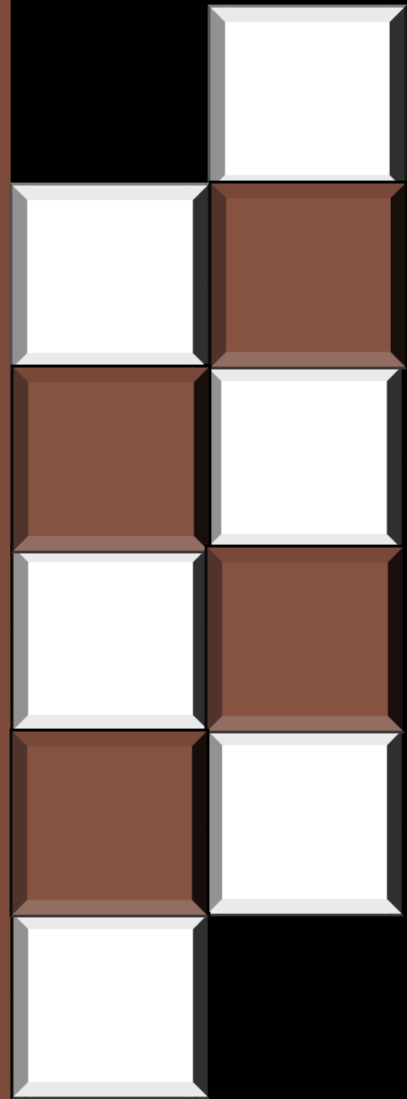

حسابداری پیشرفته ۱

استاد: محمد حسن ربیعی

رشته: حسابداری

مقطع: کارشناسی

فصل اول

سیستم حسابداری عملیاتی غیر متمرکز

در این سیستم رویدادهای مالی در دفتر مرکزی ثبت می‌شود و هزینه‌های جزئی توسط تنخواه‌گردان انجام می‌شود. در این سیستم ۳ روش مورد مطالعه قرار می‌گیرد:

- ۱- ارسال کالاها از مرکز به شعبه به بهای تمام شده (سیاهه).
- ۲- ارسال کالا از مرکز به شعبه به بهای تمام شده بعلاوه متجاوز از بهای تمام شده.
- ۳- ارسال کالا از مرکز به شعبه به بهای فروش.

در روش اول حساب موجودی کالای شعبه را داریم. در روش دوم حساب تعدیل کالا را خواهیم داشت. (سود تحقق نیافته کالای شعبه) در روش سوم دو حساب محوری داریم اول حساب کالای شعبه و دوم حساب کالای ارسالی به شعبه (در اینجا سود و زیان نا ویژه قبل از اعمال هزینه‌ها بدست می‌آید).

ارسال کالا از مرکز به شعبه

این بخش دارای سرفصل‌های ذیل می‌باشد:

- ۱- شعب
- ۲- مبادلات ارزی (خرید و فروش‌های ارزی) شعب خارجی
- ۳- فروش اقساطی و کالای امانی
- ۴- شرکت‌های تضامنی
- ۵- سگمنت‌ها (گزارش‌گری قسمت‌ها)

سیستم حسابداری غیر متمرکز

در این سیستم شعبه جزء اقمار دفتر مرکزی می‌باشد و دفتر آن متصل می‌باشد و رویدادها و فعالیت‌ها ثبت و روزنامه می‌گردد. دفاتری که برای مرکز تهیه می‌شود برای شعب نیز تهیه شده و دقیقاً عین واحد تجاری عمل می‌شود. در این سیستم سه روش وجود دارد و در دو سیستم ادواری و دائمی موجودی کالا. وقتی شعبه‌ای تأسیس می‌شود حسابی در دفاتر مرکزی به نام حساب سرمایه‌گذاری در شعبه افتتاح می‌شود.

حالت کلی ثبت:

دفاتر شعبه		دفاتر مرکز	
وجوه نقد		وجوه نقد	
⑤ x	xx ①	① xx	م xxx
		② x	x ⑤
.ه. عملیاتی		.ه. عملیاتی	
	xx ②	④ x	xxx ③
	x ④		
حساب اداره مرکزی		حساب شعبه	
	① xx	⑤ xx	xx ①
	② x		xx ②
	④ x		م xxxx
	م xxxx		
حساب‌های مستقل		حساب‌های مستقل	
	③ xxx		

- ① وجه نقد ارسالی به شعبه
- ② انجام خدمات یا هزینه برای شعبه
- ③ آگهی تبلیغات و هزینه‌های عملیاتی مربوط به شعبه‌ها
- ④ سهم هزینه‌های عملیاتی شعبه
- ⑤ ارسال وجه نقد از شعبه به مرکز

نظام کنترل دارایی‌های ثابت

در این نظام کنترل یا در مرکز و یا در شعبه انجام می‌پذیرد.

ثبت حساب دارایی ثابت در دفاتر مرکز و شعبه

دفاتر شعبه	دفاتر مرکز
الف: کنترل دارایی‌های ثابت در مرکز:	الف: کنترل دارایی‌های ثابت در مرکز:
۱- خرید دارایی ثابت توسط مرکز	۱- خرید دارایی ثابت توسط مرکز
ثبت:	ثبت:
۱- ثبت ندارد	۱- دارایی ثابت شعبه xxxx
محاسبه و ثبت استهلاک در پایان دوره:	محاسبه و ثبت استهلاک در پایان دوره:
۱/۱- هزینه استهلاک xxxx	۱/۱- حساب شعبه xxxx
xxxx حساب اداره مرکزی	xxxx استهلاک انباشته

دفاتر شعبه	دفاتر مرکز
۲- خرید دارایی ثابت توسط شعبه ثبت: ۲/۱- حساب اداره مرکزی xxxxx وجه نقد/سایر حسابها xxxxx محاسبه و ثبت استهلاك در پایان دوره: ۲/۲- حساب شعبه xxxxx استهلاك انباشته xxxxx	۲- خرید دارایی ثابت توسط شعبه ثبت: ۲/۱- دارایی ثابت xxxxx حساب شعبه xxxxx محاسبه و ثبت استهلاك در پایان دوره: ۲/۲- هزینه استهلاك xxxxx حساب اداره مرکزی xxxxx

دفاتر شعبه	دفاتر مرکز
ب: کنترل دارایی های ثابت در شعبه: ۱- خرید دارایی ثابت توسط مرکز ثبت: ۱- دارایی ثابت xxxxx حساب اداره مرکزی xxxxx محاسبه و ثبت استهلاك در پایان دوره: ۱/۱- هزینه استهلاك xxxxx استهلاك انباشته xxxxx	ب: کنترل دارایی های ثابت در شعبه: ۱- خرید دارایی ثابت توسط مرکز ثبت: ۱- حساب شعبه xxxxx وجه نقد/سایر حسابها xxxxx محاسبه و ثبت استهلاك در پایان دوره: ۱/۱- ثبت ندارد

دفاتر شعبه	دفاتر مرکز
۲- خرید دارایی ثابت توسط شعبه ثبت: ۲/۱- دارایی ثابت xxxxx وجه نقد/سایر حسابها xxxxx محاسبه و ثبت استهلاك در پایان دوره: ۲/۲- هزینه استهلاك xxxxx استهلاك انباشته xxxxx	۲- خرید دارایی ثابت توسط شعبه ثبت: ۲/۱- ثبت ندارد محاسبه و ثبت استهلاك در پایان دوره: ۲/۲- ثبت ندارد

روش ارسال کالا از مرکز به شعبه به بهای تمام شده در سیستم کنترل ادواری موجودی کالا (سیاهه)

دفاتر شعبه				دفاتر مرکز			
حساب کالای ارسالی از مرکز		حساب اداره مرکزی		حساب کالای ارسالی به شعبه		حساب شعبه	
② x	xx ①	① xx	x ②	① xx	xx ②	② xx	xxx ①
	xxxx	xxxx		xxxx			xxxx
				حساب متقابل		حساب متقابل	
				① ارسال کالا از مرکز به شعبه به بهای تمام شده ② برگشت کالا از شعبه به مرکز سود و زیان: حساب شعبه xxxx درآمد شعبه xxxx سود در دفاتر مرکزی: ثبت: خلاصه سود و زیان xxxx سود انباشته xxxx			
				سود در شعبه: ثبت: خلاصه سود و زیان xxxx حساب اداره مرکزی xxxx			

مسئله شماره ۱۱ کتاب:

شرکت سهامی پردیسان شعبه‌ای در بابل در اول خرداد ماه ۱۳۰۵ افتتاح و مبادلات زیر طی خرداد ماه بین اداره مرکزی و شعبه آن به شرح زیر انجام گردیده است. (شعبه دفاتر مستقل نگهداری می‌کند)

۳/۱- اداره مرکزی معادل ۲۰۰.۰۰۰ وجه نقد به شعبه ارسال داشت.

۳/۲- مرکز مبلغ ۵۰۰.۰۰۰ ریال کالا به شعبه ارسال می‌دارد. (بهای تمام شده)

۳/۵- خرید نسیمه کالا معادل ۵۰.۰۰۰ ریال توسط شعبه.

۳/۷- برگشتی کالا به مرکز معادل ۱۰.۰۰۰ ریال به علت معیوب بودن.

۳/۹- فروش کالا به مبلغ ۱۸۰.۰۰۰ ریال $\frac{1}{2}$ نقد و بقیه نسیمه. (توسط شعبه)

۳/۱۰- خرید اثاثه معادل ۷۰.۰۰۰ ریال به طور نقد توسط شعبه (حساب دارایی‌های اموال و ماشین‌آلات در دفاتر شعبه نگهداری می‌شود).

۳/۱۲- مرکز مبلغ ۵۰.۰۰۰ ریال کالا به بهای تمام شده به شعبه ارسال می‌دارد.

۳/۱۵- فروش نسیمه کالا بالغ بر ۳۲۰.۰۰۰ ریال توسط شعبه.

۳/۱۶- برگشتی کالا توسط مشتری به مبلغ ۱۰.۰۰۰ ریال.

۳/۱۹- وصول مطالبات شعبه ۸۵.۰۰۰ ریال.

۳/۲۰- شعبه مبلغ ۸۰.۰۰۰ ریال وجه نقد به اداره مرکزی ارسال می‌دارد.

۳/۲۵- پرداخت بدهی توسط شعبه.

۳/۲۶- پرداخت هزینه‌های تبلیغاتی بالغ بر ۵۰.۰۰۰ ریال توسط اداره مرکزی که ۱۵.۰۰۰ ریال آن مربوط به شعبه می‌باشد.

۳/۲۷- پرداخت هزینه‌های عملیاتی شعبه به مبلغ ۴۸.۰۰۰ ریال.

۳/۳۱- ثبت هزینه‌های معوق شعبه به مبلغ ۱۲.۰۰۰ ریال.

۳/۳۱- موجودی کالا پایان دوره به مبلغ ۸۰.۰۰۰ ریال ارزیابی گردید.

مطلوب است:

الف: ثبت رویدادهای فوق در دفاتر مرکز و شعبه ب: شعبه و بستن حساب‌های موقت شعبه.

پاسخ مسئله شماره ۱۱- الف: ثبت رویدادها در دفاتر مرکز و شعبه

دفاتر شعبه		دفاتر مرکز	
۲۰۰.۰۰۰	وجه نقد	۲۰۰.۰۰۰	حساب شعبه ۳/۱
۲۰۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۲۰۰.۰۰۰	وجه نقد
۵۰۰.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز	۵۰۰.۰۰۰	حساب شعبه ۳/۴
۵۰۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۵۰۰.۰۰۰	ک. ارسالی به شعبه
۵۰.۰۰۰	خرید		ثبتي ندارد ۳/۵-
۵۰.۰۰۰	حساب پرداختی		ک. ارسالی به شعبه ۳/۷-
۱۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۱۰.۰۰۰	حساب شعبه
۱۰.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز		ثبتي ندارد ۳/۹-
۹۰.۰۰۰	وجه نقد		ثبتي ندارد ۳/۹-
۹۰.۰۰۰	حساب دریافتی		ثبتي ندارد ۳/۹-
۱۸۰.۰۰۰	فروش		حساب شعبه ۳/۱۲-
۷۰.۰۰۰	اثاثه		ک. ارسالی به شعبه
۷۰.۰۰۰	وجه نقد	۵۰.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز
۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۵۰.۰۰۰	ک. ارسالی به شعبه
۳۲۰.۰۰۰	حساب دریافتی		ثبتي ندارد ۳/۱۵-
۳۲۰.۰۰۰	فروش		ثبتي ندارد ۳/۱۶-
۱۰.۰۰۰	برگشت از فروش		ثبتي ندارد ۳/۱۹-
۱۰.۰۰۰	حساب دریافتی		ثبتي ندارد ۳/۲۰-
۸۵.۰۰۰	وجه نقد		وجه نقد ۳/۲۰-
۸۵.۰۰۰	حساب دریافتی	۸۰.۰۰۰	حساب شعبه
۸۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۸۰.۰۰۰	حساب شعبه
۸۰.۰۰۰	وجه نقد		ثبتي ندارد ۳/۲۵-
۵۰.۰۰۰	حساب پرداختی		ثبتي ندارد ۳/۲۶-
۵۰.۰۰۰	وجه نقد		ه. عملیاتی ۳/۲۶-
۱۵.۰۰۰	ه. تبلیغات	۳۵۰.۰۰۰	حساب شعبه
۱۵.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۱۵.۰۰۰	وجه نقد
۴۸.۰۰۰	ه. عملیاتی		ثبتي ندارد ۳/۲۷-
۴۸.۰۰۰	وجه نقد		ثبتي ندارد ۳/۲۷-
۱۲.۰۰۰	ه. عملیاتی		ثبتي ندارد ۳/۲۷-
۱۲.۰۰۰	هزینه‌های مصرفی پرداختی		

پاسخ ۱۱- ب: بستن حسابها

فروش	۵۰۰.۰۰۰			
م. کالای پایان دوره	۸۰.۰۰۰			
خلاصه سود و زیان	۸۱.۸۰۰			
ک. ارسالی از مرکز	۵۴۰.۰۰۰	ثبتي ندارد		۳/۳۱-
خرید	۵۰.۰۰۰			
ه. عملیاتی	۶۴.۲۰۰			
برگشت از فروش	۱۰.۰۰۰			
حساب اداره مرکزی	۸۴.۲۰۰	۸۴.۲۰۰		زیان شعبه
خلاصه سود و زیان	۸۴.۲۰۰	۸۴.۲۰۰		حساب شعبه

مسئله شماره ۱۲ کتاب:

شرکت ایران زمین واقع در تهران، شعبه‌ای در سبزوار دارد. مبادلات شعبه طی سال ۱۳×۵ به طور خلاصه به شرح زیر است:

- ۱- ارسال وجه نقد از دفتر مرکزی به شعبه به مبلغ ۴۰۰.۰۰۰ ریال.
- ۲- ارسال کالا از دفتر مرکزی به شعبه به بهای تمام شده ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال.
- ۳- شعبه مبلغ ۱۰۰.۰۰۰ ریال کالا را به طور نسیه خریداری نمود.
- ۴- فروش نسیه شعبه به مبلغ ۱.۸۰۰.۰۰۰ ریال.
- ۵- کالای برگشتی به دفاتر مرکزی به مبلغ ۵۰.۰۰۰ ریال.
- ۶- وصول مطالبات از مشتریان ۱.۶۰۰.۰۰۰ ریال.
- ۷- پرداختی مبلغ ۸۰.۰۰۰ ریال بابت خرید کالای نسیه ردیف ۳.
- ۸- پرداخت هزینه‌های عملیاتی زیر:
 - الف - حقوق کارکنان فروش ۲۰۰.۰۰۰ ریال
 - ب - اجاره فروشگاه ۱۰۰.۰۰۰ ریال
 - ج - هزینه‌های مصرفی فروشگاه ۵۰.۰۰۰ ریال
 - د - سایر هزینه‌های عملیاتی ۱۵۰.۰۰۰ ریال
- ۹- دریافت یادداشتی از دفتر مرکزی مبنی بر تخصیص هزینه‌ها به شعبه به شرح زیر:
 - الف - هزینه استهلاک ۳۰.۰۰۰ ریال
 - ب - هزینه تبلیغات ۴۰.۰۰۰ ریال
 - ج - هزینه بیمه ۲۰.۰۰۰ ریال
- ۱۰- ارسال وجه نقد به دفتر مرکزی به مبلغ ۹۵۰.۰۰۰ ریال.
- ۱۱- یکی از مشتریان که به شعبه بدهی داشت مبلغ ۵۰.۰۰۰ ریال مستقیماً به دفتر مرکز پرداخت نمود.
- ۱۲- موجودی کالای آخر دوره به مبلغ ۲۰۰.۰۰۰ ریال ارزیابی شده است. (دریافتی از مرکز)

مطلوب است:

- الف: ثبت رویدادهای فوق در دفاتر روزنامه شعبه و مرکز.
- ب: بستن حسابهای شعبه.
- ج: در صورتی که کلیه کالای ارسالی از تهران به شعبه به قیمت تمام شده بعلاوه ۱۰٪ سیاهه شود، رویدادهای فوق را با فرض جدید در دفاتر شعبه و مرکز ثبت نمایید.

پاسخ مسئله شماره ۱۲-الف: ثبت رویدادها در دفاتر مرکز و شعبه:

دفاتر مرکز		دفاتر شعبه	
۱- حساب شعبه	۴۰۰.۰۰۰	وجه نقد	۴۰۰.۰۰۰
	وجه نقد	حساب اداره مرکزی	۴۰۰.۰۰۰
۲- حساب شعبه	۱.۰۰۰.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز	۱.۰۰۰.۰۰۰
	ک. ارسالی به شعبه	حساب اداره مرکزی	۱.۰۰۰.۰۰۰
۳-	ثبتي ندارد	خرید کالا	۱۰۰.۰۰۰
		حساب پرداختی	۱۰۰.۰۰۰
۴-	ثبتي ندارد	حساب دریافتی	۱.۸۰۰.۰۰۰
		فروش کالا	۱.۸۰۰.۰۰۰
۵- ک. ارسالی به شعبه	۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۵۰.۰۰۰
	حساب شعبه	ک. ارسالی از مرکز	۵۰.۰۰۰
۶-	ثبتي ندارد	وجه نقد	۱.۶۰۰.۰۰۰
		حساب دریافتی	۱.۶۰۰.۰۰۰
۷-	ثبتي ندارد	حساب پرداختی	۸۰.۰۰۰
		وجه نقد	۸۰.۰۰۰
۸-	ثبتي ندارد	ه. عملیاتی	۵۰۰.۰۰۰
		وجه نقد	۵۰۰.۰۰۰
۹- حساب شعبه	۹۰.۰۰۰	ه. تبلیغات	۳۰.۰۰۰
	ه. تبلیغات	ه. استهلاک	۴۰.۰۰۰
	ه. استهلاک انباشته	ه. بیمه	۲۰.۰۰۰
	ه. بیمه	حساب اداره مرکزی	۹۰.۰۰۰
۱۰- وجه نقد	۹۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۹۵۰.۰۰۰
	حساب شعبه	وجه نقد	۹۵۰.۰۰۰
۱۱- وجه نقد	۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۵۰.۰۰۰
	حساب شعبه	حساب دریافتی	۵۰.۰۰۰
۱۲-	ثبتي ندارد	فروش موجودی کالا	۱.۸۰۰.۰۰۰
		خلاصه سود و زیان	۳۶۰.۰۰۰
		ک. ارسالی از مرکز	۹۵۰.۰۰۰
		خرید کالا	۱۰۰.۰۰۰
		ه. عملیاتی	۵۹۰.۰۰۰
حساب شعبه	۳۶۰.۰۰۰	خلاصه سود و زیان	۳۶۰.۰۰۰
	درآمد شعبه	حساب شعبه	۳۶۰.۰۰۰

تهیه کاربرگ صورت‌های مالی تلفیقی ۱۲-ب

کاربرگ صورت‌های مالی تلفیقی

عنوان حساب		اداره مرکزی		شعبه		حذف و تعدیلات		اقلام ترکیبی	
		بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد
سود و زیان									
فروش	۳۱۰.۰۰۰	۷۸.۰۰۰						۳۸۸.۰۰۰	
م. کالا ۱/۱	۲۵.۰۰۰							۳۵.۰۰۰	
خرید طی دوره	۳۰۰.۰۰۰	۱۰.۰۰۰						۳۰۰.۰۰۰	
ک. ارسالی به شعبه	۸۰.۰۰۰								۸۰.۰۰۰
ک. ارسالی از مرکز		۸۰.۰۰۰							
م. کالای پایان دوره	۶۰.۰۰۰	۴۰.۰۰۰						۱۰۰.۰۰۰	
ه. عملیاتی	۵۰.۰۰۰	۱۰.۰۰۰						۶۰.۰۰۰	
سود خالص نقل به زیر	۳۷۵.۰۰۰	۱۱۸.۰۰۰						۴۸۸.۰۰۰	
	۷۵۰.۰۰۰	۱۰۰.۰۰۰						۳۹۵.۰۰۰	
	۴۵۰.۰۰۰	۱۱۸.۰۰۰						۹۳.۰۰۰	
	۴۵۰.۰۰۰	۱۱۸.۰۰۰						۴۸۸.۰۰۰	
گردش سود و زیان	۸۰.۰۰۰								۸۰.۰۰۰
انباشته ۱/۱									
سود خالص نقل از بالا	۷۵۰.۰۰۰	۱۸.۰۰۰						۹۳.۰۰۰	
سود انباشته نقل به ترازنامه	۱۵۵.۰۰۰	۱۸.۰۰۰						۱۷۳.۰۰۰	
ترازنامه									
صندوق	۲۰.۰۰۰								۲۴.۰۰۰
حساب دریافتنی	۳۰.۰۰۰								۴۶.۰۰۰
موجودی کالا	۶۰.۰۰۰								۱۰۰.۰۰۰
اثاثه	۵۰.۰۰۰								۵۰.۰۰۰
حساب شعبه	۴۰.۰۰۰								۴۰.۰۰۰
حساب پرداختنی	۱۵.۰۰۰	۲.۰۰۰						۱۷.۰۰۰	
حساب اداره مرکزی		۴۰.۰۰۰							۴۰.۰۰۰
سهام عادی	۳۰.۰۰۰								۳۰.۰۰۰
سود انباشته نقل از بالا	۱۵۵.۰۰۰	۱۸.۰۰۰						۱۷۳.۰۰۰	
جمع	۲۰۰.۰۰۰	۶۰.۰۰۰						۲۲۰.۰۰۰	۲۲۰.۰۰۰

پاسخ ۱۲-ج: بستن حسابها

دفاتر شعبه			دفاتر مرکز		
بس	بد	جمع	بس	بد	جمع
xxx	xxx		xxx	xxx	
	۷۸.۰۰۰	فروش		۳۱۰.۰۰۰	فروش
	۴۰.۰۰۰	م. کالای پایان دوره		۶۰.۰۰۰	م. کالای پایان دوره
۸۰.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز		۸۰.۰۰۰		ک. ارسالی به شعبه
۱۰.۰۰۰	ه. عملیاتی		۳۱۰.۰۰۰		خرید
۱۸.۰۰۰	خلاصه سود و زیان		۵۰.۰۰۰		ه. عملیاتی
۱۰.۰۰۰	م. کالای ابتدای دوره		۷۵.۰۰۰		خلاصه سود و زیان
			۲۵.۰۰۰		م. کالای ابتدای دوره
				۱۸.۰۰۰	حساب شعبه
			۱۸.۰۰۰		درآمد شعبه
	۱۸.۰۰۰	خلاصه سود و زیان		۱۸.۰۰۰	درآمد شعبه
۹۳.۰۰۰	حساب اداره مرکزی			۷۵.۰۰۰	خلاصه سود و زیان
			۹۳.۰۰۰		سود انباشته

پاسخ ۱۲-د: ارسال کالا از مرکز به شعبه به قیمت تمام شده بعلاوه ۱۰٪ اضافی

دفاتر شعبه			دفاتر مرکز		
	۴۰۰.۰۰۰	وجه نقد		۴۰۰.۰۰۰	۱- حساب شعبه
۴۰۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی		۴۰۰.۰۰۰	وجه نقد	
	۱.۱۰۰.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز		۱.۰۰۰.۰۰۰	۲- حساب شعبه
۱.۱۰۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی		۱.۰۰۰.۰۰۰	ک. ارسالی به شعبه	
	۱۰۰.۰۰۰	خرید کالا		۱۰۰.۰۰۰	سود تحقق نیافته ک. شعبه
۱۰۰.۰۰۰	حساب پرداختی				۳- ثبتی ندارد
	۱.۸۰۰.۰۰۰	حساب دریافتی			۴- ثبتی ندارد
۱.۸۰۰.۰۰۰	فروش کالا				
	۵۵.۰۰۰	حساب اداره مرکزی		۵۰.۰۰۰	۵- ک. ارسالی به شعبه
۵۵.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز		۵۰.۰۰۰	سود تحقق نیافته ک. شعبه	
	۱.۶۰۰.۰۰۰	وجه نقد		۵۰.۰۰۰	حساب شعبه
۱.۶۰۰.۰۰۰	حساب دریافتی				۶- ثبتی ندارد
	۸۰.۰۰۰	حساب پرداختی			۷- ثبتی ندارد
۸۰.۰۰۰	وجه نقد				
	۵۰۰.۰۰۰	ه. عملیاتی			۸- ثبتی ندارد
۵۰۰.۰۰۰	وجه نقد				
	۳۰.۰۰۰	ه. تبلیغات		۹۰.۰۰۰	۹- حساب شعبه
	۴۰.۰۰۰	ه. استهلاك	۳۰.۰۰۰	ه. تبلیغات	
	۲۰.۰۰۰	ه. بیمه	۴۰.۰۰۰	ه. استهلاك انباشته	
۹۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی		۲۰.۰۰۰	ه. بیمه	
	۹۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی		۹۵۰.۰۰۰	۱۰- وجه نقد
۹۵۰.۰۰۰	وجه نقد		۹۵۰.۰۰۰	حساب شعبه	

۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۵۰.۰۰۰	حساب شعبه	۱۱- وجه نقد
۵۰.۰۰۰	حساب دریافتنی	۵۰.۰۰۰	حساب شعبه	
	فروش			
	موجودی کالا			
۲۰۰.۰۰۰ (۱۰٪ × ۲۰۰.۰۰۰)	۲۲۰.۰۰۰			
۲۸۵.۰۰۰	خلاصه سود و زیان			
۱.۰۴۵.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز			۱۲- ثبتي ندارد
۱۰۰.۰۰۰	خرید کالا			
۵۹۰.۰۰۰	ه. عملیاتی			
۲۸۵.۰۰۰	خلاصه سود و زیان	۲۸۵.۰۰۰	درآمد شعبه	۱۳- حساب شعبه
۲۸۵.۰۰۰	حساب شعبه	۲۸۵.۰۰۰	درآمد شعبه	
	محاسبه سود تحقق نیافته کالای شعبه	۷۵.۰۰۰	درآمد خالص شعبه	۱۴- سود تحقق نیافته کالای شعبه
	سود تحقق نیافته کالای شعبه	۷۵.۰۰۰	۳۶۰.۰۰۰	۱۵- درآمد شعبه
۹۵.۰۰۰		۳۶۰.۰۰۰	خلاصه سود و زیان	(۲۸۵.۰۰۰ + ۷۵.۰۰۰)
۲۰.۰۰۰				

$$۲۰۰.۰۰۰ \times ۱۰\% = ۲۰.۰۰۰ \rightarrow ۲۲۰.۰۰۰ \times ۱/۱۱۰ = ۲۰.۰۰۰$$

مسئله شماره ۱۳ کتاب:

شرکت تجاری پیروزان شعبه‌ای در شهریار دارد، مانده حساب‌های شعبه و اداره مرکزی در ۱۳×۳/۱۲/۲۹ به شرح زیر است:

شعبه		اداره مرکزی		شرح
بس	بد	بس	بد	
	۴.۰۰۰		۲۰.۰۰۰	صندوق
	۱۶.۰۰۰		۳۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتنی
	۱۰.۰۰۰		۲۵.۰۰۰	موجودی کالا اول دوره
			۴۰.۰۰۰	حساب شعبه
			۵۰.۰۰۰	اثاثه (خالص)
			۳۰۰.۰۰۰	خرید
	۸۰.۰۰۰			کالای ارسالی از مرکز
	۱۰.۰۰۰		۵۰.۰۰۰	هزینه‌های عملیاتی
۲.۰۰۰		۱۵.۰۰۰		حساب‌های پرداختنی
۴۰.۰۰۰				حساب‌های اداره مرکزی
		۳۰.۰۰۰		سهام عادی
		۸۰.۰۰۰		سود انباشته ۱/۱
۷۸.۰۰۰		۳۱۰.۰۰۰		فروش
		۸۰.۰۰۰		کالای ارسالی به شعبه

موجودی کالا در پایان سال ۱۳×۳: مرکز ۶۰.۰۰۰ ریال و شعبه ۴۰.۰۰۰ ریال ارزیابی شده است. مطلوب است:

الف: ثبت بستن حساب‌های شعبه و مرکز.

ب: تهیه کاربرگ ترکیبی شرکت تجاری پیروزان و شعبه آن در تاریخ ۱۳×۳/۱۲/۲۹.

ج: تهیه صورت‌های مالی ترکیبی (سود و زیان، سود و زیان انباشته و ترازنامه) شرکت تجاری پیروزان و شعبه شهریار.

پاسخ مسئله شماره ۱۳ کتاب:

شرکت پیروزان گردش سود انباشته برای سال مالی منتهی به ۹۳/۱۲/۲۹		شرکت پیروزان صورت سود و زیان برای سال مالی منتهی به ۹۳/۱۲/۲۹	
۸۰.۰۰۰	سود انباشته	۳۸۸.۰۰۰	فروش
۹۳.۰۰۰	سود خالص دوره مالی		ب. ت. ک. ف:
۱۷۳.۰۰۰	سود انباشته ۱۲/۲۹	۳۵.۰۰۰	م. کالای ابتدای دوره
		۳۰۰.۰۰۰	خرید طی دوره
		۳۳۵.۰۰۰	بهای آماده برای فروش
		(۱۰۰.۰۰۰)	- موجودی پایان دوره
		۲۳۵.۰۰۰	ب. ت. ک. ف
		۱۵۳.۰۰۰	سود ناخالص
		(۶۰.۰۰۰)	- ه. عملیاتی
		۹۳.۰۰۰	سود خالص
شرکت پیروزان گردش سود انباشته برای سال مالی منتهی به ۹۳/۱۲/۲۹		شرکت پیروزان گردش سود انباشته برای سال مالی منتهی به ۹۳/۱۲/۲۹	
دارایی‌ها:	دارایی‌ها:		
ح/پرداختنی ۱۷.۰۰۰	وجه نقد ۲۴.۰۰۰		
جمع بدهی‌ها ۱۷.۰۰۰	ح/دریافتنی ۲۴.۰۰۰		
ح.ص.س	موجودی کالا ۲۴.۰۰۰		
سهام عادی ۳۰.۰۰۰	اثاثه ۲۴.۰۰۰		
سود انباشته ۱۷۳.۰۰۰			
جمع ح. ص. س: ۲۰.۳۰۰			
جمع ۲۳۰.۰۰۰	جمع ۲۳۰.۰۰۰		

روش ارسال کالا از مرکز به شعبه به بهای تمام شده + چند درصد (سیستم کنترل ادواری موجودی کالا)

دفتر شعبه		دفتر مرکز	
حساب کالای ارسالی از مرکز	حساب اداره مرکزی	حساب کالای ارسالی به شعبه	حساب شعبه
(۱) xx	xx (۱/۱)	(۱/۱) xx	xxx(۱)
			سود تحقق نیافته (تعدیل کالا)
			xx (۱/۲)
			(۱) - ارسال کالا به شعبه به بهای سیاهه
			(۱/۱) - ارسال کالا به شعبه به بهای تمام شده
			(۱/۲) - به مابه تفاوت بهای سیاهه و بهای تمام شده
			سود و زیان در مرکز:
			حساب شعبه xxxx
			درآمد شعبه xxxx
			سود تحقق نیافته xxxx
			درآمد شعبه xxxx
			درآمد شعبه xxxx
			خلاصه سود و زیان مرکز xxxx
			سود انباشته xxxx
سود در شعبه:	ثبت:		
	خلاصه سود و زیان xxxx		
	حساب اداره مرکزی xxxx		
	خلاصه سود و زیان مرکز xxxx		
	سود انباشته xxxx		

روش های محاسبه سود تحقق یافته

روش اول:

$$م.ک. پایان دوره شعبه - (کالای ارسال به شعبه + م.ک. اول دوره شعبه) \times \frac{\text{سود تحقق نیافته کالای شعبه}}{\text{کالای ارسال به شعبه + م.ک. اول دوره شعبه}} = \text{سود تحقق یافته کالای شعبه}$$

روش دوم:

فرض اگر درصد اضافه شده به بهای تمام شده ۲۰٪ باشد با تناسب زیر می توان سود تحقق یافته را بدست آورد.

$$۶۰.۰۰۰ \times \frac{20}{120} = ۱۰.۰۰۰$$

۵۹.۰۰۰ سود تحقق یافته

سود تحقق نیافته کالای شعبه (تعدیل کالا)

۶۰.۰۰۰	۵۹.۰۰۰
۱۰.۰۰۰	

مسئله شماره ۱۴ کتاب:

شرکت سهامی نوآوران شعبه ای در سمنان دارد. ارسال کالا از دفتر مرکزی به شعبه بر مبنای ۱۲۰٪ قیمت تمام شده

می باشد. تراز آزمایشی شرکت سهامی نوآوران و شعبه آن در سمنان به شرح زیر می باشد:

شعبه		اداره مرکزی		شرح
بس	بد	بس	بد	
-	۱۶.۰۰۰	-	۲۰.۰۰۰	وجوه نقد
-	۱۵.۰۰۰	-	۸۰.۰۰۰	حساب های دریافتی
-	۱۲.۰۰۰	-	۲۵.۰۰۰	موجودی کالا (۱/۱)
-	-	-	۳۴.۰۰۰	حساب شعبه
-	۱۶.۰۰۰	-	۱۶۰.۰۰۰	تجهیزات (خالص)
۵.۰۰۰	-	۴۰.۰۰۰	-	حساب های پرداختی
-	-	۱۷.۰۰۰	-	سود تحقق نیافته کالای شعبه
۳۴.۰۰۰	-	-	-	حساب اداره مرکزی
-	-	۵۰.۰۰۰	-	سهام عادی
-	-	۳۳.۰۰۰	-	سود انباشته
۱۶۰.۰۰۰	-	۴۰۰.۰۰۰	-	فروش
-	۹۰.۰۰۰	-	-	کالای ارسالی از مرکز
-	-	-	۲۰۰.۰۰۰	خرید
-	-	۷۵.۰۰۰	-	کالای ارسالی به شعبه
-	۳.۰۰۰	-	۴۰.۰۰۰	هزینه تبلیغات
-	۴۷.۰۰۰	-	۵۶.۰۰۰	هزینه عملیاتی
۱۹۹.۰۰۰	۱۹۹.۰۰۰	۶۱۵.۰۰۰	۶۱۵.۰۰۰	جمع

اطلاعات اضافی: موجودی کالا آخر دوره شعبه به قیمت سیاهه ۹۰.۰۰۰ و موجودی آخر دوره مرکز ۱۵۰.۰۰۰

مطلوب است:

الف: تهیه کاربرگ صورت های مالی ترکیبی مرکز و شعبه در پایان سال ۱۳×۳

ب: تهیه صورت های مالی ترکیبی اداره مرکزی و شعبه در پایان ۱۳×۳

پاسخ مسئله شماره ۱۴ کتاب:

اقلام ترکیبی		حذف و تعدیلات		شعبه		اداره مرکزی		عنوان حساب
بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد	
۵۶۰.۰۰۰	۳۵.۰۰۰ ۲۰۰.۰۰۰	① ۲۰.۰۰۰ ② ۷۵.۰۰۰ ② ۱۵.۰۰۰	② ۷۵.۰۰۰ ③ ۱۵.۰۰۰	۱۶۰.۰۰۰	۱۲.۰۰۰ ۹۰.۰۰۰	۴۰۰.۰۰۰	۲۵.۰۰۰ ۲۰۰.۰۰۰	صورت سود و زیان فروش موجودی کالا اول دوره خرید کالای ارسالی از مرکز کالای ارسالی به شعبه موجودی کالا آخر دوره هزینه‌های عملیاتی
۲۲.۵۰۰	۱۴۶.۰۰۰			۹.۰۰۰	۵۰.۰۰۰	۷۵.۰۰۰ ۱۵.۰۰۰	۹۶.۰۰۰	
۵۸۲.۵۰۰	۳۸۱.۰۰۰ ۲۰۱.۵۰۰	۹۲.۰۰۰	۷۶.۵۰۰	۱۶۹.۰۰۰	۱۵۲.۰۰۰ ۱۷.۰۰۰	۴۹۰.۰۰۰	۳۲۱.۰۰۰ ۱۶۹.۰۰۰	سود ویژه نقل به سود انباشته
۵۸۲.۵۰۰	۵۸۲.۵۰۰			۱۶۹.۰۰۰	۱۶۹.۰۰۰	۴۹۰.۰۰۰	۴۹۰.۰۰۰	
۳۳.۰۰۰ ۲۰۱.۵۰۰		۹۲.۰۰۰	۷۶.۵۰۰	۱۷.۰۰۰		۳۳.۰۰۰ ۱۶۹.۰۰۰		گردش سود و زیان انباشته: سود انباشته سود نا ویژه نقل از بالا سود انباشته نقل به ترازنامه
۲۳۴.۵۰۰		۹۲.۰۰۰	۷۶.۵۰۰	۱۷.۰۰۰		۲۰۲.۰۰۰		ترازنامه وجوه نقد حساب‌های دریافتی موجودی کالا اول دوره تجهیزات حساب شعبه حساب‌های پرداختی حساب اداره مرکزی سود تحقق نیافته کالای شعبه سهام عادی سود انباشته نقل از بالا
۴۵.۰۰۰	۳۶.۰۰۰ ۹۵.۰۰۰ ۷.۵۰۰ ۱۷۶.۰۰۰	③ ۱.۵۰۰ ④ ۳۴.۰۰۰	④ ۳۴.۰۰۰ ① ۲.۰۰۰ ② ۱۵.۰۰۰	۵.۰۰۰ ④ ۳۴.۰۰۰	۱۶.۰۰۰ ۱۵.۰۰۰ ۹.۰۰۰ ۱۶.۰۰۰	۴۰.۰۰۰	۲۰.۰۰۰ ۸۰.۰۰۰ ۱۵.۰۰۰ ۱۶۰.۰۰۰ ۳۴.۰۰۰	
۵۰.۰۰۰ ۲۳۴.۵۰۰	۱۵.۰۰۰	۹۲.۰۰۰	۷۶.۵۰۰	۱۷.۰۰۰		۵۰.۰۰۰ ۲۰۲.۰۰۰		
۳۲۹.۵۰۰	۳۲۹.۵۰۰	۱۲۷.۵۰۰	۱۲۷.۵۰۰	۵۶.۰۰۰	۵۶.۰۰۰	۳۰۹.۰۰۰	۳۰۹.۰۰۰	جمع

$$\textcircled{1} \text{ حذف سود تحقق نیافته کالای اول دوره } ۱۲.۰۰۰ \times \frac{20}{120} = ۲.۰۰۰$$

$$\textcircled{2} \text{ حذف حساب‌های کالای ارسالی از مرکز به شعبه و سود تحقق نیافته شعبه } ۹۰.۰۰۰ \times \frac{20}{120} = ۱۵.۰۰۰$$

$$\textcircled{3} \text{ حذف سود تحقق نیافته کالای پایان دوره شعبه } ۹.۰۰۰ \times \frac{20}{120} = ۱.۵۰۰$$

$$\textcircled{4} \text{ حذف حساب متقابل شعبه و مرکز}$$

مسئله شماره ۱۵ کتاب:

شرکت تجاری گل آرا واقع در سمنان شعبه‌ای در شه‌میرزاد دارد، اداره مرکزی و شعبه هر کدام دارای دفاتر مستقل بوده و هر دو در ثبت و نگهداری کالا از سیستم کنترل ادواری استفاده می‌نماید. ارسال کالا از اداره مرکزی به شعبه بر مبنای قیمت تمام شده به علاوه ۲۰٪ می‌باشد. رویدادهای شعبه طی سال جاری به قرار زیر می‌باشد:

- ۱- اداره مرکزی مبلغ ۲۵۰.۰۰۰ ریال وجه نقد به شعبه ارسال می‌دارد.
- ۲- اداره مرکزی مبلغ ۶۰۰.۰۰۰ ریال کالا به شعبه ارسال می‌دارد. (قیمت سیاهه)
- ۳- خرید تجهیزات به مبلغ ۱۲۰.۰۰۰ ریال توسط شعبه (حساب دارایی‌های ثابت شعبه در دفاتر مرکز ثبت و نگهداری می‌شود)
- ۴- خرید نسبه شعبه معادل ۴۰۰.۰۰۰ ریال.
- ۵- فروش کالا: نقدی ۳۵۰.۰۰۰ ریال و نسبه ۸۵۰.۰۰۰ ریال. (توسط شعبه)
- ۶- وصول مطالبات به مبلغ ۶۶۰.۰۰۰ ریال توسط شعبه از مشتریان.
- ۷- پرداخت بدهی‌های شعبه بالغ بر ۲۵۰.۰۰۰ ریال.
- ۸- پرداخت هزینه‌های شعبه به مبلغ ۱۷۰.۰۰۰ ریال. (هزینه‌های فروش ۵۰.۰۰۰ ریال و هزینه‌های اداری ۱۲۰.۰۰۰ ریال).
- ۹- استهلاک سالانه تجهیزات ۱۰.۰۰۰ ریال.
- ۱۰- شعبه مبلغ ۴۵۰.۰۰۰ ریال وجه نقد به اداره مرکزی ارسال می‌دارد.
- ۱۱- اداره مرکزی مبلغ ۲۰.۰۰۰ ریال هزینه بیمه را به شعبه تخصیص می‌دهد.
- ۱۲- موجودی کالا پایان دوره شعبه ۳۰۰.۰۰۰ ریال (۲۴۰.۰۰۰ ریال آن مربوط به کالای دریافتی از مرکز (نرخ سیاهه) و بقیه مربوط به شعبه می‌باشد)

مطلوب است:

ثبت رویدادهای فوق در دفتر روزنامه مرکز و شعبه و بستن حساب‌های شعبه و نقل به اداره مرکز.

پاسخ مسئله شماره ۱۵ کتاب:

دفاتر شعبه		دفاتر مرکز	
۲۵۰.۰۰۰	وجه نقد	۲۵۰.۰۰۰	حساب شعبه
۲۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۲۵۰.۰۰۰	وجه نقد
۶۰۰.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز	۶۰۰.۰۰۰	حساب شعبه
۶۰۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۵۰۰.۰۰۰	ک. ارسالی به شعبه
		۱۰۰.۰۰۰	سود تحقق نیافته ک. شعبه
۱۲۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۱۲۰.۰۰۰	تجهیزات
	وجه نقد	۲۵۰.۰۰۰	حساب شعبه
۴۰۰.۰۰۰	خرید کالا		ثبتي ندارد
۴۰۰.۰۰۰	حساب پرداختنی		
۳۵۰.۰۰۰	وجه نقد		
۸۵۰.۰۰۰	حساب‌های پرداختنی		ثبتي ندارد
۱.۲۰۰.۰۰۰	فروش کالا		
۶۶۰.۰۰۰	وجه نقد		ثبتي ندارد
۶۶۰.۰۰۰	حساب دریافتنی		
۲۵.۰۰۰	حساب پرداختنی		
۸۰.۰۰۰	وجه نقد		ثبتي ندارد
۱۷۰.۰۰۰	ه. فروش و اداری		ثبتي ندارد
	وجه نقد		

۹- حساب شعبه	۱۰.۰۰۰	استهلاک	۱۰.۰۰۰
۱۰- وجه نقد	۴۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۴۵۰.۰۰۰
۱۱- حساب شعبه	۲۰.۰۰۰	هزینه بیمه	۲۰.۰۰۰
۱۲-	ثبتي ندارد	فروش موجودی کالا	۱.۲۰۰.۰۰۰
۱۳- حساب شعبه	۳۰۰.۰۰۰	درآمد شعبه	۳۰۰.۰۰۰
۱۴- سود تحقق نیافته کالای شعبه	۶۰.۰۰۰	محاسبه سود تحقق نیافته کالای شعبه	۶۰.۰۰۰
۱۵- درآمد خالص شعبه	۳۶۰.۰۰۰	سود تحقق نیافته کالای شعبه	۱۰۰.۰۰۰
	۳۶۰.۰۰۰	خلاصه سود و زیان	۳۰۰.۰۰۰
		حساب شعبه	۳۰۰.۰۰۰
		خلاصه سود و زیان	۳۰۰.۰۰۰
		حساب شعبه	۳۰۰.۰۰۰
		محاسبه سود تحقق نیافته کالای شعبه	۶۰.۰۰۰
		سود تحقق نیافته کالای شعبه	۱۰۰.۰۰۰
		حساب شعبه	۴۰.۰۰۰

$$۲۴۰.۰۰۰ \times ۲۰/۱۲۰ = ۴۰.۰۰۰$$

مسئله شماره ۱۶ کتاب:

- شرکت تجاری تابان واقع در تهران شعبه‌ای در کرج افتتاح و مبادلات طی سال ۱۳×۶ به شرح زیر انجام داده است:
- ۱- اداره مرکزی مبلغ ۶۰۰.۰۰۰ ریال وجه نقد به شعبه ارسال می‌دارد.
 - ۲- ارسال کالا به شعبه به نرخ سیاهه ۴۰۰.۰۰۰ ریال (بهای تمام شده مرکز ۳۰۰.۰۰۰ ریال) سود و زیان تحقق نیافته در اداره مرکزی در یک حساب جداگانه نگهداری می‌شود.
 - ۳- خرید نسبه به مبلغ ۴۰۰.۰۰۰ ریال توسط شعبه.
 - ۴- اداره مرکزی ماشین‌آلات به شعبه ارسال می‌دارد، بهای اولیه ماشین‌آلات در اداره مرکزی ۵۰۰.۰۰۰ ریال، ارزش دفتری آن بالغ بر ۴۰۰.۰۰۰ ریال، (عمر مفید ماشین‌آلات ۱۰ سال، بدون ارزش اسقاط) ارزش جاری ماشین ۵۶۰.۰۰۰ ریال، هزینه حمل ماشین‌آلات ۲۰.۰۰۰ ریال که توسط دفتر مرکزی پرداخت شده است.
 - ۵- فروش نقدی شعبه ۴۵۰.۰۰۰ ریال.
 - ۶- پرداخت هزینه‌های تبلیغاتی شعبه به مبلغ ۳۵.۰۰۰ ریال، توسط اداره مرکزی که صورتحساب آن به شعبه ارسال شده است.
 - ۷- ثبت هزینه‌های استهلاک ماشین‌آلات توسط شعبه معادل ۴۰.۰۰۰ ریال.
 - ۸- ثبت هزینه‌های عملیاتی شعبه ۱۵۰.۰۰۰ ریال.
 - ۹- ارسال وجه نقد به اداره مرکزی معادل ۳۵۰.۰۰۰ ریال.
 - ۱۰- فروش کالا به طور نسبه بالغ بر ۳۰.۰۰۰ ریال توسط شعبه.
 - ۱۱- وصول مطالبات شعبه ۲۸.۰۰۰ ریال و بقیه غیرقابل وصول اعلام گردید.
 - ۱۲- شعبه مبلغ ۸.۰۰۰ ریال هزینه عملیاتی پرداخت نموده که از این مبلغ ۲.۰۰۰ ریال آن مربوط به اداره مرکزی می‌باشد.
 - ۱۳- موجودی کالا آخر دوره شعبه ۲۵۰.۰۰۰ ریال، که از این مبلغ ۱۰۰.۰۰۰ ریال آن مربوط به کالای دریافتی از مرکز می‌باشد.
- مطلوب است:**
ثبت فعالیت فوق در دفاتر شعبه و مرکز، بستن حساب و نقل آن به مرکز.

پاسخ مسئله شماره ۱۶ کتاب:

دفاتر مرکز	دفاتر شعبه
۱- حساب شعبه ۶۰۰.۰۰۰ وجه نقد	۶۰۰.۰۰۰
۲- حساب شعبه ۴۰۰.۰۰۰ ک. ارسالی به شعبه ۳۰۰.۰۰۰ سود تحقق نیافته ک. شعبه ۱۰۰.۰۰۰	۶۰۰.۰۰۰ حساب اداره مرکزی ۴۰۰.۰۰۰ ک. ارسالی از مرکز ۴۰۰.۰۰۰ حساب اداره مرکزی ۴۰۰.۰۰۰ حساب پرداختی
۳- ثبتی ندارد	۴۰۰.۰۰۰ خرید کالا
۴- حساب شعبه ۴۲۰.۰۰۰ استهلاک انباشته ۱۰۰.۰۰۰	۵۰۰.۰۰۰ ماشین آلات ۲۰.۰۰۰ هزینه حمل ۴۲۰.۰۰۰ حساب اداره مرکزی ۱۰۰.۰۰۰ استهلاک انباشته
۵- ثبتی ندارد	۴۵۰.۰۰۰ وجه نقد ۴۵۰.۰۰۰ فروش کالا
۶- حساب شعبه ۳۵.۰۰۰ وجه نقد	۳۵.۰۰۰ هزینه عملیاتی ۳۵.۰۰۰ حساب اداره مرکزی
۷- ثبتی ندارد	۴۰.۰۰۰ هزینه استهلاک ۴۰.۰۰۰ استهلاک
۸- ثبتی ندارد	۱۵۰.۰۰۰ هزینه عملیاتی ۱۵۰.۰۰۰ حساب پرداختی
۹- وجه نقد ۳۵۰.۰۰۰ حساب شعبه	۳۵۰.۰۰۰ حساب اداره مرکزی ۳۵۰.۰۰۰ وجه نقد
۱۰- ثبتی ندارد	۳۰.۰۰۰ حساب دریافتی ۳۰.۰۰۰ فروش
۱۱- ثبتی ندارد	۲۸.۰۰۰ وجه نقد ۲۰.۰۰۰ ه. مطالبات سوخت شده ۳۰.۰۰۰ حساب دریافتی
۱۲- هزینه عملیاتی ۲۰.۰۰۰ حساب شعبه ۲۰.۰۰۰	۲.۰۰۰ حساب اداره مرکزی ۶.۰۰۰ هزینه عملیاتی ۸.۰۰۰ وجه نقد
۱۳- ثبتی ندارد	۴۸۰.۰۰۰ فروش ۲۵۰.۰۰۰ م. کالا پایان دوره ۳۲۳.۰۰۰ خلاصه سود و زیان ۴۰۰.۰۰۰ ک. ارسالی از مرکز ۴۰۰.۰۰۰ خرید کالا ۳۵.۰۰۰ ه. تبلیغات ۴۰.۰۰۰ ه. استهلاک ۱۵۶.۰۰۰ سایر ه. عملیاتی ۲.۰۰۰ ه. م. سوخت شده ۲۰.۰۰۰ ه. حمل
۱۴- زیان شعبه ۳۲۳.۰۰۰ حساب شعبه ۳۲۳.۰۰۰	۳۲۳.۰۰۰ حساب اداره مرکزی ۳۲۳.۰۰۰ خلاصه سود و زیان
۱۴- سود تحقق نیافته کالای شعبه ۷۵.۰۰۰ سود تحقق یافته کالای شعبه ۷۵.۰۰۰	محاسبه سود تحقق نیافته کالای شعبه $300.000 \times 25\% = 75.000$
۱۵- سود تحقق یافته کالای شعبه ۷۵.۰۰۰ خلاصه سود و زیان ۲۴۸.۰۰۰ زیان شعبه ۳۲۳.۰۰۰	

تعدیل	بهای تمام شده	سیاهه	سود تحقق نیافته
موجودی ابتدای دوره	۰	۰	۰
ک. ارسالی از مرکز	۳۰۰.۰۰۰	۴۰۰.۰۰۰	۱۰۰.۰۰۰
کالای آماده برای فروش	۳۰۰.۰۰۰	۴۰۰.۰۰۰	۱۰۰.۰۰۰
موجودی پایان دوره	(۷۵.۰۰۰)	(۱۰۰.۰۰۰)	(۲۵۰.۰۰۰)
	<u>۲۲۵.۰۰۰</u>	<u>۳۰۰.۰۰۰</u>	<u>۷۵.۰۰۰</u>

مسئله شماره ۱۷ کتاب:

شرکت تجاری الفباء شعبه‌ای در گرمسار دایر نموده است، کالای ارسالی به شعبه بر مبنای ۱۲۵٪ بهای تمام شده می‌باشد، شعبه علاوه بر دریافت کالا از مرکز، از فروشندگان محلی هم خریداری می‌نماید نیمی از موجودی کالا آخر دوره شعبه به نرخ سیاهه دریافتی از مرکز می‌باشد.

ترازنامه شرکت تجاری الفباء (شعبه و اداره مرکزی) در ۱۳×۱/۱۲/۲۹ ذیلاً گزارش شده است:

شرکت تجاری الفباء - ترازنامه ترکیبی شعبه و مرکز

۱۳×۱/۱۲/۲۹

دارایی‌ها:	اداره مرکزی	شعبه
صندوق	۲۵۰.۰۰۰	۱۱۰.۰۰۰
حساب‌های دریافتی (خالص)	۴۲۰.۰۰۰	۲۳۰.۰۰۰
موجودی کالا	۲۰۰.۰۰۰	۱۶۰.۰۰۰
اموال و ماشین‌آلات (خالص)	۷۰۰.۰۰۰	-
حساب شعبه گرمسار	۴۳۰.۰۰۰	-
جمع دارایی‌ها:	<u>۲.۰۰۰.۰۰۰</u>	<u>۵۰۰.۰۰۰</u>
بدهی و حقوق صاحبان سهام:		
حساب‌های پرداختی	۱۴۰.۰۰۰	۵۰.۰۰۰
سایر بدهی‌ها	۱۰۰.۰۰۰	۲۰.۰۰۰
سود تحقق نیافته کالای شعبه	۱۶.۰۰۰	-
حساب اداره مرکزی	-	۴۳۰.۰۰۰
سهام عادی	۱.۵۰۰.۰۰۰	-
سود (زیان) انباشته	۲۴۴.۰۰۰	-
جمع	<u>۲.۰۰۰.۰۰۰</u>	<u>۵۰۰.۰۰۰</u>

حساب کلیه دارایی‌های اموال و ماشین‌آلات در دفاتر اداره مرکزی نگهداری می‌شود، شعبه از دفاتر مستقل مالی استفاده می‌نماید. خلاصه مبادلات شرکت تجاری الفباء و شعبه آن طی سال ۱۳×۲ به شرح زیر می‌باشد:

۱- فروش کالا به طور نسیه معادل ۲.۸۱۶.۵۰۰ ریال که ۲.۰۰۰.۰۰۰ ریال آن مربوط به اداره مرکزی و بقیه مربوط به شعبه گرمسار می‌باشد.

۲- خرید کالا به طور نسیه: اداره مرکزی ۲.۰۵۰.۰۰۰ ریال، شعبه ۲۰۰.۰۰۰ ریال

- ۳- اداره مرکزی مبلغ ۵۰۰.۰۰۰ ریال کالا به نرخ سیاهه به شعبه ارسال داشت. (بهای تمام شده کالا ۴۰۰.۰۰۰ ریال)
- ۴- وصول مطالبات: اداره مرکزی ۱.۹۵۰.۰۰۰ ریال، شعبه گرمسار ۷۹۷.۵۰۰ ریال
- ۵- ارسال وجه نقد از شعبه به مرکز معادل ۵۵۰.۰۰۰ ریال.
- ۶- پرداخت بدهی: اداره مرکزی ۲.۱۰۰.۰۰۰ ریال، شعبه گرمسار ۲۱۰.۰۰۰ ریال.
- ۷- پرداخت هزینه‌های عملیاتی، توسط مرکز ۲۰۰.۰۰۰ ریال، پرداخت هزینه‌های عملیاتی شعبه به مبلغ ۲۰.۰۰۰ ریال، از هزینه‌های عملیاتی پرداختی توسط اراده مرکزی مبلغ ۱۰.۰۰۰ ریال آن، مربوط به شعبه می‌باشد.
- ۸- مجموع استهلاک سالانه دارایی اموال و ماشین‌آلات ۸۰.۰۰۰ ریال می‌باشد که ۱۵.۰۰۰ ریال آن مربوط به شعبه می‌باشد.
- ۹- موجودی کالا آخر دوره اداره مرکزی ۲۵۰.۰۰۰ ریال، شعبه گرمسار ۱۰۰.۰۰۰ ریال که نصف موجودی کالا آخر دوره شعبه مربوط به کالای دریافتی از مرکز می‌باشد، بنابراین مجموع موجودی کالای آخر دوره شرکت تجاری الفباء بر مبنای بهای تمام شده ۳۴۰.۰۰۰ ریال به شرح زیر ارزیابی گردیده است:
- موجودی کالا آخر دوره مرکز ۲۵۰.۰۰۰ ریال
- موجودی کالا آخر دوره شعبه خریداری از فروشندگان محلی ۵۰.۰۰۰ ریال
- موجودی کالا آخر دوره شعبه دریافتی از مرکز (۱/۲۵: ۵۰.۰۰۰) ۴۰.۰۰۰ ریال
- جمع موجودی کالا آخر دوره ۳۴۰.۰۰۰ ریال
- ۱۰- پرداخت سود سهام توسط شرکت سهامی به مبلغ ۴۴.۰۰۰ ریال.
- مطلوب است:
- ۱- افتتاح مانده‌های سال گذشته در دفاتر کل شعبه و مرکز .
- ۲- ثبت رویدادهای فوق در دفاتر روزنامه مرکز و شعبه و نقل آن به دفتر کل.
- ۳- تهیه کاربرگ ترکیبی برای پایان سال ۱۳×۲.

پاسخ مسئله شماره ۱۷ کتاب:

شعبه	مرکز
۱۱۰.۰۰۰ صندوق	۲۵۰.۰۰۰ صندوق
۲۳۰.۰۰۰ حساب دریافتی	۴۲۰.۰۰۰ حساب دریافتی
۱۶۰.۰۰۰ موجودی کالا	۲۰۰.۰۰۰ موجودی کالا
۵۰۰.۰۰۰ تراز افتتاحیه	۷۰۰.۰۰۰ اموال و ماشین‌آلات
	۴۳۰.۰۰۰ حساب شعبه
	۲.۰۰۰.۰۰۰ تراز افتتاحیه
۵۰۰.۰۰۰ تراز افتتاحیه	۲.۰۰۰.۰۰۰ تراز افتتاحیه
۲۰.۰۰۰ سایر بدهی‌ها	۱.۰۰۰.۰۰۰ سایر بدهی‌ها
۴۳۰.۰۰۰ حساب اداره مرکزی	۱۶.۰۰۰ سود تحقق نیافته شعبه
۵۰.۰۰۰ حساب پرداختی	۲۴۴.۰۰۰ سهام عادی
	۱۴۰.۰۰۰ حساب پرداختی

دفاتر مرکز	دفاتر شعبه
۱- حساب دریافتنی ۲.۰۰۰.۰۰۰	حساب دریافتنی ۸۱۶.۵۰۰
فروش کالا ۲.۰۰۰.۰۰۰	فروش کالا ۸۱۶.۵۰۰
۲- خرید کالا ۲.۰۵۰.۰۰۰	خرید کالا ۲۰۰.۰۰۰
حساب پرداختنی ۲.۰۵۰.۰۰۰	حساب پرداختنی ۲۰۰.۰۰۰
۳- حساب شعبه ۵۰۰.۰۰۰	کالای ارسالی از مرکز ۵۰۰.۰۰۰
کالای ارسالی به شعبه ۴۰۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی ۵۰۰.۰۰۰
سود تحقق نیافته شعبه ۱۰۰.۰۰۰	وجه نقد ۷۹۷.۵۰۰
۴- وجه نقد ۱.۹۵۰.۰۰۰	حساب دریافتنی ۷۹۷.۵۰۰
۵- وجه نقد ۵۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی ۵۵۰.۰۰۰
حساب شعبه ۵۵۰.۰۰۰	وجه نقد ۵۵۰.۰۰۰
۶- حساب پرداختنی ۲.۱۰۰.۰۰۰	حساب پرداختنی ۲۱۰.۰۰۰
وجه نقد ۲.۱۰۰.۰۰۰	وجه نقد ۲۱۰.۰۰۰
۷- هزینه عملیاتی حساب شعبه ۱۹۰.۰۰۰ ۱۰.۰۰۰	هزینه عملیاتی حساب اداره مرکزی ۳۰.۰۰۰ وجه نقد ۲۰.۰۰۰
۸- هزینه استهلاک حساب شعبه ۶۵.۰۰۰ ۱۵.۰۰۰	هزینه استهلاک حساب اداره مرکزی ۱۵.۰۰۰
استهلاک انباشته ۸۰.۰۰۰	ثبتي ندارد
۹- سود سهام پرداختی ۴۴.۰۰۰	ثبتي ندارد
۱۰- فروش م. کالا پایان دوره ک. ارسالی به شعبه ۲.۰۰۰.۰۰۰ ۲۵۰.۰۰۰ ۴۰۰.۰۰۰	فروش م. کالا پایان دوره خلاصه سود و زیان ک. ارسالی از مرکز خرید کالا م. ابتدای دوره ه. عملیاتی ۸۱۶.۵۰۰ ۱۰۰.۰۰۰ ۱۱.۵۰۰ ۵۰۰.۰۰۰ ۲۰۰.۰۰۰ ۱۶۰.۰۰۰ ۴۵.۰۰۰
۱۱- حساب شعبه ۱۱.۵۰۰	خلاصه سود و زیان حساب اداره مرکزی ۱۱.۵۰۰
درآمد شعبه ۱۱.۵۰۰	محاسبه سود تحقق نیافته کالای شعبه
۱۲- سود تحقق نیافته ۱۰۶.۰۰۰	سود تحقق نیافته کالای شعبه
سود تحقق یافته ۱۰۶.۰۰۰	سود تحقق نیافته کالای شعبه
۱۳- درآمد شعبه سود تحقق یافته ۱۱.۵۰۰ ۱۰۶.۰۰۰	سود تحقق نیافته کالای شعبه
۱۴- خلاصه سود و زیان (۱۴۵.۰۰۰+۱۱۷.۵۰۰) ۲۶۲.۵۰۰	سود تحقق نیافته کالای شعبه
سود انباشته ۴۴.۰۰۰	سود تحقق نیافته کالای شعبه
۱۵- سود انباشته سود سهام پرداختی ۴۴.۰۰۰	سود تحقق نیافته کالای شعبه

$$۵۰.۰۰۰ \times ۲۵/۱۲۵ = ۱۰.۰۰۰$$

۱۷- ثبت دفتر کل و مانده گیری:

دفاتر شعبه				دفاتر مرکز			
صندوق (وجه نقد)		حساب دریافتی		حساب دریافتی		صندوق (وجه نقد)	
⑤ ۵۵۰.۰۰۰	۱۱۰.۰۰۰ م	④ ۷۹۷.۵۰۰	۲۳۰.۰۰۰ م	④ ۱.۹۵۰.۰۰۰	۴۲۰.۰۰۰ م	⑥ ۲.۱۰۰.۰۰۰	۲۵۰.۰۰۰ م
⑥ ۲۱۰.۰۰۰	④ ۷۹۷.۵۰۰		① ۸۱۶.۵۰۰		① ۲۰۰.۰۰۰	⑦ ۲۰۰.۰۰۰	④ ۱.۹۵۰.۰۰۰
⑦ ۲۰۰.۰۰۰			۲۴۹.۰۰۰ م		۴۷۰.۰۰۰ م	⑧ ۴۴.۰۰۰	⑤ ۵۵۰.۰۰۰
	۱۲۷.۵۰۰ م						۴۰۶.۰۰۰ م
کالای ارسالی از مرکز		حساب پرداختی		کالای ارسالی به شعبه		حساب پرداختی	
① ① ۵۰۰.۰۰۰	③ ۵۰۰.۰۰۰	م ۵۰.۰۰۰	⑥ ۲۱۰.۰۰۰	③ ۴۰۰.۰۰۰	① ① ۴۰۰.۰۰۰	م ۱۴۰.۰۰۰	⑥ ۲.۱۰۰.۰۰۰
	م صفر	② ۲۰۰.۰۰۰		م صفر		② ۲۰۰.۵۰۰	
		۴۰.۰۰۰ م				۹۰.۰۰۰ م	
سایر بدهی‌ها		حساب اداره مرکزی		اموال و ماشین‌آلات		حساب شعبه	
م ۲۰۰.۰۰۰		م ۴۳۰.۰۰۰	③ ۵۰۰.۰۰۰		م ۷۰۰.۰۰۰	③ ۵۵۰.۰۰۰	م ۴۳۰.۰۰۰
		③ ۵۵۰.۰۰۰					③ ۵۰۰.۰۰۰
		⑦ ۱۰۰.۰۰۰					⑦ ۱۰۰.۰۰۰
		⑧ ۱۵.۰۰۰					⑧ ۱۵.۰۰۰
		۵۰۵.۰۰۰ م					۴۰۵.۰۰۰ م
خرید کالا		فروش کالا		فروش کالا		خرید کالا	
	② ۲۰۰.۰۰۰	① ۸۱۶.۰۰۰		① ۲۰۰.۰۰۰			② ۲۰۰.۵۰۰
		موجودی کالا اول دوره		سود تحقق نیافته شعبه		سایر بدهی‌ها	
			م ۱۶۰.۰۰۰	م ۱۶.۰۰۰			م ۱۰۰.۰۰۰
				③ ۱۰۰.۰۰۰			
				سهم عادی		موجودی پایان دوره	
				م ۱.۵۰۰.۰۰۰			م ۲۵.۰۰۰
				موجودی کالا اول دوره		سود انباشته	
					م ۲۰۰.۰۰۰	م ۲۴۴.۰۰۰	
						③ ۱۰۰.۰۰۰	

۱۷- تهیه کار برگ

عنوان حساب		اداره مرکزی		شعبه		حذف و تعدیلات		اقلام ترکیبی	
بده	بسر	بده	بسر	بده	بسر	بده	بسر	بده	بسر
صورت سود و زیان									
فروش	۲۰۰۰.۰۰۰			۸۱۶.۵۰۰				۲.۸۱۶.۵۰۰	
موجودی کالا اول دوره		۲۰۰.۰۰۰			۱۶۰.۰۰۰		① ۱۶.۰۰۰	۳۴۴.۰۰۰	
خرید	۲.۰۵۰.۰۰۰				۲۰۰.۰۰۰		② ۴۰.۰۰۰	۲.۲۲۵.۰۰۰	
کالای ارسالی از مرکز					۵۰۰.۰۰۰		② ۱۰۰.۰۰۰		
کالای ارسالی به شعبه	۴۰۰.۰۰۰						② ۴۰.۰۰۰		
موجودی کالا آخر دوره	۲۵۰.۰۰۰			۱۰۰.۰۰۰			③ ۱۰.۰۰۰	۳۴۰.۰۰۰	
هزینه‌های عملیاتی	۱۹۰.۰۰۰				۳۰.۰۰۰			۲۲۰.۰۰۰	
هزینه استهلاک	۶۵.۰۰۰				۱۵.۰۰۰			۸۰.۰۰۰	
سود ویژه نقل به سود انباشته									
	۲.۵۰۵.۰۰۰			۹۱۶.۵۰۰	۹۰۵.۰۰۰			۳.۱۵۶.۵۰۰	
	۱۴۵.۰۰۰				۱۱۵.۰۰۰			۲۶۲.۵۰۰	
گردش سود و زیان انباشته:									
سود انباشته	۲۴۴.۰۰۰							۲۴۴.۰۰۰	
سود نا ویژه نقل از بالا	۱۴۵.۰۰۰			۱۱۵.۰۰۰				۲۶۲.۵۰۰	
سود سهام پرداختی	۴۴.۰۰۰							۴۴.۰۰۰	
سود انباشته نقل به ترازنامه									۴۶۲.۵۰۰
ترازنامه									
وجوه نقد	۴۰۶.۰۰۰				۱۲۷.۵۰۰			۵۳۳.۵۰۰	
حساب‌های دریافتی	۴۷۰.۰۰۰				۲۴۹.۰۰۰			۷۱۹.۰۰۰	
موجودی کالا اول دوره	۲۵۰.۰۰۰				۱۰۰.۰۰۰		③ ۱۰.۰۰۰	۳۴۰.۰۰۰	
اموال و ماشین‌آلات	۶۲۰.۰۰۰				۱۶.۰۰۰		④ ۴۰.۵۰۰	۶۲۰.۰۰۰	
حساب شعبه	۴۰۵.۰۰۰								
حساب‌های پرداختی	۹۰.۰۰۰			۴۰.۰۰۰				۱۳۰.۰۰۰	
سایر بدهی‌ها	۱۰۰.۰۰۰			۲۰.۰۰۰				۱۲۰.۰۰۰	
حساب اداره مرکزی				④ ۴۰.۵۰۰					
سود تحقق نیافته کالای شعبه	۱۱۶.۰۰۰			① ۱۶.۰۰۰					
سهام عادی	۱.۵۰۰.۰۰۰							۱.۵۰۰.۰۰۰	
سود انباشته نقل از بالا	۳۴۵.۰۰۰			۱۱۵.۰۰۰				۴۶۲.۵۰۰	
جمع	۲.۱۵۱.۰۰۰			۴۷۶.۵۰۰	۴۷۶.۵۰۰			۲.۲۱۲.۰۰۰	۲.۲۱۲.۰۰۰

$$\textcircled{1} \text{ حذف سود تحقق نیافته کالای اول دوره } ۱۶۰.۰۰۰ \times \frac{25}{125} \times 50\% = ۱۶.۰۰۰$$

② حذف حساب‌های کالای ارسالی شعبه با حساب کالای ارسالی از مرکز و سود تحقق نیافته شعبه

$$۵۰۰.۰۰۰ \times \frac{100}{125} = ۴۰۰.۰۰۰ \text{ و } ۵۰۰.۰۰۰ \times \frac{25}{125} = ۱۰۰.۰۰۰$$

$$\textcircled{3} \text{ حذف سود تحقق نیافته کالای پایان دوره شعبه } ۱۰۰.۰۰۰ \times \frac{25}{125} \times 50\% = ۱۰.۰۰۰ \text{ و } ۵۰۰.۰۰۰ \times \frac{100}{125} = ۴۰۰.۰۰۰$$

④ حذف حساب متقابل شعبه و مرکز

هزینه حمل و حساب‌های متقابل

هزینه حمل به عنوان هزینه مستقل است و بر عهده شعبه می‌باشد.

مثال ۱ تشریحی در خصوص هزینه حمل کالای ارسالی به شعب (روش کنترل ادواری)

اداره مرکزی ۵۰۰.۰۰۰ ریال کالا برای شعبه الف ارسال می‌دارد. هزینه حمل کالای ارسالی توسط شعبه الف به مبلغ ۵۰.۰۰۰ ریال پرداخت می‌گردد. مطابق دستور مدیریت اداره مرکزی شعبه الف ۴۰٪ از کالای دریافتی از مرکز را به شعبه ب ارسال می‌دارد و شعبه ب از این بابت مبلغ ۲۵۰.۰۰۰ ریال (هزینه حمل) پرداخت می‌نماید. در صورتی که کالای ارسالی که بهای تمام شده آن ۲۰۰.۰۰۰ ریال بود مستقیماً به شعبه ب ارسال می‌گردد. هزینه حمل کالای ارسالی از مرکز به شعبه معادل ۳۵.۰۰۰ ریال بالغ گردید. مطلوب است: ثبت عملیات حسابداری در دفاتر مرکزی، شعبه الف و شعبه ب.

دفاتر مرکز	دفاتر شعبه الف	دفاتر شعبه ب
۱- ح/شعبه الف ک.ا. به شعبه الف ۵۰۰.۰۰۰	ک.ا. از مرکز هزینه حمل ۵۰۰.۰۰۰ ح/اداره مرکزی وجه نقد ۵۰.۰۰۰	
۲- ک.ا. به شعبه الف ک.ا. به شعبه ب ح/شعبه ب هزینه حمل اضافی ۲۰۰.۰۰۰ ۲۱۰.۰۰۰ ۱۰۰.۰۰۰ ح/شعبه الف ۲۲۰.۰۰۰	ح/اداره مرکزی ک.ا. از مرکز هزینه حمل ۲۲۰.۰۰۰ ۲۰۰.۰۰۰ ۲۰۰.۰۰۰ (۵۰.۰۰۰×۴۰٪)	ک.ا. از مرکز هزینه حمل ۲۰۰.۰۰۰ وجه نقد ۲۵.۰۰۰ ح/اداره مرکزی ۲۱۰.۰۰۰

کل هزینه پرداختی شعبه الف و ب $۵۰.۰۰۰ + ۲۵.۰۰۰ = ۷۵.۰۰۰$

سهم هزینه شعبه الف $۷۵.۰۰۰ - ۳۰.۰۰۰ = ۴۵.۰۰۰$

سهم هزینه شعبه ب $۴۵.۰۰۰ - ۳۵.۰۰۰ = ۱۰.۰۰۰$ (هزینه حمل اضافی)

مثال ۲ تشریحی در خصوص هزینه حمل کالای ارسالی به شعب (روش کنترل ادواری)

فرض کنید که کالای ارسالی به شعبه الف بر مبنای ۱۲۰٪ بهای تمام شده باشد:

الف: در صورتی که کالای ارسالی از مرکز به شعبه ب بهای تمام شده ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال و هزینه حمل آن ۶۰.۰۰۰

ریال توسط اداره مرکزی پرداخت شده باشد ثبت رویداد فوق در دفاتر مرکزی و شعبه ب شرح زیر:

دفاتر مرکز	دفاتر شعبه
حساب شعبه ۱.۲۶۰.۰۰۰	ح/ک. ارسالی از مرکز هزینه حمل ۱.۲۰۰.۰۰۰ ح/اداره مرکزی ۱.۲۶۰.۰۰۰
ک. ارسالی به شعبه س. ت. نیافته ک. شعبه وجه نقد ۱.۰۰۰.۰۰۰ ۲۰۰.۰۰۰ ۶۰.۰۰۰	

ب: در صورتی که طبق تصمیم اداره مرکزی ۵۰٪ کالای مذکور را شعبه ب به مرکز برگشت کرده و مبلغ ۳۰۰.۰۰۰ ریال

توسط شعبه بابت هزینه حمل کالای برگشتی پرداخت شده باشد ثبت آن در دفاتر مرکز و شعبه ب شرح زیر می‌باشد:

دفاتر مرکز	دفاتر شعبه
ک. ارسالی به شعبه س. ت. نیافته ک. شعبه ه. حمل اضافی حساب شعبه ۵۰۰.۰۰۰ ۱۰۰.۰۰۰ ۶۰.۰۰۰ ۶۶۰.۰۰۰	ح/اداره مرکزی ح/ک. ارسالی از مرکز هزینه حمل وجه نقد (۱.۰۰۰.۰۰۰×۵۰٪) (۱.۲۰۰.۰۰۰×۵۰٪) (۶۰.۰۰۰×۵۰٪) (ه. حمل کالای برگشتی) ۶۶۰.۰۰۰

رفع اختلاف حساب‌های متقابل

در شرایط عادی مانده حساب‌های متقابل (حساب‌های شعبه و مرکز) در دفاتر اداره مرکزی و شعبه می‌بایست با هم برابر باشند. در صورت عدم تساوی مانده حساب شعبه در دفاتر مرکز و حساب اداره مرکزی در دفاتر شعبه اختلاف آن معمولاً ناشی از وجوه بین راهی، کالای بین راهی و یا اشتباه می‌باشد. به مثال زیر توجه شود:

مانده حساب اداره مرکزی شرکت آلفا در پایان اسفند ۲× در دفاتر شعبه به مبلغ ۱۳۲۰۰۰۰ ریال بستانکار و مانده حساب شعبه در دفاتر مرکزی به مبلغ ۳۲۱۰۰۰۰ ریال بدهکار می‌باشد. پس از بررسی‌های به عمل آمده موارد زیر مشخص گردید:

۱- شعبه مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰ ریال وجه نقد در تاریخ ۲۷/۱۲/۲× از طریق بانک برای مرکز حواله نمود که تا تاریخ ۳/۱/۴× (سال بعد) به اداره مرکزی نرسیده است.

۲- اداره مرکزی ۸۰۰۰۰۰ ریال کالا به بهای تمام شده در تاریخ ۲۷/۱۲/۲× برای شعبه خود ارسال نمود که تا تاریخ ۳/۱/۳× به شعبه واصل نشد.

۳- اداره مرکزی در اسفند ماه ۲× مبلغ ۲۱۰۰۰۰ ریال بابت هزینه تبلیغات به شعبه تخصیص داده که شعبه اشتبهاً در دفاتر خود آن را به مبلغ ۱۲۰۰۰۰ ریال ثبت نموده است.

مطلوب است: تهیه صورت مغایرت حساب‌های متقابل و ثبت تعدیلات در دفاتر اداره مرکزی و شعبه.

شرکت آلفا

صورت مغایرت حساب‌های متقابل مرکز و شعبه

پایان سال منتهی به ۲×۱۳

مانده قبل از تعدیل	حساب اداره مرکزی در شعبه	حساب شعبه در دفاتر مرکز
① وجوه بین راهی شعبه به مرکز	۱۳۲۰۰۰۰	۳۲۱۰۰۰۰
② کالای بین راهی مرکز به شعبه		(۱۰۰۰۰۰۰)
③ اصلاح اشتباه (۲۱۰۰۰۰-۱۲۰۰۰۰)	۸۰۰۰۰۰	
مانده اصلاح شده	<u>۲۲۱۰۰۰۰</u>	<u>۲۲۱۰۰۰۰</u>

تعدیلات:

دفاتر مرکز	دفاتر شعبه
(۱) ۱۲/۲۹ وجه نقد ۱۰۰۰۰۰ ح/ شعبه ۱۰۰۰۰۰	(۱) ح/ ک. ارسالی از مرکز ۸۰۰۰۰ ح/ اداره مرکزی ۸۰۰۰۰ بابت ثبت کالای بین راهی
حساب شعبه	(۲) هزینه تبلیغات ۹۰۰۰ ح/ اداره مرکزی ۹۰۰۰
۱۰۰۰۰۰	
۳۲۱۰۰۰۰ م.ق.ت.	ح/ ک. ارسالی از مرکز
<u>۲۲۱۰۰۰۰ م</u>	ح/ اداره مرکزی
صندوق	۱۳۲۰۰۰۰ م.ق.ت.
مxxx	① ۸۰۰۰۰۰
① ۱۰۰۰۰۰۰	هزینه تبلیغات
	۳۲۱۰۰۰۰ م.ق.ت.
	② ۹۰۰۰۰

نکته: می‌بایست به موجودی کالای پایان دوره شعبه مبلغ ۸۰۰۰۰۰ ریال اضافه گردد. (م. ک. پایان دوره + کالای بین راهی)

مسئله شماره ۱۸ کتاب:

فرض کنید که شرکت سهامی بهاران کالا که بهای تمام شده آن ۵۰.۰۰۰ ریال بود به شعبه الف ارسال می‌دارد. هزینه حمل پرداختی توسط شرکت بهاران معادل ۲۰۰۰ ریال، بعد از مدتی، به علت کمبود کالا در شعبه «ب» طبق یادداشتی از اداره مرکزی به شعبه «الف» کالا به شعبه «ب» ارسال می‌گردد. بابت هزینه حمل انتقالی مبلغ ۱۲۰۰ ریال توسط شعبه «ب» پرداخت می‌گردد. هزینه حمل کالای انتقالی از اداره مرکزی به شعبه «ب» مستقیماً ۱۸۰۰ ریال می‌باشد.

پاسخ مسئله شماره ۱۸ کتاب:

دفاتر مرکز	دفاتر شعبه الف	دفاتر شعبه ب
۱) ح/ شعبه الف ۵۲.۰۰۰	ک. ا. از مرکز ۵۰.۰۰۰	
ک. ا. به شعبه الف ۵۰.۰۰۰	هزینه حمل ۲.۰۰۰	
وجه نقد ۲.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی ۵۲.۰۰۰	
ک. ا. به شعبه ب ۵۰.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی ۵۲.۰۰۰	ک. ا. از مرکز ۵۰.۰۰۰
ک. ا. به شعبه الف ۵۰.۰۰۰	ک. ا. از مرکز ۵۰.۰۰۰	هزینه حمل ۱.۸۰۰
ح/ شعبه ب ۵۰.۶۰۰	هزینه حمل ۲.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی ۵۰.۶۰۰
ه. حمل اضافی ۱.۴۰۰		وجه نقد ۱.۲۰۰
ح/ شعبه الف ۵۲.۰۰۰		

مسئله شماره ۱۹ کتاب:

مانده‌های حساب‌های شرکت سهامی الوند و شعبه آن در همدان، در اول سال مالی ۱۳×۲ شامل ارقام زیر است:

شعبه	اداره مرکزی	
۲۰.۰۰۰	۷۰.۰۰۰	وجه نقد
۳۵.۰۰۰	۱۰۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی (خالص)
۵۵.۰۰۰	۱۵۰.۰۰۰	موجودی کالا
۲۰۰.۰۰۰	۴۵۰.۰۰۰	اموال و ماشین‌آلات (خالص)
-	۲۸۰.۰۰۰	حساب شعبه
<u>۳۱۰.۰۰۰</u>	<u>۱.۰۵۰.۰۰۰</u>	جمع
۲۵.۰۰۰	۴۵.۰۰۰	حساب‌های پرداختی
۵.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	سایر بدهی‌ها
-	۵.۰۰۰	سود تحقق نیافته کالای شعبه
۲۸۰.۰۰۰	-	حساب اداره مرکزی
-	۸۰۰.۰۰۰	سهام عادی
-	۱۷۰.۰۰۰	سود و زیان انباشته
<u>۳۱۰.۰۰۰</u>	<u>۱.۰۵۰.۰۰۰</u>	جمع

خلاصه عملیات اداره مرکزی و شعبه آن در همدان طی سال ۱۳×۲ به قرار زیر می‌باشد: (کالای ارسالی به شعبه به

روش بهای تمام شده، بعلاوه ۱۰٪ می‌باشد)

۱- فروش کالا توسط اداره مرکزی به مبلغ ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال که از این مبلغ ۳۳۰.۰۰۰ ریال به شعبه همدان ارسال گردیده است.

فروش کالا توسط شعبه به طور نسیه طی سال به مبلغ ۵۰۰.۰۰۰ ریال.

۲- خرید کالا به طور نسیه: اداره مرکزی ۵۰۰.۰۰۰ ریال، شعبه ۷۰.۰۰۰ ریال.

- ۳- وصول مطالبات طی سال: اداره مرکزی ۹۸۰.۰۰۰ ریال که از این مبلغ ۳۰۰.۰۰۰ ریال مربوط به شعبه می‌باشد. وصولی شعبه از مشتریان ۵۱۰.۰۰۰ ریال.
- ۴- پرداخت بدهی‌ها: اداره مرکزی ۵۱۵.۰۰۰ ریال، شعبه ۴۰.۰۰۰ ریال.
- ۵- پرداخت هزینه‌های عملیاتی: اداره مرکزی ۲۰۰.۰۰۰ ریال، شعبه ۶۰.۰۰۰ ریال.
- ۶- استهلاک اموال و ماشین‌آلات: اداره مرکزی ۴۰.۰۰۰ ریال، شعبه ۱۰.۰۰۰ ریال.
- ۷- پرداخت هزینه‌های عملیاتی شعبه توسط اداره مرکزی به مبلغ ۲۰.۰۰۰ ریال و ارسال صورت حساب بدان شعبه.
- ۸- سود سهام پرداختی به مبلغ ۷۰.۰۰۰ ریال توسط شرکت سهامی الوند.
- ۹- موجودی کالا در ۱۳×۲/۱۲/۲۹: اداره مرکزی ۱۱۰.۰۰۰ ریال، شعبه ۶۰.۰۰۰ ریال. (مبلغ ۱۰.۵۰۰ ریال مربوط به خریدهای شعبه است)

مطلوب است:

- ۱- افتتاح مانده‌های اول دوره در دفاتر کل مرکز و شعبه.
- ۲- ثبت رویدادهای فوق در دفتر روزنامه مرکز و شعبه و نقل آن به دفتر کل.
- ۳- تهیه کاربرگ ترکیبی (شعبه و اداره مرکزی) در تاریخ ۱۳×۲/۱۲/۲۹.
- ۴- بستن حساب‌های موقت شعبه و مرکز.

پاسخ مسئله شماره ۱۹:

دفاتر شعبه		دفاتر مرکز	
۳۳۰.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز ح/ اداره مرکزی	۳۳۰.۰۰۰	۱- حساب شعبه
۳۳۰.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی	۶۷۰.۰۰۰	حساب دریافتی
۵۰۰.۰۰۰	حساب دریافتی وجه نقد	۳۰۰.۰۰۰	کالای ارسالی به شعبه
۷۰.۰۰۰	خرید کالا حساب پرداختی	۳۰۰.۰۰۰	س. ت. ن. ک. شعبه
۷۰.۰۰۰	حساب پرداختی	۶۷۰.۰۰۰	فروش
۵۱۰.۰۰۰	وجه نقد ح/ اداره مرکزی	۵۰۰.۰۰۰	۲- خرید کالا
۳۰۰.۰۰۰	حساب دریافتی وجه نقد	۵۰۰.۰۰۰	حساب پرداختی
۳۰۰.۰۰۰	حساب پرداختی وجه نقد	۹۸۰.۰۰۰	۳- وجه نقد
۴۰.۰۰۰	حساب پرداختی وجه نقد	۳۰۰.۰۰۰	حساب شعبه
۴۰.۰۰۰	حساب پرداختی	۶۸۰.۰۰۰	حساب دریافتی
۶۰.۰۰۰	هزینه عملیاتی وجه نقد	۵۱۵.۰۰۰	۴- حساب پرداختی
۶۰.۰۰۰	حساب پرداختی	۵۱۵.۰۰۰	وجه نقد
۱۰.۰۰۰	هزینه استهلاک استهلاک انباشته	۲۰۰.۰۰۰	۵- هزینه عملیاتی
۱۰.۰۰۰	هزینه عملیاتی	۲۰۰.۰۰۰	وجه نقد
۲۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۴۰.۰۰۰	۶- هزینه استهلاک
۲۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۴۰.۰۰۰	استهلاک انباشته
	ثبتي ندارد	۲۰.۰۰۰	۷- حساب شعبه
	ثبتي ندارد	۲۰.۰۰۰	وجه نقد
	فروش م. کالا پایان دوره	۷۰.۰۰۰	۸- سود سهام پرداختی
	فروش م. کالا پایان دوره	۷۰.۰۰۰	وجه نقد
۲۳۵.۵۰۰	خلاصه سود و زیان		
۵۰.۰۰۰	هزینه استهلاک		
۲۰۰.۰۰۰	م. ابتدای دوره		
۲۸۰.۰۰۰	ه. عملیاتی		
			۹- ثبتي ندارد

۱۹- تهیه کاربرد

اقلام ترکیبی		حذف و تعدیلات		شعبه		اداره مرکزی		عنوان حساب
بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد	
۱.۱۷۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰ ۵۷۰.۰۰۰	① ۵۰۰.۰۰۰ ④ ۳۳۰.۰۰۰	② ۳۰.۰۰۰ ③ ۴۵۰.۰۰۰	۵۰۰.۰۰۰	۵۵.۰۰۰ ۷۰.۰۰۰ ۳۳۰.۰۰۰	۶۷۰.۰۰۰	۱۵۰.۰۰۰ ۵۰۰.۰۰۰	صورت سود و زیان فروش موجودی کالا اول دوره خرید کالای ارسالی از مرکز کالای ارسالی به شعبه موجودی کالا آخر دوره هزینه‌های عملیاتی هزینه استهلاک
۱۶۵.۵۰۰	۲۸۰.۰۰۰ ۵۰.۰۰۰			۶۰.۰۰۰	۸۰.۰۰۰ ۱۰.۰۰۰	۱۱۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰ ۴۰.۰۰۰	
۱.۳۳۵.۵۰۰	۱.۱۰۰.۰۰۰ ۲۳۵.۵۰۰			۵۶۰.۰۰۰	۵۴۵.۰۰۰ ۱۵.۰۰۰	۱.۰۸۰.۰۰۰	۸۹۰.۰۰۰ ۱۹۰.۰۰۰	سود ویژه نقل به سود انباشته
								گردش سود و زیان انباشته: سود انباشته سود نا ویژه نقل از بالا سود سهام پرداختی
۱۷۰.۰۰۰ ۲۳۵.۵۰۰ ۴۰۵.۵۰۰	۷۰.۰۰۰ ۷۰.۰۰۰			۱۵.۰۰۰ ۱۵.۰۰۰		۱۷۰.۰۰۰ ۱۹۰.۰۰۰ ۳۶۰.۰۰۰	۷۰.۰۰۰ ۷۰.۰۰۰	
	۳۳۵.۵۰۰				۱۵.۰۰۰		۲۹۰.۰۰۰	سود انباشته نقل به ترازنامه
	۳۷۵.۰۰۰ ۱۱۵.۰۰۰ ۱۶۵.۵۰۰ ۶۰۰.۰۰۰	③ ۴۵۰.۰۰۰ ④ ۳۳۰.۰۰۰	۵۵۰.۰۰۰ ۵۰.۰۰۰ ۳۳۰.۰۰۰ ① ۵۰.۰۰۰ ② ۳۰.۰۰۰		۱۳۰.۰۰۰ ۲۵.۰۰۰ ۶۰.۰۰۰ ۱۹۰.۰۰۰		۲۴۵.۰۰۰ ۹۰.۰۰۰ ۱۱۰.۰۰۰ ۴۱۰.۰۰۰ ۳۳۰.۰۰۰	ترازنامه وجوه نقد حساب‌های دریافتی موجودی کالا پ دوره اموال و ماشین‌آلات حساب شعبه حساب‌های پرداختی سایر بدهی‌ها حساب اداره مرکزی سود تحقق نیافته کالای شعبه
۸۵۰.۰۰۰ ۳۵.۰۰۰		④ ۳۳۰.۰۰۰				۳۰۰.۰۰۰ ۳۰.۰۰۰		سهام عادی سود انباشته نقل از بالا
۸۰۰.۰۰۰ ۳۳۵.۵۰۰			۱۵.۰۰۰			۳۵.۰۰۰ ۸۰۰.۰۰۰ ۲۹۰.۰۰۰		
<u>۱.۲۵۵.۵۰۰</u>	<u>۱.۲۵۵.۵۰۰</u>	<u>۶۶۹.۵۰۰</u>	<u>۶۶۹.۵۰۰</u>	<u>۴۰۵.۰۰۰</u>	<u>۴۰۵.۰۰۰</u>	<u>۱.۱۸۵.۰۰۰</u>	<u>۱.۱۸۵.۰۰۰</u>	جمع

① حذف سود تحقق نیافته کالای اول دوره $۵۰۰.۰۰۰ \times ۱۰/۱۱۰ = ۵۰.۰۰۰$ ② حذف حساب‌های کالای ارسالی شعبه با حساب کالای ارسالی از مرکز و سود تحقق نیافته شعبه $۳۳۰.۰۰۰ \times ۱۰/۱۱۰ = ۳۰.۰۰۰$ ③ حذف سود تحقق نیافته کالای پایان دوره شعبه $۶۰.۰۰۰ \times ۱۰/۱۱۰ = ۴.۵۰۰$

④ حذف حساب متقابل شعبه و مرکز

شرکت سهامی الوند گردش سود انباشته برای سال مالی منتهی به ۹۳/۱۲/۲۹		شرکت سهامی الوند صورت سود و زیان برای سال مالی منتهی به ۹۳/۱۲/۲۹	
۱۷۰.۰۰۰	سود انباشته	۱.۱۷۰.۰۰۰	فروش
۲۳۵.۵۰۰	سود خالص دوره مالی		ب. ت. ک. ف:
(۷۰.۰۰۰)	سود سهام پرداختی	۲۰۰.۰۰۰	م. کالای ابتدای دوره
<u>۳۳۵.۵۰۰</u>	سود انباشته ۱۲/۲۹	<u>۵۷۰.۰۰۰</u>	خرید طی دوره
شرکت سهامی الوند گردش سود انباشته برای سال مالی منتهی به ۹۳/۱۲/۲۹		۷۷۰.۰۰۰	بهای آماده برای فروش
		(۱.۶۵۵.۰۰۰)	- موجودی پایان دوره
		(۶.۰۴۵.۰۰۰)	ب. ت. ک. ف
دارایی‌ها:		۵.۶۵۵.۰۰۰	سود ناخالص
۸۵.۰۰۰	ح/پرداختنی		- ه. عملیاتی
۳۵.۰۰۰	جمع بدهی‌ها	(۲۸۰.۰۰۰)	- ه. استهلاک
	ح.ص.س	(۳۳۰.۰۰۰)	مالیات
	سهام عادی ۸۰۰.۰۰۰	(۵۸.۸۷۵)	سود پس از کسر مالیات
	سود انباشته ۳۳۵.۵۰۰	<u>۱۷۶.۶۲۵</u>	
۱.۱۳۵.۵۰۰	جمع ح. ص. س:		
<u>۱.۲۵۵.۵۰۰</u>	جمع		

مسئله شماره ۲۰ کتاب:

شرکت سهامی سمن واقع در تهران، شعبه‌ای در دامغان دارد، کلیه کالای ارسالی به شعبه به بهای تمام شده بعلاوه ۲۵٪ ارسال می‌شود، مانده حساب‌های شعبه دامغان در تاریخ ۱۳/۲/۱ شامل ارقام زیر است:

۱۴.۰۰۰ صندوق

۶۵.۰۰۰ حساب‌های دریافتنی

۷۷.۰۰۰ موجودی کالا

۱۰۰.۰۰۰ اثاثه و منصوبات

۴۹.۰۰۰ استهلاک انباشته اثاثه

۸.۰۰۰ حساب‌های پرداختنی

۵.۰۰۰ حقوق پرداختنی

۱۹۴.۰۰۰ اداره مرکزی

- نرخ استهلاک اثاثه ۱۰٪، استهلاک دارایی ثابت شعبه توسط شعبه محاسبه و در دفاتر ثبت می‌گردد، موجودی کالا

اول دوره به نرخ سیاهه ۷۷.۰۰۰ ریال، خلاصه رویدادهای شعبه در طی سال ۱۳×۲ به شرح زیر می‌باشد:

۱- کالای ارسالی به شعبه به بهای تمام شده ۳۰۰.۰۰۰ ریال.

۲- هزینه حمل کالای ارسالی به شعبه بالغ بر ۹.۰۰۰ ریال که مبلغ ۷.۰۰۰ ریال آن نقداً توسط مرکز و بقیه توسط شعبه پرداخت شد.

۳- فروش شعبه ۵۰۰.۰۰۰ ریال که ۱۲۵.۰۰۰ ریال آن نقداً دریافت شد.

۴- مبلغ ۳۹۰.۰۰۰ ریال از مطالبات شعبه دریافت شد.

- ۵- هزینه‌های عملیات شعبه ۳۵.۰۰۰ ریال، هزینه حقوق ۵۰.۰۰۰ ریال، جمع پرداختی بابت هزینه‌های عملیاتی ۳۱.۰۰۰ ریال و پرداختی به کارکنان بابت حقوق ۵۳.۰۰۰ ریال.
- ۶- وجوه ارسالی از شعبه به مرکز ۳۹۰.۰۰۰ ریال.
- ۷- اداره مرکزی مبلغ ۲۷.۰۰۰ ریال هزینه را به شعبه تخصیص می‌دهد.
- ۸- موجودی کالا آخر دوره شعبه به قیمت سیاهه ۶۰.۰۰۰ ریال، هزینه حمل ۱۵۰۰ ریال جمعاً ۶۱.۵۰۰ ریال.
- ۹- ثبت استهلاک اثاثه در دفاتر شعبه.

مطلوب است:

- الف: افتتاح مانده در دفاتر کل.
- ب: ثبت رویدادهای فوق در دفتر روزنامه و نقل آن به دفتر کل.
- بستن حساب‌های شعبه و نقل آن به اداره مرکزی.

پاسخ مسئله شماره ۲۰:

دفاتر شعبه		دفاتر مرکز	
۳۷۵.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز ح/ اداره مرکزی	۳۷۵.۰۰۰	۱- حساب شعبه
۳۰۰.۰۰۰		کالای ارسالی به شعبه	
۷۵.۰۰۰		س. ت. ن. ک. شعبه	
۹.۰۰۰	هزینه حمل	۷.۰۰۰	۲- حساب شعبه
۷.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی		
۲.۰۰۰	وجه نقد	۷.۰۰۰	وجه نقد
۱۲۵.۰۰۰	وجه نقد		۳-
۳۷۵.۰۰۰	حساب دریافتی		
۵۰۰.۰۰۰	فروش		
۳۹۰.۰۰۰	وجه نقد		۴-
۳۹۰.۰۰۰	حساب دریافتی		
۳۵.۰۰۰	هزینه عملیاتی		۵-
۵۰.۰۰۰	هزینه حقوق		
۳.۰۰۰	حقوق پرداختی		
۸۴.۰۰۰	وجه نقد		
۴.۰۰۰	هزینه پرداختی		
۳۹۰.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی	۳۹۰.۰۰۰	۶- وجه نقد
۳۹۰.۰۰۰	وجه نقد	حساب شعبه	
۲۷.۰۰۰	هزینه عملیاتی	۲۷.۰۰۰	۷- حساب شعبه
۲۷.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی	وجه نقد	
$(100000 - 49000) \times 10\%$	هزینه استهلاک		۹-
۵.۱۰۰	استهلاک انباشته		
۵۰۰.۰۰۰	فروش		تعدیلات:
۶.۰۰۰	م. پایان دوره		سود تحقق نیافته کالای شعبه
۱۸.۱۰۰	خلاصه سود و زیان	۷۵.۰۰۰	① ② ۶۳.۰۰۰
۳۷۵.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز	۱۲.۰۰۰	
۹.۰۰۰	هزینه حمل		
۵.۱۰۰	هزینه استهلاک		
۶۲.۰۰۰	هزینه عملیاتی		$60000 \times 12/125 = 12000 \rightarrow 75000 - 12000 = 63000$
۵۰.۰۰۰	هزینه حقوق		
۷۷.۰۰۰	م. کالای ابتدای دوره		
۱۸.۱۰۰	ح/ اداره مرکزی	۱۸.۱۰۰	۱۱- زیان شعبه
۱۸.۱۰۰	خلاصه سود و زیان	حساب شعبه	
		۶۳.۰۰۰	۱۲- سود تحقق نیافته
		سود تحقق یافته شعبه	۶۳.۰۰۰

۲۰- ثبت دفتر کل و مانده گیری:

دفاتر شعبه

دفاتر مرکز

صندوق (وجه نقد)		حساب اداره مرکزی		حساب شعبه		صندوق (وجه نقد)	
② ۲۰۰۰۰	م ۱۴۰۰۰	م ۱۹۴۰۰۰	⑥ ۳۹۰۰۰۰	⑨ ۳۹۰۰۰۰	م ۱۹۴۰۰۰	② ۷۰۰۰۰	۳۹۰۰۰۰
⑤ ۸۴۰۰۰	③ ۱۲۵۰۰۰	① ۳۷۵۰۰۰		① ۳۷۵۰۰۰		⑦ ۲۷۰۰۰	
⑥ ۳۹۰۰۰	④ ۳۹۰۰۰	② ۷۰۰۰		② ۷۰۰۰			<u>۳۵۶۰۰۰</u>
	<u>۵۳۰۰۰</u>	⑦ ۲۷۰۰۰		⑦ ۲۷۰۰۰			
					<u>۵۱۳۰۰۰</u>		
کالای ارسالی از مرکز		حساب دریافتی		سود تحقق نیافته شعبه		کالای ارسالی به شعبه	
	① ۳۷۵۰۰۰	④ ۳۹۰۰۰۰	م ۶۵۰۰۰	① ۷۵۰۰۰		① ۳۰۰۰۰۰	
	<u>۳۷۵۰۰۰</u>		③ ۳۷۵۰۰۰				
		<u>۵۰۰۰۰</u>					
هزینه حمل		اثاث و منصوبات					
	② ۹۰۰۰		م ۱۰۰۰۰۰				
م. کالای ابتدای دوره		حساب پرداختی					
	م ۷۷۰۰۰						
استهلاک انباشته		هزینه پرداختی					
م ۴۹۰۰۰		م ۸۰۰۰۰					
⑨ ۵۰۱۰۰				⑤ ۴۰۰۰۰			
<u>۵۴۰۱۰۰</u>		حقوق پرداختی					
		م ۵۰۰۰۰	⑤ ۳۰۰۰۰				
فروش		<u>۲۰۰۰</u>					
③ ۵۰۰۰۰۰		هزینه حقوق					
هزینه عملیاتی			⑤ ۵۰۰۰۰				
	⑤ ۳۵۰۰۰	م. کالای پایان دوره					
	⑦ ۲۷۰۰۰		م ۶۱۰۰۰				
	<u>۶۲۰۰۰</u>						
هزینه استهلاک							
	⑨ ۵۰۱۰۰						

مسئله شماره ۲۱ کتاب:

شرکت سهامی نوآوران شعبه‌ای در سمنان دارد. ارسال کالا از دفتر مرکزی به شعبه بر مبنای ۱۲۰٪ قیمت تمام شده است؛ تراز آزمایشی شرکت سهامی نوآوران و شعبه سمنان در پایان سال ۱۳×۹ به شرح زیر است:

شعبه		اداره مرکزی		شرح
بس	بد	بس	بد	
	۱۶.۰۰۰		۲۰.۰۰۰	وجوه نقد
	۱۵.۰۰۰		۸۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی
	۱۲.۰۰۰		۲۵.۰۰۰	موجودی کالا اول دوره
	--		۳۴.۰۰۰	حساب شعبه
	۵.۰۰۰		۱۶۰.۰۰۰	تجهیزات (خالص)
۱۰.۰۰۰		۴۰.۰۰۰		حساب‌های پرداختی
	--	۱۹.۰۰۰		سود تحقق نیافته کالای شعبه
۱۸.۰۰۰		-		حساب اداره مرکزی
--		۵۰.۰۰۰		سهام عادی
--		۲۱.۰۰۰		سود انباشته
۱۶۰.۰۰۰		۴۰۰.۰۰۰		فروش
			۲۰۰.۰۰۰	کالای ارسالی از مرکز خرید
		۸۵.۰۰۰		کالای ارسالی به شعبه
			۴۰.۰۰۰	هزینه تبلیغات
			۵۶.۰۰۰	هزینه‌های عملیاتی
۱۸۸.۰۰۰	۱۸۸.۰۰۰	۶۱۵.۰۰۰	۶۱۵.۰۰۰	

اطلاعات اضافی:

- کالا به قیمت سیاهه ۱۲۰۰۰ ریال به شعبه ارسال شده تا پایان ۱۳×۹ به شعبه نرسیده است.
- شعبه مبلغ ۴۰۰۰ ریال وجه نقد به مرکز ارسال داشته تا پایان ۱۳×۹ به مرکز نرسیده است.
- موجودی کالا آخر دوره شعبه به قیمت سیاهه ۹۰۰۰ ریال موجودی کالای آخر دوره مرکز ۱۵۰۰۰ ریال.

مطلوب است:

- تهیه صورت مغایرت حساب‌های متقابل
- تهیه کاربرگ ترکیبی دفتر مرکزی و شعبه در پایان سال ۱۳×۹.
- تهیه صورت‌های مالی ترکیبی دفتر مرکزی و شعبه در پایان سال ۱۳×۹.

پاسخ مسئله شماره ۲۱:

دفاتر شعبه	دفاتر مرکز
۱۲.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز (کالای بین راهی)
۱۲.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی
	۲- وجه نقد
	۴.۰۰۰ (وجه بین راهی)
	حساب شعبه
	۴.۰۰۰

کاربرگ مسئله شماره ۲۱:

عنوان حساب		اداره مرکزی		شعبه		حذف و تعدیلات		اقلام ترکیبی	
بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد
صورت سود و زیان									
فروش									
موجودی کالا اول دوره									
خرید									
کالای ارسالی از مرکز									
کالای ارسالی به شعبه									
موجودی کالا آخر دوره									
هزینه‌های عملیاتی									
۵۶۰.۰۰۰	۳۵.۰۰۰ ۲۰۰.۰۰۰	① ۲۰.۰۰۰		۱۶۰.۰۰۰	۱۲.۰۰۰	۴۰۰.۰۰۰	۲۵.۰۰۰ ۲۰۰.۰۰۰		
۳۳.۵۰۰	۱۴۶.۰۰۰	② ۸۵.۰۰۰ ② ۱۷.۰۰۰	② ۸۵.۰۰۰ ③ ۳.۵۰۰	الف: ۲۱.۰۰۰	۱۰۲.۰۰۰	۸۵.۰۰۰ ۱۵.۰۰۰			
۵۹۲.۵۰۰	۳۸۱.۰۰۰ ۲۱۱.۵۰۰	۱۰۴.۰۰۰		۱۸۱.۰۰۰	۱۶۴.۰۰۰ ۱۷.۰۰۰	۵۰۰.۰۰۰	۳۲۱.۰۰۰ ۱۷۹.۰۰۰		سود ویژه نقل به سود انباشته
۵۹۲.۵۰۰	۵۹۲.۵۰۰			۱۸۱.۰۰۰	۱۸۱.۰۰۰	۱۷۹.۰۰۰	۱۷۹.۰۰۰		
گردش سود و زیان انباشته:									
سود انباشته									
سود نا ویژه نقل از بالا									
سود انباشته نقل به ترازنامه									
۲۱.۰۰۰ ۲۱۱.۵۰۰				۱۷.۰۰۰		۲۱.۰۰۰ ۱۷۹.۰۰۰			
۲۳۲.۵۰۰				۱۷.۰۰۰		۲۰۰.۰۰۰			
ترازنامه									
وجوه نقد									
حساب‌های دریافتی									
موجودی کالا پ دوره									
تجهیزات									
حساب شعبه									
سود تحقق نیافته									
کالای شعبه									
حساب اداره مرکزی									
سهام عادی									
سود انباشته نقل از بالا									
۵۰.۰۰۰	۴۰.۰۰۰ ۹۵.۰۰۰ ۳۳.۵۰۰ ۱۶۵.۰۰۰	③ ۳.۵۰۰ ④ ۳۰.۰۰۰	① ۲.۰۰۰ ② ۱۷.۰۰۰ ④ ۳۰.۰۰۰	۱۰.۰۰۰	۱۶.۰۰۰ ۱۵.۰۰۰ ۲۱.۰۰۰ ۵.۰۰۰	۱۹.۰۰۰	۲۴.۰۰۰ ۸۰.۰۰۰ ۱۵.۰۰۰ ۱۶۰.۰۰۰ ۴۰.۰۰۰		
۵۰.۰۰۰		۱۰۴.۰۰۰	۸۸.۵۰۰	۱۷.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۵۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰		
۲۳۲.۵۰۰	۳۳۲.۵۰۰	۱۳۷.۵۰۰	۱۳۷.۵۰۰	۵۷.۰۰۰	۵۷.۰۰۰	۳۰۹.۰۰۰	۳۰۹.۰۰۰		جمع

الف: $۲۱.۰۰۰ = ۱۲.۰۰۰$ وجوه بین راهی + ۹.۰۰۰ موجودی پایان دوره

حساب اداره مرکزی		حساب شعبه	
۱۸.۰۰۰ م	۱۲.۰۰۰ م	۹۰.۰۰۰ م	۱۲.۰۰۰ م
۲۰.۰۰۰ م	۲۴.۰۰۰ م	۳۴.۰۰۰ م	۳۰.۰۰۰ م
۲۴.۰۰۰ م			

- حذف سود تحقق نیافته موجودی کالای اول دوره
- حذف کالای ارسالی به شعبه و سود تحقق نیافته
- حذف سود تحقق نیافته موجودی کالای آخر دوره
- حذف حساب‌های متقابل

مسئله شماره ۲۲ کتاب:

شرکت پاییزان شعبه‌ای در شهرک قدس دارد، تراز آزمایشی اداره مرکزی و شعبه آن در ۱۳×۵/۱۲/۲۹ قبل از بستن حساب شامل ارقام زیر است: (ارسال کالا به شعبه به روش بهای تمام شده)

شعبه		اداره مرکزی		شرح
بس	بد	بس	بد	
	۸۰.۰۰۰		۳۶۰.۰۰۰	صندوق
	۱۲۰.۰۰۰		۳۵۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی
	۱۵۰.۰۰۰		۷۰۰.۰۰۰	موجودی کالا
			۹۰۰.۰۰۰	دارایی ثابت
			۲۰۰.۰۰۰	حساب شعبه
۱۳۵.۰۰۰		۳۶۰.۰۰۰		حساب‌های پرداختی
۲۵.۰۰۰		۱۴۰.۰۰۰		هزینه‌های معوق پرداختی
۹۰.۰۰۰				حساب اداره مرکزی
		۵۰۰.۰۰۰		سهام عادی
		۴۵۰.۰۰۰		سود انباشته ۱/۱
۹۵۰.۰۰۰		۴.۴۰۰.۰۰۰		فروش
	۲۴۰.۰۰۰		۲.۹۰۰.۰۰۰	خرید
	۱۶۰.۰۰۰		۴۴۰.۰۰۰	هزینه عملیاتی
	۴۵۰.۰۰۰			خرید از مرکز

اطلاعات اضافی:

- در مورخ ۲۳ اسفند، مدیرعامل شعبه ۴۰۰.۰۰۰ ریال اثاثه را نقداً خریداری و اما به اداره مرکزی گزارش نموده است. (حساب‌های دارایی ثابت در دفاتر اداره مرکزی ثبت و نگهداری می‌شود و استهلاک آن از طرف اداره مرکزی محاسبه، ثبت و به شعبه گزارش می‌گردد.)
- در ۲۷ اسفند سال جاری، یکی از مشتریان شعبه مبلغ ۲۰۰.۰۰۰ ریال از بدهی خود را مستقیماً به اداره مرکزی پرداخت نموده و در دفاتر اداره مرکزی به حساب شعبه منظور شده اما به شعبه گزارش نشده است.
- در ۲۸ اسفند ماه سال جاری، مبلغ ۵۰.۰۰۰ ریال وجه نقد از شعبه به اداره مرکزی ارسال شده که اداره مرکزی در حساب‌های خود ثبت و منظور ننموده است.
- در مورخ ۱۳×۵/۱۲/۲۸ شعبه اشتباهاً هزینه‌های تخصیص یافته از مرکز را بجای ۱۵۰.۰۰۰ ریال ۵۰.۰۰۰ ریال ثبت نموده است.
- در مورخ ۱۳×۵/۱۲/۱۸ اداره مرکزی ۳۰۰.۰۰۰ ریال کالا را به شعبه ارسال داشته تا تاریخ ۱۳×۶/۱/۶ به شعبه نرسیده است.
- موجودی کالا آخر دوره اداره مرکزی ۵۵۰.۰۰۰ ریال (بدون کالای بین راهی) به بهای تمام شده و موجودی کالای آخر دوره شعبه ۲۰۰.۰۰۰ ریال بدون کالای بین راهی، (۱۸۰.۰۰۰ ریال دریافتی از مرکز و ۲۰.۰۰۰ ریال از فروشندگان کالا).

مطلوب است:

- ثبت تعدیلات در دفاتر اداره مرکزی و شعبه.
- تنظیم کاربرگ صورت‌های مالی ترکیبی.
- بستن حساب‌های شعبه و مرکز.

پاسخ مسئله ۲۲:

شرکت پاییزان

صورت مغایرت حساب‌های متقابل مرکز و شعبه

پایان سال منتهی به ۱۳×۵

مانده قبل از تعدیل	حساب اداره مرکزی در شعبه	حساب شعبه در دفاتر مرکز
مانده قبل از تعدیل	۹۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰
خرید توسط شعبه (۱۲/۲۳)	----	(۴۰.۰۰۰)
وصول مطالبات از مشتری (۱۲/۲۷)	(۲۰.۰۰۰)	-----
وجوه بین راهی شعبه به مرکز (۱۲/۲۸)	-----	(۵۰.۰۰۰)
اصلاح اشتباه (۱۰.۰۰۰ - ۵۰.۰۰۰) (۱۲/۲۸)	۱۰.۰۰۰	
کالای بین راهی (۱۲/۲۹)	۳۰.۰۰۰	
مانده اصلاح شده	<u>۱۱۰.۰۰۰</u>	<u>۱۱۰.۰۰۰</u>

دفاتر شعبه

دفاتر مرکز

حساب اداره مرکزی		حساب دریافتنی		حساب شعبه		صندوق (وجه نقد)	
۹۰.۰۰۰ م	② ۲۰.۰۰۰	② ۲۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰ م	① ۴۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰ م		۳۶۰.۰۰۰ م
③ ۱۰.۰۰۰			<u>۱۰۰.۰۰۰ م</u>	③ ۵۰.۰۰۰			③ ۵۰.۰۰۰
④ ۳۰.۰۰۰					<u>۱۱۰.۰۰۰ م</u>		<u>۴۱۰.۰۰۰ م</u>
<u>۱۱۰.۰۰۰ م</u>			هزینه عملیاتی				
			۱۶۰.۰۰۰ م		کالای ارسالی به شعبه		فروش
	کالای ارسالی از مرکز		③ ۱۰.۰۰۰	⑤ ۴۸۰.۰۰۰		۴۰۰.۰۰۰ م	⑤ ۴۸۰.۰۰۰
	③ ۳۰.۰۰۰		<u>۱۷۰.۰۰۰ م</u>			<u>۳.۹۲۰.۰۰۰ م</u>	
							اثاثه
							۹۰۰.۰۰۰ م
							① ۴۰.۰۰۰
							<u>۴۱۰.۰۰۰ م</u>

$$۲۳۰.۰۰۰ = ۳۰.۰۰۰ \text{ (بین راهی)} + ۲۰۰.۰۰۰ \text{ م.پ. دوره}$$

دفاتر شعبه			دفاتر مرکز		
			①	۴۰.۰۰۰	اثاثه (۱۲/۲۳)
			۴۰.۰۰۰	حساب شعبه	
②	۲۰.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی (۱۲/۲۷)		----	
۲۰.۰۰۰	حساب دریافتنی				
③	۱۰.۰۰۰	ه. عملیاتی (۱۲/۲۸)	③	۵۰.۰۰۰	وجه نقد (۱۲/۲۸)
۱۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی		۵۰.۰۰۰	حساب شعبه	
④	۳۰.۰۰۰	ک. ا. از مرکز (۱۲/۲۸)		-----	
۳۰.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی				
⑤	۴۵۰.۰۰۰	ک. ا. از مرکز (۱۲/۲۸)	⑤	۴۸۰.۰۰۰	فروش (۱۲/۲۸)
۴۵۰.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی	(خرید از مرکز)	۴۸۰.۰۰۰	ک. ا. به شعبه	(۴۵۰.۰۰۰ + ۳۰.۰۰۰)

کاربرگ مسئله شماره ۲۲:

اقلام ترکیبی		حذف و تعدیلات		شعبه		اداره مرکزی		عنوان حساب
بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد	
۴.۸۷۰.۰۰۰	۸۵۰.۰۰۰ ۳.۱۴۰.۰۰۰	①۴۸۰.۰۰۰	①۴۸۰.۰۰۰	۹۵۰.۰۰۰	۱۵۰.۰۰۰ ۲۴۰.۰۰۰ ۴۸۰.۰۰۰	۳.۹۲۰.۰۰۰	۷۰۰.۰۰۰ ۲.۹۰۰.۰۰۰	صورت سود و زیان فروش موجودی کالا اول دوره خرید کالای ارسالی از مرکز کالای ارسالی به شعبه موجودی کالا آخر دوره هزینه‌های عملیاتی
۷۸۰.۰۰۰	۶۱۰.۰۰۰			۲۳۰.۰۰۰	۱۷۰.۰۰۰	۴۸۰.۰۰۰ ۵۵۰.۰۰۰	۴۴۰.۰۰۰	
۵.۶۵۰.۰۰۰	۴.۶۰۰.۰۰۰ ۱.۰۵۰.۰۰۰			۱.۱۸۰.۰۰۰	۱۰.۴۰۰.۰۰۰ ۱۴۰.۰۰۰	۴.۹۵۰.۰۰۰	۴.۰۴۰.۰۰۰ ۹۱۰.۰۰۰	سود ویژه نقل به سود انباشته
۵.۶۵۰.۰۰۰	۵.۶۵۰.۰۰۰			۱.۱۸۰.۰۰۰	۱.۱۸۰.۰۰۰	۴.۹۵۰.۰۰۰	۴.۹۵۰.۰۰۰	
۴۵۰.۰۰۰ ۱.۰۵۰.۰۰۰				۱۴۰.۰۰۰		۴۵۰.۰۰۰ ۹۱۰.۰۰۰		گردش سود و زیان انباشته: سود انباشته سود نا ویژه نقل از بالا سود انباشته نقل به ترازنامه
۱.۵۰۰.۰۰۰				۱۴۰.۰۰۰		۱.۳۶۰.۰۰۰		ترازنامه وجوه نقد حساب‌های دریافتی موجودی کالا پ دوره دارایی ثابت حساب شعبه حساب‌های پرداختی ه. معوق پرداختی حساب اداره مرکزی سهام عادی سود انباشته نقل از بالا
۴۹۰.۰۰۰ ۴۵۰.۰۰۰ ۷۸۰.۰۰۰ ۹۴۰.۰۰۰		②۱۱۰.۰۰۰			۸۰.۰۰۰ ۱۰۰.۰۰۰ ۲۳۰.۰۰۰		۴۱۰.۰۰۰ ۳۵۰.۰۰۰ ۵۵۰.۰۰۰ ۹۴۰.۰۰۰ ۱۱۰.۰۰۰	
۴۹۵.۰۰۰ ۱۶۵.۰۰۰		②۱۱۰.۰۰۰	۱۳۵.۰۰۰ ۲۵.۰۰۰			۳۶۰.۰۰۰ ۱۴۰.۰۰۰		
۵۰۰.۰۰۰ ۱.۵۰۰.۰۰۰			۱۱۰.۰۰۰ ۱۴۰.۰۰۰			۵۰۰.۰۰۰ ۱.۲۶۰.۰۰۰		
<u>۲.۶۶۰.۰۰۰</u>	<u>۲.۶۶۰.۰۰۰</u>	<u>۵۹۰.۰۰۰</u>	<u>۵۹۰.۰۰۰</u>	<u>۴۱۰.۰۰۰</u>	<u>۴۱۰.۰۰۰</u>	<u>۲.۳۶۰.۰۰۰</u>	<u>۲.۳۶۰.۰۰۰</u>	جمع

مسئله شماره ۲۴ کتاب:

شرکت آبان واقع در کومش، در اول ۸×۱۳، شعبه‌ای در کاشان افتتاح و مبادلات زیر طی سال به شرح زیر انجام داده است. (سیستم کنترل دائم موجودی کالا)

- ۱- اداره مرکزی مبلغ ۷۰۰.۰۰۰ ریال وجه نقد به شعبه ارسال می‌دارد.
- ۲- خرید اثاثه به مبلغ ۴۰۰.۰۰۰ ریال توسط شعبه (حساب اموال و ماشین‌آلات در اداره مرکز نگهداری می‌شود)
- ۳- خرید کالا به طور نسیه: اداره مرکزی ۶.۱۰۰.۰۰۰ ریال، شعبه ۶۵۰.۰۰۰ ریال.
- ۴- اداره مرکزی مبلغ ۱.۲۰۰.۰۰۰ ریال کالا به نرخ سیاهه به شعبه ارسال می‌دارد. (بهای تمام شده کالا ۸۰۰.۰۰۰ ریال)
- ۵- فروش کالا به طور نسیه:
 - اداره مرکزی ۴.۷۰۰.۰۰۰ ریال (بهای تمام شده ۲.۵۴۰.۰۰۰ ریال)
 - شعبه ۲.۳۰۰.۰۰۰ ریال (بهای تمام شده ۱.۳۸۰.۰۰۰ ریال که ۹۹۰.۰۰۰ ریال آن مربوط به کالای دریافتی از مرکز و بقیه مربوط به خریدهای شعبه می‌باشد)
 - ۶- پرداخت بدهی بابت خرید نسیه:
 - مرکز ۶.۰۵۰.۰۰۰ ریال بقیه به حساب تخفیفات منظور شد.
 - شعبه ۶۲۰.۰۰۰ ریال بقیه به حساب تخفیفات منظور شد.
 - ۷- وصول مطالبات: اداره مرکزی ۴.۲۵۰.۰۰۰ ریال، شعبه ۲.۲۶۰.۰۰۰ ریال بقیه مطالبات شعبه به حساب تخفیفات منظور شد.
 - ۸- هزینه‌های عملیاتی: مرکز ۷۰۰.۰۰۰ ریال، شعبه ۲۷۰.۰۰۰ ریال.
 - ۹- هزینه استهلاک اثاثه شعبه ۴۰.۰۰۰ ریال.
 - ۱۰- اداره مرکزی مبلغ ۳۴۰.۰۰۰ ریال هزینه را به شعبه تخصیص می‌دهد.
 - ۱۱- ارسال وجه نقد شعبه به مرکز به مبلغ ۶۵۰.۰۰۰ ریال.
 - ۱۲- موجودی کالا آخر دوره شعبه، دریافتی از مرکز به قیمت انتقالی ۲۱۰.۰۰۰ ریال (بهای تمام شده ۱۴۰.۰۰۰ ریال) مربوط به خریدهای شعبه ۲۶۰.۰۰۰ ریال می‌باشد.

مطلوب است:

ثبت مبادلات فوق در دفاتر روزنامه مرکز و شعبه و بستن حساب‌های شعبه.

پاسخ مسئله شماره ۲۴ کتاب:

دفاتر شعبه		دفاتر مرکز	
۷۰۰.۰۰۰	وجه نقد	۷۰۰.۰۰۰	حساب شعبه
۷۰۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۷۰۰.۰۰۰	وجه نقد
۴۰۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۴۰۰.۰۰۰	دارایی ثابت (اثاثه)
۴۰۰.۰۰۰	وجه نقد	۴۰۰.۰۰۰	حساب شعبه
۶.۱۰۰.۰۰۰	موجودی کالا	۶.۱۰۰.۰۰۰	موجودی کالا
۶.۱۰۰.۰۰۰	حساب پرداختنی	۶.۱۰۰.۰۰۰	حساب پرداختنی
۱.۲۰۰.۰۰۰	موجودی کالا- مرکز	۱.۲۰۰.۰۰۰	حساب شعبه
۱.۲۰۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۸۰۰.۰۰۰	موجودی کالا
		۴۰۰.۰۰۰	س. ت. ن. ک. شعبه

۲.۳۰۰.۰۰۰	(۱-۵) حساب دریافتنی	۴.۷۰۰.۰۰۰	(۱-۵) حساب دریافتنی
۲.۳۰۰.۰۰۰	فروش	۴.۷۰۰.۰۰۰	فروش
۱.۳۸۰.۰۰۰	(۲-۵) ب. ت. ک. ف	۲.۵۴۰.۰۰۰	(۲-۵) ب. ت. ک. ف
۳۹۰.۰۰۰	موجودی کالا	۲.۵۴۰.۰۰۰	موجودی کالا
۹۹۰.۰۰۰	موجودی کالا (مرکز)		
۲۱۰.۰۰۰	حساب پرداختنی	۶.۱۰۰.۰۰۰	حساب پرداختنی
۶۲۰.۰۰۰	وجه نقد	۶.۰۵۰.۰۰۰	وجه نقد
۳۰.۰۰۰	ت. ن. خرید	۵۰.۰۰۰	ت. ن. خرید
۲.۲۶۰.۰۰۰	وجه نقد	۴.۲۵۰.۰۰۰	۷- وجه نقد
۴۰.۰۰۰	ت. ن. فروش	۴.۲۵۰.۰۰۰	حساب دریافتنی
۲.۳۰۰.۰۰۰	حساب دریافتنی	۲۰۰.۰۰۰	وجه نقد
۲۷۰.۰۰۰	هزینه عملیاتی	۷۰۰.۰۰۰	۸- هزینه عملیاتی
۲۷۰.۰۰۰	وجه نقد	۷۰۰.۰۰۰	استهلاک انباشته
۴۰.۰۰۰	هزینه استهلاک	۴۰.۰۰۰	۹- حساب شعبه
۴۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۴۰.۰۰۰	استهلاک انباشته
۳۴.۰۰۰	هزینه عملیاتی	۳۴.۰۰۰	۱۰- حساب شعبه
۳۴.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۳۴.۰۰۰	هزینه عملیاتی
۶۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۶۵۰.۰۰۰	۱۱- وجه نقد
۶۵۰.۰۰۰	وجه نقد	۶۵۰.۰۰۰	حساب شعبه
		۳۳۰.۰۰۰	۱۲- س. ت. ن. ک. ش
		۳۳۰.۰۰۰	س. ت. ی. ک. ش
۲.۳۰۰.۰۰۰	(۱-۱۳) فروش	۵۶۶.۰۰۰	(۱-۱۳) حساب شعبه
۳۰.۰۰۰	ت. ن. خرید	۵۵۶.۰۰۰	درآمد شعبه
۱.۳۸۰.۰۰۰	ب. ت. ک. ف		
۳۰۴.۰۰۰	ه. عملیاتی		
۳۴.۰۰۰	ه. استهلاک		
۴۰.۰۰۰	ت. ن. فروش		
۵۶۶.۰۰۰	خلاصه سود و زیان	۵۶۶.۰۰۰	(۲-۱۳) درآمد شعبه
۵۶۶.۰۰۰	(۲-۱۳) خلاصه سود و زیان	۳۳۰.۰۰۰	س. ت. ی. ک. ش
۵۶۶.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۱۹۶.۰۰۰	خلاصه سود و زیان
			سود تحقق نیافته کالای شعبه
		۴۰۰.۰۰۰	
			۳۳۰.۰۰۰ س. ت. ی.
		۷۰.۰۰۰	
		۲۱۰.۰۰۰ - ۱۴۰.۰۰۰ = ۷۰.۰۰۰	

مسئله شماره ۲۶ کتاب:

اداره مرکزی در تهران شعبه‌ای در سمنان دارد. ارسال کالا از دفتر مرکزی به شعبه بر مبنای ۱۲۵٪ بهای تمام شده است. مانده اقلام صورت‌های مالی اداره مرکزی و شعبه در ۱۳×۵/۱۲/۲۹ به شرح زیر است:

شعبه	اداره مرکزی	شرح
۱۰.۱۰۳.۰۰۰	۱۶۸۷۰.۰۰۰	فروش
۸.۱۷۱.۰۰۰	۱۰.۸۲۶.۰۰۰	ب. ت. ک. ف
۱.۳۲۴.۲۰۰	۲.۴۳۶.۱۰۰	هزینه‌ها
--	۴۵۰.۰۰۰	سود سهام پرداختی
--	۱.۲۳۸.۰۰۰	سود انباشته ۱۳×۵/۱/۱
۵۹۵.۰۰۰	۱.۰۸۵.۶۷۵	وجوه نقد و مطالبات
۶۵۲.۲۰۰	--	موجودی کالای مرکز
۴۷.۸۰۰	۱.۸۷۰.۰۰۰	موجودی کالا
--	۸۳۰.۳۰۰	حساب شعبه
--	۸.۲۰۸.۲۰۰	اموال ماشین‌آلات
۸۷.۳۰۰	۲.۲۷۱.۱۰۰	بدهی‌ها
--	۴.۰۰۰.۰۰۰	سهام عادی
۵۹۹.۹۰۰	--	اداره مرکزی
--	۱.۳۲۳.۱۷۵	سود تحقق نیافته ک. شعبه

اطلاعات اضافی:

۱- روش ارزشیابی موجودی کالای پایان دوره بر مبنای اولین صادره از اولین وارده (فایفو) برای اداره مرکزی و شعبه بوده است.

۲- موجودی کالا اول دوره شعبه به قیمت سیاهه دریافتی از مرکز بالغ بر ۵۳۲.۰۰۰ ریال.

۳- کالای ارسالی از مرکز به شعبه به قیمت تمام شده طی سال بالغ بر ۴.۸۶۷.۱۰۰ ریال

۴- کالای بین راهی از مرکز به شعبه به قیمت سیاهه ۱۰۵.۴۰۰ ریال (۱۳×۵/۱۲/۲۹).

۵- کلیه مبالغ ارسالی از شعبه به مرکز مربوط به فروش آخر سال به شرح زیر است:

مبلغ	تاریخ در ثبت شعبه	تاریخ در ثبت اداره مرکز
۶۰.۰۰۰	۱۳×۵/۱۲/۲۶	۱۳×۵/۱۲/۲۸
۱۲۵.۰۰۰	۱۳×۵/۱۲/۲۸	۱۳×۶/۳/۱
۶۳.۰۰۰	۱۳×۶/۳/۱	۱۳×۶/۵/۱

مطلوب است:

تهیه کاربرد صورت‌های مالی ترکیبی اداره مرکزی و شعبه در ۲۹ اسفند ۱۳×۵.

پاسخ مسئله شماره ۲۶ کتاب:

دفاتر مرکز	دفاتر شعبه
۱-	موجودی ک. مرکز (کالای بین راهی)
۲- وجه نقد	حساب شعبه
۱۲۵.۰۰۰	۱۰۵.۴۰۰
۴.۰۰۰	۱۰۵.۴۰۰

صورت مغایرت حساب‌های متقابل مرکز و شعبه

پایان سال منتهی به ۱۳×۵

مانده قبل از تعدیل	حساب اداره مرکزی در شعبه	حساب شعبه در دفاتر مرکز
مانده قبل از تعدیل	۸۳۰.۳۰۰	۵۹۹.۹۰۰
کالای بین راهی (مرکز به شعبه)	----	۱۰۵.۴۰۰
وجه بین راهی (شعبه به مرکز)	(۱۲۵.۰۰۰)	-----
مانده اصلاح شده	<u>۷۰۵.۳۰۰</u>	<u>۷۰۵.۳۰۰</u>

دفاتر شعبه

دفاتر مرکز

حساب اداره مرکزی		موجودی کالای مرکز		حساب شعبه		صندوق (وجه نقد)	
۵۹۹.۹۰۰ م		۶۵۲.۲۰۰ م		② ۱۲۵.۰۰۰	۸۳۰.۳۰۰ م	۱.۰۸۱.۱۷۵ م	
① ۱۰۵.۴۰۰		① ۱۰۵.۴۰۰				② ۱۲۵.۰۰۰	
		<u>۷۵۷.۶۰۰</u>			<u>۷۰۵.۳۰۰ م</u>	<u>۱.۲۰۶.۶۷۵ م</u>	
<u>۷۰۵.۳۰۰ م</u>				سود تحقق نیافته شعبه		سود تحقق یافته ک. شعبه	
				۱.۳۲۳.۱۷۵ م.ق.ت			۱.۱۷۱.۶۵۵
					۱.۱۷۱.۶۵۵ س.ت.ی		
				<u>۱۵۱.۵۲۰</u>			
							$۷۵۶.۶۰۰ \times ۲۵ / ۱۲۵ = ۱۵۱.۵۲۰$

دفاتر شعبه

دفاتر مرکز

	س.ت.ن.ک.شعبه
	۱.۱۷۱.۶۵۵
	س.ت.ی.ک.شعبه
	۱.۱۷۱.۶۵۵

کاربرگ مسئله شماره ۲۶ کتاب:

عنوان حساب		اداره مرکزی		شعبه		حذف و تعدیلات		اقلام ترکیبی	
بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد
صورت سود و زیان									
فروش									
س.ت.ی.ک.ش									
ب.ت.ک.ف									
هزینه‌ها									
۱۶.۸۷۰.۰۰۰	۱۰.۸۲۶.۰۰۰	۱۰.۱۰۳.۰۰۰	۸.۱۷۱.۰۰۰	۱۰.۱۰۳.۰۰۰	۱۰.۱۰۳.۰۰۰	۱۰.۱۰۳.۰۰۰	۱۰.۱۰۳.۰۰۰	۲۶.۹۷۳.۰۰۰	۲۶.۹۷۳.۰۰۰
۱.۱۷۱.۶۵۵	۲.۴۳۶.۱۰۰	① ۱.۱۷۱.۶۵۵	۱.۳۲۴.۲۰۰	① ۱.۱۷۱.۶۵۵				۱۷.۸۲۵.۳۴۵	۳.۷۶۰.۳۰۰
۱۸.۰۴۱.۶۵۵	۱۳.۲۶۲.۱۰۰	۱۰.۱۰۳.۰۰۰	۹.۴۹۵.۲۰۰	۱۰.۱۰۳.۰۰۰	۱۰.۱۰۳.۰۰۰	۱۰.۱۰۳.۰۰۰	۱۰.۱۰۳.۰۰۰	۲۶.۹۷۳.۰۰۰	۲۱.۵۸۵.۶۴۵
۶۰۷.۸۰۰	۴.۷۷۹.۵۵۵		۶۰۷.۸۰۰					۵.۳۸۷.۳۵۵	
۱۸.۰۴۱.۶۵۵	۱۸.۰۴۱.۶۵۵							۲۶.۹۷۳.۰۰۰	۲۶.۹۷۳.۰۰۰
گردش سود و زیان									
انباشته:									
سود انباشته									
سود نا ویژه نقل از بالا									
سود سهام پرداختی									
۱.۲۳۸.۰۰۰	۴۵۰.۰۰۰							۱.۲۳۸.۰۰۰	۴۵۰.۰۰۰
۵.۳۸۷.۳۵۵				۶۰۷.۸۰۰				۴۵۰.۰۰۰	
۵.۵۶۷.۵۵۵				۶۰۷.۸۰۰				۶.۱۷۵.۳۵۵	
ترازنامه									
وجوه نقد و مطالبات									
م. کالا - مرکز									
موجودی کالا									
حساب شعبه									
اموال و ماشین‌آلات									
بدهی‌ها									
حساب اداره مرکزی									
س.ت.ن.ک.ش									
سهام عادی									
سود انباشته نقل از بالا									
۱.۲۰۶.۶۷۵	۱.۸۷۰.۰۰۰	② ۱۵۱.۵۲۰	۵۹۵.۰۰۰	② ۱۵۱.۵۲۰	۷۵۷.۶۰۰	۲.۲۷۱.۱۰۰	۱۵۱.۵۲۰	۲.۳۵۸.۴۰۰	۲.۳۵۸.۴۰۰
۷۰۵.۳۰۰	۷۰۵.۳۰۰	③ ۷۰۵.۳۰۰	۴۷.۸۰۰	③ ۷۰۵.۳۰۰	۷۰۵.۳۰۰	۷۰۵.۳۰۰	۷۰۵.۳۰۰	۱.۹۱۷.۸۰۰	۱.۸۰۱.۶۷۵
۸.۲۰۸.۲۰۰	۴.۰۰۰.۰۰۰							۸.۲۰۸.۲۰۰	۶۰۶.۰۸۰
۵.۵۶۷.۵۵۵	۵.۵۶۷.۵۵۵			۶۰۷.۸۰۰				۶.۱۷۵.۳۵۵	
۱۱.۹۹۰.۱۷۵	۱۱.۹۹۰.۱۷۵	۲.۰۲۸.۴۷۵	۲.۰۲۸.۴۷۵	۱.۴۰۰.۴۰۰	۱.۴۰۰.۴۰۰	۱.۴۰۰.۴۰۰	۱.۴۰۰.۴۰۰	۱۲.۵۳۳.۷۵۵	۱۲.۵۳۳.۷۵۵

① حذف سود تحقق یافته اداره مرکزی از بهای تمام شده کالای فروش رفته.

② کاهش موجودی آخر دوره دریافتی شعبه از مرکز به CGS و حذف سود تحقق نیافته کالای شعبه.

③ حذف حساب‌های متقابل

مسئله شماره ۲۷ کتاب:

شرکت لوازم خانگی مهدی شعبه‌ای در سال ۱۳×۷ در کرج افتتاح نمود. در طی سال جاری دفتر مرکزی کالا به بهای تمام شده ۶۰.۰۰۰ ریال را به بهای سیاهه به مبلغ ۹۰.۰۰۰ ریال به شعبه ارسال نمود. موجودی کالای پایان دوره شعبه به نرخ سیاهه ۱۸.۰۰۰ ریال که بهای تمام شده آن ۱۲.۰۰۰ ریال می‌باشد. مانده حساب‌های شعبه و اداره مرکزی در ۱۳×۷/۱۲/۲۹ به شرح زیر است:

شعبه	اداره مرکزی	عنوان حساب
۵۵.۰۰۰	۶۰.۰۰۰	وجوه نقد
۴۰.۰۰۰	۷۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی
۸۰.۰۰۰	۱۱۰.۰۰۰	موجودی کالا
۴۰.۰۰۰	۸۰.۰۰۰	زمین
۴۰۰.۰۰۰	۷۰۰.۰۰۰	ساختمان و تجهیزات
	۴۳۰.۰۰۰	حساب شعبه
	۲۰.۰۰۰	سود سهام پرداختی
۱۲۰.۰۰۰	۲۴۰.۰۰۰	ب.ت.ک.ف
۱۵.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	هزینه استهلاک
۳۵.۰۰۰	۲۰.۰۰۰	هزینه‌های متفرقه
۱۶۵.۰۰۰	۳۵۰.۰۰۰	استهلاک انباشته
۲۰.۰۰۰	۹۰.۰۰۰	حساب‌های پرداختی
	۳۰۰.۰۰۰	اوراق قرضه پرداختی
	۲۰۰.۰۰۰	سهام عادی
۴۰۰.۰۰۰		اداره مرکزی
	۴۶۰.۰۰۰	سود انباشته
	۶.۰۰۰	سود تحقق نیافته ک. شعبه
۲۰۰.۰۰۰	۳۰۰.۰۰۰	فروش
	۳۰.۰۰۰	درآمد شعبه
	۲۴.۰۰۰	سود تحقق یافته شعبه

مطلوب است:

۱- تهیه کاربرگ ترکیبی در مورخ ۱۳×۷/۱۲/۲۹.

۲- تهیه صورت‌های مالی ترکیبی

کاربرگ مسئله شماره ۲۷:

اقلام ترکیبی		حذف و تعدیلات		شعبه		اداره مرکزی		عنوان حساب
بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد	
۵۰۰.۰۰۰				۲۰۰.۰۰۰		۳۰۰.۰۰۰		صورت سود و زیان
			③ ۳۰.۰۰۰			۳۰.۰۰۰		فروش
			① ۲۴.۰۰۰			۲۴.۰۰۰		درآمد شعبه
	۳۳۶.۰۰۰	① ۲۴.۰۰۰			۱۲.۰۰۰		۲۴.۰۰۰	س.ت.ی.ک.ش
	۴۵.۰۰۰				۱۵.۰۰۰		۳۰.۰۰۰	ب.ت.ک.ش
	۵۵.۰۰۰				۳۵.۰۰۰		۲۰.۰۰۰	ه. استهلاك
								سایر ه. عملیاتی
۵۰۰.۰۰۰	۴۳۶.۰۰۰			۲۰۰.۰۰۰	۱۷۰.۰۰۰	۳۵۴.۰۰۰	۲۹۰.۰۰۰	
	۶۴.۰۰۰				۳۰.۰۰۰		۶۴.۰۰۰	سود ویژه نقل به سود انباشته
۵۰۰.۰۰۰	۵۰۰.۰۰۰			۲۰۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰	۳۵۴.۰۰۰	۳۵۴.۰۰۰	
								گردش سود و زیان انباشته:
۴۶۰.۰۰۰						۴۶۰.۰۰۰		سود انباشته ۱/۱
۶۴.۰۰۰				۳۰.۰۰۰		۶۴.۰۰۰		سود نا ویژه نقل از بالا
	۲۰.۰۰۰						۲۰.۰۰۰	سود سهام پرداختی
۵۲۴.۰۰۰	۲۰.۰۰۰			۳۰.۰۰۰		۵۲۴.۰۰۰	۲۰.۰۰۰	
	۵۰۴.۰۰۰				۳۰.۰۰۰		۵۰۴.۰۰۰	سود انباشته نقل به ترازنامه
۵۲۴.۰۰۰	۵۲۴.۰۰۰			۳۰.۰۰۰	۳۰.۰۰۰	۵۲۴.۰۰۰	۵۲۴.۰۰۰	
								ترازنامه
	۱.۱۵۰.۰۰۰				۵۵۰.۰۰۰		۶۰۰.۰۰۰	وجوه نقد
	۱۱۰.۰۰۰				۴۰.۰۰۰		۷۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی
	۱۸۴.۰۰۰	② ۶.۰۰۰			۸۰.۰۰۰		۱۱۰.۰۰۰	موجودی کالا پ دوره
	۱۲۰.۰۰۰				۴۰.۰۰۰		۸۰.۰۰۰	زمین
	۱.۱۰۰.۰۰۰				۴۰۰.۰۰۰		۷۰۰.۰۰۰	ساختمان و تجهیزات
۵۱۵.۰۰۰				۱۶۵.۰۰۰		۳۵۰.۰۰۰		استهلاك انباشته
		③ ۳۰.۰۰۰					۴۳۰.۰۰۰	حساب شعبه
		④ ۴۰.۰۰۰						حساب پرداختنی
۱۱۰.۰۰۰				۲۰.۰۰۰		۹۰.۰۰۰		اوراق قرضه
۳۰۰.۰۰۰						۳۰۰.۰۰۰		حساب اداره مرکزی
						۶.۰۰۰		س.ت.ن.ک.ش
۲۰۰.۰۰۰						۲۰۰.۰۰۰		سهام عادی
۵۰۴.۰۰۰						۵۰۴.۰۰۰		سود انباشته نقل از بالا
۱.۶۲۹.۰۰۰	۱.۶۲۹.۰۰۰	۴۶۰.۰۰۰	۴۶۰.۰۰۰	۶۱۵.۰۰۰	۶۱۵.۰۰۰	۱.۴۵۰.۰۰۰	۱.۴۵۰.۰۰۰	جمع

مسئله شماره ۳۰ کتاب:

- فرض کنید شرکت الفبا صورت‌های مالی خود را بر مبنای سیستم دائم در پایان سال گزارش می‌نماید. شرکت الفبا شعبه‌ای در نیشابور در اول سال مالی ۱۳×۱ افتتاح و رویدادهای طی سال به شرح زیر است:
- ۱- ارسال وجوه نقد به مبلغ ۲۸.۰۰۰ ریال از اداره مرکزی به شعبه.
 - ۲- خرید اثاثه به ارزش ۱۲.۰۰۰ ریال توسط شعبه (حساب دارایی اموال و ماشین‌آلات در دفاتر شعبه ثبت و نگهداری می‌شود).
 - ۳- ارسال کالا از مرکز به شعبه به بهای تمام شده ۶۰.۰۰۰ ریال (سیستم ادواری).
 - ۴- خرید کالا توسط شعبه به مبلغ ۴۶.۰۰۰ ریال به طور نسیه (سیستم ادواری).
 - ۵- فروش نقدی شعبه ۳۵.۰۰۰ ریال، فروش نسیه شعبه ۸۵.۰۰۰ ریال.
 - ۶- وصول مطالبات شعبه ۴۴.۰۰۰ ریال.
 - ۷- پرداخت بدهی‌های شعبه به ارزش ۲۸.۰۰۰ ریال.
 - ۸- پرداخت هزینه‌های شعبه به مبلغ ۲۷.۰۰۰ ریال.
 - ۹- اداره مرکزی هزینه بیمه را به مبلغ ۲.۰۰۰ ریال به شعبه اختصاص داد.
 - ۱۰- استهلاك اثاثیه شعبه ۱۰۰۰ ریال.
 - ۱۱- ارسال وجه از شعبه به مرکز ۱۰.۰۰۰ ریال
 - ۱۲- موجودی کالای آخر دوره شعبه به مبلغ ۳۳.۰۰۰ ریال که از این مبلغ ۲۵.۰۰۰ ریال آن مربوط به دریافتی از مرکز است. موجودی آخر دوره مرکز ۱۵۰.۰۰۰ ریال، موجودی کالای اول دوره مرکز ۱.۳۵۰.۰۰۰ ریال، خرید مرکز طی سال ۲.۸۵۰.۰۰۰ ریال (قیمت تمام شده کالای فروخته شده هر واحد تجاری به طور جداگانه محاسبه می‌شود). هزینه عملیاتی مرکز ۱۳۰.۰۰۰ ریال، سود انباشته اول دوره مرکز ۱.۱۴۰.۰۰۰ ریال، سود سهام اعلام و پرداخت شده به مبلغ ۱۰۰.۰۰۰ ریال، مالیات بر درآمد ۴۰٪ سود خالص مرکز و شعبه. فروش مرکز ۳۸۰.۰۰۰ ریال.

- مانده حساب‌های دایم مرکز به شرح زیر است:

وجوه نقد	۵۰.۰۰۰ ریال	حساب شعبه	۱۰۰.۰۰۰ ریال
حساب‌های دریافتی	۶۰.۰۰۰ ریال	بدهی‌ها	۲۶۰.۰۰۰ ریال
اموال و ماشین‌آلات	۱۴۰.۰۰۰ ریال	سهام	۱۰۰.۰۰۰ ریال

مطلوب است:

الف: تهیه کاربرگ اداره مرکزی و شعبه.

ب: تهیه صورت‌های مالی ترکیبی اداره مرکزی و شعبه.

پاسخ مسئله شماره ۳۰:

دفاتر مرکز	دفاتر شعبه
۱- حساب شعبه ۲۸.۰۰۰ وجوه نقد	۲۸.۰۰۰ وجوه نقد
۲- ثبتی ندارد	۱۲.۰۰۰ اثاثه ۵۰۰.۰۰۰ وجوه نقد
۳- حساب شعبه ۶۰.۰۰۰ کالای ارسال از مرکز	۶۰.۰۰۰ حساب اداره مرکزی
۴- ثبتی ندارد	۴۳.۰۰۰ خرید کالا حساب پرداختی

۳۵.۰۰۰	وجه نقد				
۸۵.۰۰۰	حساب دریافتنی			ثبتي ندارد	-۵
۱۲۰.۰۰۰	درآمد فروش				
۴۴.۰۰۰	وجه نقد			ثبتي ندارد	-۶
	حساب دریافتنی				
۲۸.۰۰۰	وجه نقد			ثبتي ندارد	-۷
	حساب پرداختنی				
۲۷.۰۰۰	وجه نقد			ثبتي ندارد	-۸
	هزینه عملیاتی				
۲.۰۰۰	هزینه بیمه شعبه		۲.۰۰۰	هزینه بیمه	-۹ حساب شعبه
۲.۰۰۰	حساب اداره مرکزی		۲.۰۰۰		
۱.۰۰۰	هزینه استهلاک			ثبتي ندارد	-۱۰
۱.۰۰۰	استهلاک انباشته				
۱۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی		۱۰.۰۰۰	حساب شعبه	-۱۱ وجه نقد
۱۰.۰۰۰	وجه نقد		۱۰.۰۰۰		
تبدیل سیستم ادواری به سیستم دائمی: (کالای ارسالی به شعبه + م. ک. پایان دوره) - خرید خالص + م. ک. اول دوره = CGS					
۲۵.۰۰۰	موجودی کالای مرکز		۱۵۰.۰۰۰	موجودی کالا	۱۲ - موجودی کالا
۸.۰۰۰	موجودی کالا		۶۰.۰۰۰	کالای ارسالی به شعبه	کالای ارسالی به شعبه
۷۰.۰۰۰	CGS		۲۱۰.۰۰۰	CGS	CGS
۴۳.۰۰۰	خرید		۲۸۵.۰۰۰	خرید	
۴۰.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز		۱۳۵.۰۰۰	موجودی کالا	
CGS = (۴۳.۰۰۰ + ۴۰.۰۰۰) - (۲۵.۰۰۰ + ۸.۰۰۰) = ۷۰.۰۰۰			CGS = (۱۳۵.۰۰۰ + ۲۸۵.۰۰۰) - (۱۵۰.۰۰۰ + ۶۰.۰۰۰) = ۲۱۰.۰۰۰		
بستن حسابها					
۱۲۰.۰۰۰	فروش				
۷۰.۰۰۰	ب.ت.ک.ف.			ثبتي ندارد	-۱۳
۲۷.۰۰۰	سایر ه. عملیاتی				
۲.۰۰۰	هزینه بیمه				
۱.۰۰۰	ه. استهلاک				
۲۰.۰۰۰	خلاصه سود و زیان				
۲۰.۰۰۰	خ سود و زیان شعبه		۲۰.۰۰۰	حساب شعبه	-۱۴ حساب شعبه
۲۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی		۲۰.۰۰۰	درآمد شعبه	درآمد شعبه
			۲۰.۰۰۰		-۱۵ درآمد شعبه
			۲۰.۰۰۰	خ. سود و زیان مرکز	

مسئله شماره ۳۱ کتاب:

شرکت بهمن شعبه‌ای در کرمان دارد کالا به بهای تمام شده ۶۰.۰۰۰ ریال به مبلغ ۷۲.۰۰۰ ریال به شعبه ارسال نمود. موجودی کالا پایان دوره شعبه به بهای تمام شده ۲۵.۰۰۰ ریال و به بهای سیاهه ۳۰.۰۰۰ ریال می‌باشد. تراز آزمایشی شعبه و اداره مرکزی در پایان سال ۱۳×۹ به شرح زیر است:

شعبه کرمان		اداره مرکزی (شرکت بهمن)		شرح
بس	بد	بس	بد	
۱۲۰.۰۰۰		۳۸۰.۰۰۰		فروش
	۷۷.۰۰۰		۲۱۰.۰۰۰	بهای تمام شده .ک. ف
	۳۰.۰۰۰		۱۳۰.۰۰۰	هزینه عملیاتی
			۲۴.۰۰۰	هزینه مالیات بر درآمد
		۲۰.۰۰۰		درآمد شعبه
		۱۱۴.۰۰۰		سود انباشته ۱/۱
			۱۰.۰۰۰	سود سهام پرداختی
	۳۰.۰۰۰		۵۰.۰۰۰	وجوه نقد
	۴۱.۰۰۰		۶۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی
	۸.۰۰۰		۱۵۰.۰۰۰	موجودی کالا
	۳۰.۰۰۰			موجودی کالای - مرکز
		۵.۰۰۰		سود . ت. ن. ک. ش
	۱۱.۰۰۰		۱۴۰.۰۰۰	اموال و ماشین‌آلات
			۱۰۵.۰۰۰	حساب شعبه
۱۵.۰۰۰		۲۶۰.۰۰۰		حساب‌های پرداختی
		۱۰۰.۰۰۰		سهام عادی
۹۲.۰۰۰				اداره مرکزی

مطلوب است:

- ۱- تهیه کاربرگ اداره مرکزی و شعبه
- ۲- تهیه صورت‌های مالی ترکیبی اداره مرکزی و شعبه

کاربرگ مسئله شماره ۳۱:

عنوان حساب		اداره مرکزی		شعبه		حذف و تعدیلات		اقلام ترکیبی	
ب.ت.ک.ف	ه. عملیاتی	بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد
فروش	درآمد شعبه	۳۸۰.۰۰۰	۲۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰					۵۰۰.۰۰۰
ب.ت.ک.ف	ه. عملیاتی		۲۱.۰۰۰		۷۷.۰۰۰		①۷.۰۰۰		۲۸.۰۰۰
ه. مالیات بر درآمد			۱۳.۰۰۰		۳۰.۰۰۰		③۱۳.۰۰۰		۱۶۰.۰۰۰
			۲۴.۰۰۰						۲۴.۰۰۰
سود ویژه نقل به سود انباشته		۴۰۰.۰۰۰	۳۶۴.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	۱۰۷.۰۰۰				۴۶۴.۰۰۰
			۳۶.۰۰۰		۱۳.۰۰۰				۳۶.۰۰۰
		۴۰۰.۰۰۰	۴۰۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰				۵۰۰.۰۰۰
گردش سود و زیان انباشته:									
سود انباشته ۱/۱		۱۱۴.۰۰۰							
سود نا ویژه نقل از بالا		۳۶.۰۰۰		۱۳.۰۰۰					۱۱۴.۰۰۰
سود سهام پرداختی			۱۰.۰۰۰						۳۶.۰۰۰
									۱۰.۰۰۰
		۱۵۰.۰۰۰	۱۴۰.۰۰۰	۱۳.۰۰۰					۱۵۰.۰۰۰
			۱۴۰.۰۰۰						۱۴۰.۰۰۰
سود انباشته نقل به ترازنامه		۱۵۰.۰۰۰	۱۵۰.۰۰۰	۱۳.۰۰۰	۱۳.۰۰۰				۱۵۰.۰۰۰
ترازنامه									
وجوه نقد		۵۰.۰۰۰			۳۰.۰۰۰				۸۰.۰۰۰
حسابهای دریافتی		۶۰.۰۰۰			۴۱.۰۰۰				۱۰۱.۰۰۰
موجودی کالا پ دوره		۱۵۰.۰۰۰			۸.۰۰۰				۱۵۸.۰۰۰
موجودی کالا - مرکز					۳۰.۰۰۰				۲۵.۰۰۰
س.ت.ن.ک.ش		۵.۰۰۰							
اموال و ماشین آلات		۱۴۰.۰۰۰			۱۱۰.۰۰۰				۱۵۱.۰۰۰
حساب شعبه		۱۰۵.۰۰۰							
حساب پرداختی		۲۶۰.۰۰۰		۱۵.۰۰۰					۲۷۵.۰۰۰
حساب اداره مرکزی				۹۲.۰۰۰					
سهام عادی		۱۰۰.۰۰۰							
سود انباشته نقل از بالا		۱۴۰.۰۰۰		۱۳.۰۰۰					۱۴۰.۰۰۰
جمع		۵۰۵.۰۰۰	۵۰۵.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰				۵۱۵.۰۰۰

$$۱۲۰.۰۰۰ - (۷۷.۰۰۰ + ۳۰.۰۰۰) = ۱۳.۰۰۰$$

$$\text{مانده س.ت.ن.} = ۷۲.۰۰۰ - ۶۰.۰۰۰ = ۱۲.۰۰۰$$

$$\text{س.ت.ن.ک.ش پایان دوره} = ۳۰.۰۰۰ - ۲۵.۰۰۰ = ۵.۰۰۰$$

$$\text{س.ت.ی.ک.ش} = ۱۲.۰۰۰ - ۵.۰۰۰ = ۷.۰۰۰$$

$$① \text{ حذف سود تحقق یافته کالای شعبه از ب.ت.ک.ف} = ۷.۰۰۰$$

$$② \text{ حذف سود تحقق نیافته موجودی کالای پایان دوره شعبه} = ۵.۰۰۰$$

$$③ \text{ حذف حساب شعبه و مرکز و درآمد شناسایی شده شعبه در مرکز}$$

$$④ \text{ حذف حسابهای متقابل}$$

$$\text{حساب شعبه} = ۱۳.۰۰۰$$

$$\text{درآمد شعبه} = ۱۳.۰۰۰$$

سود تحقق نیافته		درآمد شعبه	
۱۲۰.۰۰۰ م		۷.۰۰۰	
	۷.۰۰۰	۱۳.۰۰۰	
	س.ت.ی.ک.ش	۲۰.۰۰۰	
۵.۰۰۰			

صورت‌های مالی ترکیبی مسئله شماره ۳۱:

گردش سود انباشته برای سال مالی منتهی به ۱۳×۹/۱۲/۲۹		صورت سود و زیان برای سال مالی منتهی به ۱۳×۹۵/۱۲/۲۹	
۱۱۴.۰۰۰	سود انباشته ۱/۱	۵۰۰.۰۰۰	فروش
۳۶.۰۰۰	سود ویژه سال جاری	(۲۸۰.۰۰۰)	ب. ت. ک. ف
(۱۰.۰۰۰)	سود سهام پرداختی	(۱۶۰.۰۰۰)	- ه. عملیاتی
<u>۱۴۰.۰۰۰</u>	سود انباشته ۱۲/۲۹	<u>(۲۴۰.۰۰۰)</u>	- ه. مالیات بر درآمد
ترازنامه برای سال مالی منتهی به ۱۳×۹/۱۲/۲۹		۳۶.۰۰۰	سود ویژه نقل به سود انباشته
دارایی‌ها:		دارایی‌ها:	
۲۷۵.۰۰۰	ح/پرداختنی	۸۰.۰۰۰	وجه نقد
	ح.ص.س	۱۰۱.۰۰۰	ح/دریافتنی
۱۰۰.۰۰۰	سهام عادی	۱۸۳.۰۰۰	موجودی کالا
۱۴۰.۰۰۰	سود انباشته	۱۵۱.۰۰۰	اموال و ماشین‌آلات
۲۴۰.۰۰۰	جمع ح. ص. س:		
<u>۵۱۵.۰۰۰</u>	جمع	<u>۵۱۵.۰۰۰</u>	جمع

مسئله شماره ۳۳ کتاب:

شرکت تولیدی لوازم ورزشی کاوه شعبه‌ای در گرمسار و فیروزکوه در اول سال ۱۳×۱ افتتاح نمود. خلاصه رویدادهای مالی شرکت تولیدی طی ماه خرداد به شرح زیر است:

- ۱- اداره مرکزی مبلغ ۷۵.۰۰۰ ریال وجه نقد به شعبه گرمسار و ۱۰۰.۰۰۰ ریال وجه نقد به شعبه فیروزکوه ارسال داشت.
- ۲- اداره مرکزی کالا به بهای تمام شده ۳۱۰.۰۰۰ ریال بر مبنای قیمت تمام شده بعلاوه ۴۰٪ به شعبه گرمسار ارسال داشت. هزینه حمل پرداختی توسط مرکز بالغ بر ۱۴۰۰ ریال.
- ۳- اداره مرکزی کالا به بهای تمام شده ۲۲۵.۰۰۰ ریال بر مبنای قیمت تمام شده بعلاوه ۲۵٪ به شعبه فیروزکوه ارسال داشت. هزینه حمل پرداختی توسط شعبه فیروزکوه بالغ بر ۸۸۸ ریال می‌باشد.
- ۴- دارایی اموال و ماشین‌آلات توسط شعبه گرمسار به مبلغ ۴۰۰.۰۰۰ ریال و توسط شعبه فیروزکوه به مبلغ ۵۰۰.۰۰۰ ریال به طور نسبه خریداری شد. (حساب اموال و ماشین‌آلات در دفاتر مرکز نگهداری می‌شود).
- ۵- خلاصه عملیات نیمه اول خرداد ماه به شرح زیر است:

شرح	شعبه فیروزکوه	شعبه گرمسار
فروش نسبه	۴۲.۰۰۰	۵۷.۰۰۰
وصول مطالبات	۳۴.۰۰۰	۴۱.۰۰۰
هزینه‌های پرداختی شعب	۸.۰۰۰	۱۲.۰۰۰

۶- بنا به دستور اداره مرکزی کالایی که به شعبه فیروزکوه ارسال شده بود ۲۰.۰۰۰ ریال به قیمت سیاهه به شعبه گرمسار ارسال گردید. هزینه حمل مستقیم از اداره مرکزی به شعبه گرمسار بالغ بر ۱۷۵ ریال، هزینه حمل کالای ارسالی از اداره مرکزی به شعبه فیروزکوه بالغ بر ۱۴۷ ریال می‌باشد. (مربوط به کالای ارسالی ۲۰.۰۰۰ ریال) هزینه حمل اضافی پرداختی توسط شعبه گرمسار به مبلغ ۶۸ ریال است.

۷- اداره مرکزی کالا را با شرایط قبل به شعبات خود به شرح زیر ارسال می‌دارد:
الف: شعبه فیروزکوه ۱۵۰.۰۰۰ ریال (بهای تمام شده)، هزینه حمل پرداختی توسط مرکز بالغ بر ۷۰۰ ریال.
ب: شعبه گرمسار ۲۰۰.۰۰۰ ریال (بهای تمام شده)، هزینه حمل پرداختی توسط شعبه بالغ بر ۱۱۵۰ ریال.
۸- خلاصه عملیات نیمه دوم خرداد ماه به شرح زیر است:

شرح	شعبه فیروزکوه	شعبه گرمسار
فروش نسبه	۱۲۲.۱۰۰	۱۵۰.۰۰۰
وصول مطالبات	۹۷.۷۰۰	۱۲۸.۱۰۰
هزینه‌های پرداختی شعب	۱۹.۰۰۰	۲۷.۰۰۰

۹- ارسال وجوه نقد به دفتر مرکزی:

الف: شعبه گرمسار ۱۲۵.۰۰۰

ب: شعبه فیروزکوه ۱۰۰.۰۰۰

مطلوب است:

۱- ثبت رویدادهای فوق در دفاتر شعب و مرکز (در دفاتر مرکز حساب‌های جداگانه برای هر شعبه در نظر گرفته شده است).

۲- بستن حساب‌ها: با توجه به اطلاعات زیر:

الف: موجودی کالا در پایان خردادماه بدون تخصیص هزینه حمل:

- شعبه گرمسار ۵۶۰.۰۰۰ ریال

- شعبه فیروزکوه ۳۶۰.۰۰۰ ریال

ب: هزینه استهلاک دارایی اموال و ماشین‌آلات ماهانه:

- اموال شعبه گرمسار ۴۰۰ ریال

- اموال شعبه فیروزکوه ۵۰۰ ریال

پاسخ مسئله شماره ۳۳ کتاب:

دفاتر شعبه فیروزکوه	دفاتر شعبه گرمسار	دفاتر مرکز
وجه نقد ۷۵.۰۰۰	وجه نقد ۷۵.۰۰۰	۱) ح/شعبه گرمسار ۷۵.۰۰۰
ح/اداره مرکزی ۷۵.۰۰۰	ح/اداره مرکزی ۷۵.۰۰۰	ح/شعبه فیروزکوه ۱۰۰.۰۰۰
		وجه نقد ۱۷۵.۰۰۰
	ک.ا. از مرکز ۴۳۴.۴۰۰	۲) ح/شعبه گرمسار ۴۳۵.۴۰۰
	هزینه حمل ۱.۴۰۰	ک.ا. به ش. گرمسار ۳۱۰.۰۰۰
	ح/اداره مرکزی ۴۳۵.۴۰۰	س.ت. نیافته ک. ش. گرمسار ۱۲۴.۰۰۰
		وجه نقد ۱.۴۰۰
ک.ا. از مرکز ۲۸۱.۲۵۰		۳) ح/شعبه فیروزکوه ۲۸۱.۲۵۰
هزینه حمل ۸۸۸		ک.ا. به ش. فیروزکوه ۲۲۵.۰۰۰
ح/اداره مرکزی ۲۸۱.۲۵۰		س.ت. نیافته ک. ش. فیروزکوه ۵۶.۲۵۰
وجه نقد ۸۸۸		
ح/اداره مرکزی ۵۰۰.۰۰۰	ح/اداره مرکزی ۴۰۰.۰۰۰	۴) اموال و ماشین آلات ۹۰۰.۰۰۰
حساب پرداختی ۵۰۰.۰۰۰	حساب پرداختی ۴۰۰.۰۰۰	ک.ا. به ش. گرمسار ۴۰۰.۰۰۰
		ک.ا. به ش. فیروزکوه ۵۰۰.۰۰۰
ح/دریافتی ۴۲.۰۰۰	ح/دریافتی ۵۷.۰۰۰	
فروش ۴۲.۰۰۰	فروش ۵۷.۰۰۰	
وجه نقد ۳۴.۰۰۰	وجه نقد ۴۱.۰۰۰	
ح/دریافتی ۳۴.۰۰۰	ح/دریافتی ۴۱.۰۰۰	
ه. عملیاتی ۸.۰۰۰	ه. عملیاتی ۱۲.۰۰۰	
وجه نقد ۸.۰۰۰	وجه نقد ۱۲.۰۰۰	
		۶) ک.ا. به ش. فیروزکوه ۱۶.۰۰۰
	ک.ا. از مرکز ۲۲.۴۰۰	فیروزکوه (۲۰.۰۰۰-۴۰۰۰) ۱۶.۰۰۰
	هزینه حمل ۱۷۵	ک.ا. به ش. گرمسار ۲۲.۵۰۷
ک.ا. از مرکز ۲۰.۱۴۷	ح/اداره مرکزی ۲۲.۵۰۷	س.ت. نیافته ک. ش. فیروزکوه ۴.۰۰۰
ح/اداره مرکزی (۱۶.۰۰۰×۱۲۵) ۲۰.۰۰۰	وجه نقد ۶۸	هزینه حمل اضافی ۴۰
هزینه حمل ۱۴۷		ح/شعبه فیروزکوه ۲۰.۱۴۷
		س.ت. نیافته ک. ش. گرمسار ۶.۴۰۰
		۷الف) ح/شعبه فیروزکوه ۱۸۸.۲۰۰
ک.ا. از مرکز ۱۸۷.۵۰۰	ک.ا. از مرکز ۲۸۰.۰۰۰	ک.ا. به ش. فیروزکوه ۱۵۰.۰۰۰
هزینه حمل ۷۰۰	هزینه حمل ۱.۱۵۰	س.ت. نیافته ک. ش. فیروزکوه ۳۷.۵۰۰
ح/اداره مرکزی ۱۸۸.۲۰۰	ح/اداره مرکزی ۲۸۰.۰۰۰	وجه نقد ۷۰۰
	وجه نقد ۱.۱۵۰	ح/شعبه گرمسار (۲۰۰.۰۰۰×۱۴۰) ۲۸۰.۰۰۰
		ک.ا. به ش. گرمسار ۲۰۰.۰۰۰
		س.ت. نیافته ک. ش. گرمسار ۸۰.۰۰۰
ح/دریافتی ۱۲۲.۱۰۰	ح/دریافتی ۱۵۰.۸۰۰	
فروش ۱۲۲.۱۰۰	فروش ۱۵۰.۸۰۰	
وجه نقد ۹۷.۷۰۰	وجه نقد ۱۲۸.۱۰۰	
ح/دریافتی ۹۷.۷۰۰	ح/دریافتی ۱۲۸.۱۰۰	
ه. عملیاتی ۱۹.۰۰۰	ه. عملیاتی ۲۷.۰۰۰	
وجه نقد ۱۹.۰۰۰	وجه نقد ۲۷.۰۰۰	

۱۰۰.۰۰۰ وجه نقد	۱۰۰.۰۰۰ ح/ اداره مرکزی	۱۲۵.۰۰۰ وجه نقد	۱۲۵.۰۰۰ ح/ اداره مرکزی	۲۲۵.۰۰۰ ح/ شعبه گرمسار	۱۲۵.۰۰۰ ح/ شعبه فیروزکوه	۹۰ وجه نقد
۵۰۰ ح/ اداره مرکزی	۵۰۰ ه. استهلاک	۴۰۰ ح/ اداره مرکزی	۴۰۰ ه. استهلاک	۴۰۰ ح/ شعبه فیروزکوه	۹۰۰ استهلاک انباشته	۱۰ ح/ شعبه گرمسار
۱۶۴.۱۰۰ فروش	۱۶۴.۱۰۰ م. ک. پ دوره	۲۰۷.۸۰۰ فروش (۱۱)	۲۰۷.۸۰۰ م. ک. پ دوره	۱۰.۷۲۵ ح/ شعبه گرمسار	۱۰.۷۲۵ ح/ شعبه گرمسار	۱۲ زیان شعبه گرمسار
۴۴۸.۷۵۰ ک. ا. از مرکز	۳۶۰.۰۰۰ ه. عملیاتی	۵۶۰.۰۰۰ خ. سود و زیان	۵۶۰.۰۰۰ خ. سود و زیان	۴۶.۴۰۹ ح/ شعبه فیروزکوه	۴۶.۴۰۹ ح/ شعبه فیروزکوه	۱۳ ح/ شعبه فیروزکوه
۲۸.۸۴۱ خ. سود و زیان	۴۶.۴۰۹ خ. سود و زیان	۷۳۶.۴۰۰ ک. ا. از مرکز	۱۰.۷۲۵ ح/ اداره مرکزی	۴۶.۴۰۹ درآمد شعبه فیروزکوه	۴۶.۴۰۹ درآمد شعبه فیروزکوه	۱۴ س. ت. نیافته ک. ش. فیروزکوه
۴۶.۴۰۹ ح/ اداره مرکزی	۴۶.۴۰۹ ح/ اداره مرکزی	۴۲.۱۲۵ ه. عملیاتی	۱۰.۷۲۵ ح/ اداره مرکزی	۱۷.۷۵۰ س. ت. نیافته ک. ش. فیروزکوه	۱۷.۷۵۰ س. ت. نیافته ک. ش. فیروزکوه	۱۵ س. ت. نیافته ک. ش. گرمسار
سود تحقق نیافته ش. فیروزکوه	سود تحقق نیافته ش. فیروزکوه	سود تحقق نیافته ش. گرمسار	سود تحقق نیافته ش. گرمسار	۵۰.۴۰۰ س. ت. نیافته ک. ش. گرمسار	۵۰.۴۰۰ س. ت. نیافته ک. ش. گرمسار	۱۶ درآمد شعبه فیروزکوه
۵۶.۲۵۰	۴۰.۰۰۰	۲۱۰.۴۰۰	۴۰.۰۰۰	۴۶.۴۰۹ س. ت. نیافته ک. ش. گرمسار	۴۶.۴۰۹ س. ت. نیافته ک. ش. گرمسار	س. ت. یافته ک. ش. گرمسار
۳۷.۵۰۰			***۵۰.۴۰۰	۱۷.۷۵۰ س. ت. یافته ک. ش. فیروزکوه	۱۷.۷۵۰ س. ت. یافته ک. ش. فیروزکوه	۱۰.۷۲۵ زیان شعبه گرمسار
۸۹.۷۵۰	***۱۷.۷۵۰	۱۶۰.۰۰۰		۵۰.۴۰۰ س. ت. یافته ک. ش. گرمسار	۵۰.۴۰۰ س. ت. یافته ک. ش. گرمسار	۱۰.۳۸۳۴ خ. سود و زیان مرکز
۷۲.۰۰۰				۴۶.۴۰۹ درآمد شعبه فیروزکوه	۴۶.۴۰۹ درآمد شعبه فیروزکوه	
۳۶۰.۰۰۰ × ۲۵ / ۱۲۵ = ۷۲.۰۰۰		۵۶۰.۰۰۰ × ۴۰ / ۱۴۰ = ۱۶۰.۰۰۰		***۵۰.۴۰۰ س. ت. یافته ک. ش. گرمسار	***۵۰.۴۰۰ س. ت. یافته ک. ش. گرمسار	

مسئله شماره ۳۴ کتاب:

شرکت سهامی نمونه شعبات متعددی در سراسر ایران دارد. در مورخ ۱۳۰۹/۱۲/۲۹، مانده حساب شعبه کرج در دفاتر مرکز بالغ بر ۹۳.۱۷۲ ریال مانده حساب اداره مرکزی در دفاتر شعبه بالغ بر ۶۰.۴۸۷ ریال نشان می‌دهد. خلاصه حساب شعبه کرج در دفاتر مرکز و حساب اداره مرکزی در دفاتر شعبه به شرح زیر است:

حساب شعبه کرج	
۱۲/۱ - مانده حساب	۴۳.۶۱۷
۱۲/۷ - ارسال کالا به شعبه	۱۶.۷۲۰
۱۲/۱۰ - هزینه حمل کالا به شعبه	۲۳۵
۱۲/۱۴ - ارسال کالا به شعبه	۲۷.۱۵۰
۱۲/۲۸ - ارسال کالا به شعبه	۱۸.۸۰۰
۱۲/۲۹ - تبلیغات	۲.۱۰۰
۱۲/۲۹ - اجاره	۱.۹۵۰
حساب اداره مرکزی	
۱۲/۱۱ - وجوه ارسالی	۴۳.۶۱۷
۱۲/۲۳ - وجوه ارسالی	۱۶.۷۲۰
۱۲/۲۹ - وجوه ارسالی	۲۷.۱۵۰
۱۲/۱ - مانده	۶.۳۰۰
۱۲/۱۰ - کالای ارسالی	۱۱.۱۰۰
۱۲/۱۸ - کالای ارسالی	۹.۶۰۰

در حسابرسی موارد زیر افشاء گردید:

- ۱- کالای ارسالی به شعبه به بهای تمام شده صورت حساب شده است.
- ۲- مخارج حمل در مورخ ۱۰ اسفند اشتباهاً در حساب شعبه کرج ثبت گردیده که مربوط به شعبه تجریش می‌باشد.
- ۳- هزینه تبلیغات و اجاره شعبه کرج در ۱۲ اسفند نشانگر تخصیص قسمتی از هزینه‌های اداره مرکزی قابل انتقال به عملیات شعبه می‌باشد.
- ۴- در حساب شعبه کرج در سال مالی منتهی به ۱۳۰۹ رویدادهای زیر ثبت شده است:
 - فروش ۳۸۹.۱۰۰ ریال، کالای دریافتی از مرکز ۳۱۱.۶۰۰ ریال، موجودی کالای اول دوره ۲۳.۹۰۰ ریال، هزینه‌های عملیاتی بالغ بر ۲۷.۳۹۵ ریال و موجودی کالا آخر دوره مالی ۳۲.۲۹۰ ریال.

مطلوب است:

- ۱- تهیه صورت مغایرت مانده حساب‌های شعبه و اداره مرکزی.
- ۲- ثبت روزنامه اصلاحی.
- ۳- ثبت روزنامه بستن حساب شعبه کرج.

پاسخ مسئله شماره ۳۴:

شرکت سهامی نمونه

صورت مغایرت حساب‌های متقابل مرکز و شعبه

پایان سال منتهی به ۱۳۰۹

مانده قبل از تعدیل	حساب شعبه در دفاتر مرکز	حساب اداره مرکز در دفاتر شعبه
مانده قبل از تعدیل	۹۳.۱۷۲	۶۰.۴۸۷
کالای بین راهی مرکز به شعبه	----	۱۸.۸۰۰
هزینه‌های ثبت نشده (اجاره و تبلیغات)	----	۴.۰۵۰
اشتباه ثبت هزینه حمل	(۲۳۵)	
وجوه بین راهی شعبه به مرکز	(۹.۶۰۰)	
مانده اصلاح شده	<u>۸۳.۳۳۷</u>	<u>۸۳.۳۳۷</u>

ثبت اصلاحات - ۳۴:

دفاتر شعبه	دفاتر مرکز
	حساب شعبه تجریش ۲۳۵ ① حساب شعبه کرج ۲۳۵
	وجه نقد ۹.۶۰۰ ② حساب شعبه کرج ۹.۶۰۰
ک. ا. از مرکز ۱۸.۸۰۰ ③ ح/ اداره مرکزی ۱۸.۸۰۰	
هزینه تبلیغات ۲.۱۰۰ ④ هزینه اجاره ۱.۹۵۰ ح/ اداره مرکزی ۴.۰۵۰	

دفاتر شعبه کرج

فروش		کالای ارسالی از مرکز		هزینه عملیاتی		حساب اداره مرکزی	
۳۷۹.۱۰۰ م	۳۸۹.۱۰۰	۳۱۱.۶۰۰	۳۱۱.۶۰۰ م	۲۷.۳۹۵		۶۰.۴۸۷	
				۲.۱۰۰		۱۸.۸۰۰	
				۱.۹۵۰		۴.۰۵۰	
موجودی کالای پایان دوره ۳۲.۲۹۰		موجودی کالای اول دوره ۲۳.۹۰۰	۲۳.۹۰۰ م	۳۱.۴۴۵	۳۱.۴۴۵	۸۳.۳۳۷	
۱۸.۸۰۰				خلاصه سود و زیان			
۵۱.۰۹۰				۷۳.۲۴۵	۷۳.۲۴۵		

بستن حسابها - ۳۴:

دفاتر شعبه	دفاتر مرکز
فروش ۳۸۹.۱۰۰ م. کالای پایان دوره ۵۱.۰۹۰ کالای ارسالی از مرکز ۳۳۰.۴۰۰ هزینه عملیاتی ۳۱.۴۴۵ م. کالای اول دوره ۲۳.۹۰۰ خلاصه سود و زیان ۵۴.۴۴۵	
خلاصه سود و زیان ۵۴.۴۴۵ ح/ اداره مرکزی ۵۴.۴۴۵	حساب شعبه ۵۴.۴۴۵ درآمد شعبه ۵۴.۴۴۵

مسئله شماره ۳۸ کتاب:

شرکت آلفا واقع در سمنان شعبه‌ای در دامغان دارد. مانده حساب‌های ترازنامه شرکت آلفا در ۲۹ اسفند سال ۱۳×۱ به شرح زیر است:

۱۶۰.۰۰۰	وجوه نقد	۳۰.۰۰۰	حساب‌های پرداختی
۱۲۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی	۴۰۰.۰۰۰	اوراق قرضه
۲۱۰.۰۰۰	موجودی کالا	۲۰۰.۰۰۰	سهام عادی
۸۰.۰۰۰	زمین	۷۰.۰۰۰	صرف سهام
۴۰۰.۰۰۰	ساختمان	۱۱۰.۰۰۰	سود انباشته
(۱۶۰.۰۰۰)	استهلاک انباشته		
<u>۸۱۰.۰۰۰</u>	جمع	<u>۸۱۰.۰۰۰</u>	جمع

رویدادهای طی سال ۱۳×۲ شعبه و دفتر مرکزی به شرح زیر است:

- ۱- شرکت آلفا مبلغ ۱۰۰.۰۰۰ ریال وجه نقد و ۸۰.۰۰۰ ریال موجودی کالا به شعبه ارسال داشت. (قیمت تمام شده موجودی کالای ارسالی ۵۶.۰۰۰ ریال)
- ۲- خرید کالا توسط شعبه به مبلغ ۵۰.۰۰۰ ریال به طور نسیه. فروش کالا طی دوره شعبه به مبلغ ۲۰۰.۰۰۰ ریال. قیمت تمام شده کالای فروخته شده به مبلغ ۴۰.۰۰۰ ریال مربوط به خریدهای شعبه و ۶۰.۰۰۰ ریال مربوط به کالای دریافتی از مرکز می‌باشد. وصولی طی دوره به مبلغ ۱۷۰.۰۰۰ ریال.
- ۳- خرید کالا توسط اداره مرکزی ۳۰۰.۰۰۰ ریال، فروش کالا طی دوره مرکز ۲۶۰.۰۰۰ ریال، که قیمت تمام شده آن به مبلغ ۳۲۰.۰۰۰ ریال می‌باشد. وصولی طی دوره اداره مرکزی ۳۷۵.۰۰۰ ریال.
- ۴- ارسال وجوه نقد توسط شعبه به مرکز به مبلغ ۶۵.۰۰۰ ریال. سود سهام پرداخت شده به مبلغ ۱۵.۰۰۰ ریال توسط مرکز.
- ۵- ثبت هزینه‌های عملیاتی طی سال توسط اداره مرکزی:
 - استهلاک ۳۵.۰۰۰ ریال
 - سایر هزینه‌های عملیاتی ۵۵.۰۰۰ ریال
- ۶- ثبت هزینه‌های شعبه به مبلغ ۷۶.۰۰۰ ریال.

مطلوب است:

- ۱- تهیه رویدادهای فوق در دفاتر اداره مرکزی و شعبه و بستن حساب‌ها.
- ۲- تهیه کاربرگ ترکیبی اداره مرکزی و شعبه.

پاسخ مسئله شماره ۳۸ کتاب:

دفاتر مرکز		دفاتر شعبه	
۱- حساب شعبه	۱۸۰.۰۰۰	وجه نقد	۱۰۰.۰۰۰
وجه نقد	۱۰۰.۰۰۰	موجودی کالا - مرکز	۸۰.۰۰۰
موجودی کالا	۵۶.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۱۸۰.۰۰۰
س.ت.ن.ک.شعبه	۲۴.۰۰۰		
۲-		موجودی کالا	۵۰.۰۰۰
		حساب پرداختی	۵۰.۰۰۰
		حساب دریافتی	۲۰۰.۰۰۰
		فروش	۲۰۰.۰۰۰
		ب.ت.ک.ف	۱۰۰.۰۰۰
		موجودی کالای مرکز	۴۰.۰۰۰
		وجه نقد	۱۷۰.۰۰۰
		حساب دریافتی	۱۷۰.۰۰۰
۳- موجودی کالا	۳۰۰.۰۰۰		
حساب پرداختی	۳۰۰.۰۰۰		
حساب دریافتی	۴۶۰.۰۰۰		
فروش	۴۶۰.۰۰۰		
ب.ت.ک.ف	۳۲۰.۰۰۰		
موجودی کالای	۳۲۰.۰۰۰		
وجه نقد	۳۷۵.۰۰۰		
		حساب دریافتی	۳۷۵.۰۰۰
۴- وجه نقد	۶۵.۰۰۰		
حساب شعبه	۶۵.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۶۵.۰۰۰
سود سهام پرداختی	۱۵.۰۰۰	وجه نقد	۶۵.۰۰۰
			۶۵.۰۰۰
۵- استهلاك	۳۵.۰۰۰		
سایر ه. عملیاتی	۵۵.۰۰۰		
استهلاك	۳۵.۰۰۰		
ه. عملیاتی	۵۵.۰۰۰		
وجه نقد	۵۵.۰۰۰		
استهلاك انباشته	۳۵.۰۰۰		
۶-		ه. عملیاتی	۷۶.۰۰۰
		حساب پرداختی	۷۶.۰۰۰
بستن حسابها:			
۷- فروش	۴۶۰.۰۰۰	فروش	۲۰۰.۰۰۰
ب.ت.ک.ف	۳۲۰.۰۰۰	ب.ت.ک.ف	۱۰۰.۰۰۰
ه. استهلاك	۳۵.۰۰۰	ه. عملیاتی	۷۶.۰۰۰
ه. عملیاتی	۵۵.۰۰۰	خ. سود و زیان	۲۴.۰۰۰
خ. سود و زیان	۵۰.۰۰۰		
۸- حساب شعبه	۲۴.۰۰۰	خ. سود و زیان	۲۴.۰۰۰
درآمد شعبه	۲۴.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۲۴.۰۰۰
۹- درآمد شعبه	۲۴.۰۰۰		
س.ت.ی.ک.ش	۱۸.۰۰۰		
خ. سود و زیان	۴۲.۰۰۰		
۱۰- خ. سود و زیان	۹۲.۰۰۰		
سود انباشته	۹۲.۰۰۰		
۱۰- سود انباشته	۱۵.۰۰۰		
سود سهام پرداختی	۱۵.۰۰۰		

۸۰.۰۰۰	۲۴.۰۰۰	سود تحقق نیافته کالای شعبه	
۲۰.۰۰۰	X = ۶.۰۰۰	۲۴.۰۰۰	۱۸.۰۰۰ س.ت.ی
۸۰.۰۰۰ - ۶۰.۰۰۰ = ۲۰.۰۰۰		۶.۰۰۰	

کاربرگ مسئله شماره ۳۸:

اقلام ترکیبی		حذف و تعدیلات		شعبه		اداره مرکزی		عنوان حساب
بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد	
۶۶۰.۰۰۰	۴۰۲.۰۰۰	① ۱۸.۰۰۰	① ۱۸.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰	۱۰۰.۰۰۰	۴۶۰.۰۰۰	۳۲۰.۰۰۰	صورت سود و زیان فروش ب.ت.ک.ف سود تحقق یافته ه. عملیاتی
	۱۶۶.۰۰۰				۷۶.۰۰۰	۱۸.۰۰۰	۹۰.۰۰۰	
۶۶۰.۰۰۰	۵۶۸.۰۰۰			۲۰۰.۰۰۰	۱۷۶.۰۰۰	۴۷۸.۰۰۰	۴۱۰.۰۰۰	سود ویژه نقل به سود انباشته
	۹۲.۰۰۰				۲۴.۰۰۰		۶۸.۰۰۰	
۶۶۰.۰۰۰	۶۶۰.۰۰۰			۲۰۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰	۴۷۸.۰۰۰	۴۷۸.۰۰۰	
۱۱۰.۰۰۰						۱۱۰.۰۰۰		گردش سود و زیان انباشته: سود انباشته
۹۲.۰۰۰	۱۵.۰۰۰			۲۴.۰۰۰		۶۸.۰۰۰	۱۵.۰۰۰	سود نا ویژه نقل از بالا سود سهام پرداختی
۲۰۲.۰۰۰	۱۵.۰۰۰			۲۴.۰۰۰		۱۷۸.۰۰۰	۱۵.۰۰۰	
	۱۸۷.۰۰۰				۲۴.۰۰۰		۱۶۳.۰۰۰	
۲۰۲.۰۰۰	۲۰۲.۰۰۰			۲۴.۰۰۰	۲۴.۰۰۰	۱۷۸.۰۰۰	۱۷۸.۰۰۰	سود انباشته نقل به ترازنامه
	۶۹۰.۰۰۰				۲۰۵.۰۰۰		۴۸۵.۰۰۰	ترازنامه وجوه نقد
	۲۳۵.۰۰۰				۲۰.۰۰۰		۲۰۵.۰۰۰	حسابهای دریافتی
	۱۴۴.۰۰۰	② ۶.۰۰۰			۱۰.۰۰۰		۱۳۴.۰۰۰	موجودی کالا پ دوره
	۱۴.۰۰۰				۲۰.۰۰۰			موجودی کالا - مرکز
	۸۰.۰۰۰						۸۰.۰۰۰	زمین
	۴۰۰.۰۰۰						۴۰۰.۰۰۰	ساختمان
۱۹۵.۰۰۰		③ ۱۱۵.۰۰۰	③ ۱۱۵.۰۰۰	۱۱۵.۰۰۰		۱۹۵.۰۰۰	۱۱۵.۰۰۰	استهلاک انباشته حساب شعبه
			② ۶.۰۰۰			۶.۰۰۰		حساب اداره مرکزی سود تحقق نیافته
۵۱۱.۰۰۰				۱۲۶.۰۰۰		۳۸۵.۰۰۰		حساب پرداختی
۴۰۰.۰۰۰						۴۰۰.۰۰۰		اوراق قرضه
۲۰۰.۰۰۰						۲۰۰.۰۰۰		سهام عادی
۷۰.۰۰۰						۷۰.۰۰۰		صرف سهام
۱۸۷.۰۰۰				۲۴.۰۰۰		۱۶۳.۰۰۰		سود انباشته نقل از بالا
<u>۱.۵۶۳.۰۰۰</u>	<u>۱.۵۶۳.۰۰۰</u>	<u>۱۳۹.۰۰۰</u>	<u>۱۳۹.۰۰۰</u>	<u>۲۶۵.۰۰۰</u>	<u>۲۶۵.۰۰۰</u>	<u>۱.۴۱۹.۰۰۰</u>	<u>۱.۴۱۹.۰۰۰</u>	جمع

مسئله شماره ۵ فصل ۲ کتاب:

- شرکت سونی در ژاپن شعبه‌ای در تهران در سال ۱۹×۱ افتتاح و مبادلات زیر طی سال بین اداره مرکزی و شعبه آن به شرح زیر انجام گردیده است. (واحد پول شرکت سونی ین ژاپن و شعبه آن در تهران ریال ایران می‌باشد).
- ۱- ارسال کالا به شعبه به بهای تمام شده ۳۶.۴۰۰ ین (هر ین معادل ۱.۳۰۰ ریال).
 - ۲- خرید کالا به طور نسیه توسط شعبه به مبلغ ۹۸۲.۰۰۰ ریال.
 - ۳- فروش نقدی شعبه ۲۲.۶۴۸.۰۰۰ ریال.
 - ۴- پرداخت بدهی‌های شعبه به مبلغ ۹۰۰.۰۰۰ ریال
 - ۵- پرداخت هزینه‌های عملیاتی شعبه ۸۰۰.۰۰۰ ریال.
 - ۶- ارسال حواله ارزی معادل ۳.۰۰۰ ین به اداره مرکزی (هر ین ۱.۳۵۰ ریال)
 - ۷- ارسال مبلغ ۲.۰۰۰.۰۰۰ ریال به اداره مرکزی (هر ین ۱۴۰۰ ریال)
 - ۸- فروش نسیه شعبه ۱۸.۰۰۰.۰۰۰ ریال.
 - ۹- وصول مطالبات شعبه ۸۰۰.۰۰۰ ریال.
 - ۱۰- موجودی کالا آخر دوره شعبه ۱۴.۰۰۰.۰۰۰ ریال باقی مانده از انتقالی از مرکز به نرخ روز معامله.
 - ۱۱- اطلاعات اضافی: نرخ ارز در تاریخ‌های مختلف:

- اول ژانویه سال ۱۹×۱ هر ین برابر ۱.۳۰۰ ریال.
 - پایان دسامبر سال ۱۹×۱ هر ین برابر ۱.۴۰۰ ریال.
 - میانگین نرخ ارز سال ۱۹×۱ هر ین برابر ۱.۳۵۰ ریال.
- مطلوب است:

- ۱- ثبت رویدادهای فوق در دفاتر اداره مرکزی و شعبه.
- ۲- بستن حساب‌های شعبه.
- ۳- تهیه صورت سود و زیان شعبه به ریال برای سال مالی منتهی به ۱۹×۱/۱۲/۳۱
- ۴- تهیه صورت سود و زیان شعبه به ین برای سال مالی منتهی به ۱۹×۱/۱۲/۳۱

پاسخ مسئله شماره ۵ فصل ۲ کتاب:

دفاتر شعبه (ریال)		دفاتر مرکز (ین)	
۴۷.۳۲۰.۰۰۰	کالای ارسالی از مرکز	۳۶.۴۰۰	۱- حساب شعبه
۴۷.۳۲۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۳۶.۴۰۰	کالای ارسالی به شعبه
۹۸۲.۰۰۰	خرید کالا		۲-
۹۸۲.۰۰۰	حساب پرداختی		
۲۲.۶۴۸.۰۰۰	وجه نقد		۳-
۲۲.۶۴۸.۰۰۰	فروش		
۹۰۰.۰۰۰	حساب پرداختی		۴-
۹۰۰.۰۰۰	وجه نقد		
۸۰۰.۰۰۰	ه. عملیاتی		۵-
۸۰۰.۰۰۰	وجه نقد		
۴.۰۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۳.۰۰۰	۶- وجه نقد
۴.۰۵۰.۰۰۰	وجه نقد	۳۰.۰۰۰	حساب شعبه

۲.۰۰۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۱۴۲۹	۷- وجه نقد
۲.۰۰۰.۰۰۰	وجه نقد	۱.۴۲۹	(۲.۰۰۰.۰۰۰ ÷ ۱۴۰۰)
۱۸.۰۰۰.۰۰۰	حساب دریافتی		۸-
۱۸.۰۰۰.۰۰۰	فروش		
۸۰۰.۰۰۰	وجه نقد		۹-
۸۰۰.۰۰۰	حساب دریافتی		
۴۰.۶۴۸.۰۰۰	فروش		۱۰-
۱۴.۰۰۰.۰۰۰	م. کالای پایان دوره		
۴۷.۳۲۰.۰۰۰	کالای ارسالی از مرکز		
۹۸۲.۰۰۰	خرید		
۸۰۰.۰۰۰	ه. عملیاتی		
۵.۵۴۶.۰۰۰	خ. سود و زیان		
		۲.۲۳۸	۱۱- حساب شعبه
		۲.۲۳۸	درآمد شعبه

صورت سود و زیان (ریال)

۴۰.۶۴۸.۰۰۰	درآمد فروش
	ب. ت. ک. ف:
۴۷.۳۲۰.۰۰۰	+ : کالای ارسالی از مرکز
۹۸۲.۰۰۰	خرید
۴۸.۳۰۲.۰۰۰	کالای آماده برای فروش
(۱۴.۰۰۰.۰۰۰)	- : م. پ. دوره
(۳۴.۳۰۲.۰۰۰)	ب. ت. ک. ف:
۶.۳۴۶.۰۰۰	سود ناخالص
(۸۰۰.۰۰۰)	+ : هزینه‌های عملیاتی
۵.۵۴۶.۰۰۰	سود خالص

صورت سود و زیان (ین)

۳۰.۱۱۰	درآمد فروش
	ب. ت. ک. ف:
۳۶.۴۰۰	+ : کالای ارسالی از مرکز
۷۲۷	خرید
۳۷.۱۲۷	کالای آماده برای فروش
(۱۰.۰۰۰)	- : م. پ. دوره
(۲۶.۳۵۸)	ب. ت. ک. ف:
۳.۷۵۲	سود ناخالص
۵۳۹	+ : هزینه‌ها
۹۲۱	زیان تعسیر ارز
(۱.۵۱۴)	
۲.۲۳۸	سود خالص

تراز آزمایشی (ریالی)

شرح	بد	بس	نرخ ارز	بد	بس
صندوق	۱۵.۶۹۸.۰۰۰		① ۱۴۰۰	۱۱.۲۱۳	
حساب دریافتی	۱۷.۲۰۰.۰۰۰		① ۱۴۰۰	۱۲.۲۸۶	
کالای ارسالی از مرکز	۴۷.۳۲۰.۰۰۰		نرخ متقابل	۳۶.۴۰۰	
خرید	۹۸۲.۰۰۰		② ۱۳۵۰	۷۲۷	
فروش		۴۰.۶۴۸.۰۰۰	② ۱۳۵۰		۳۰.۱۱۰
حساب پرداختی		۸۲.۰۰۰	① ۱۴۰۰		۵۹
حساب اداره مرکزی		۴۱.۲۷۰.۰۰۰	نرخ متقابل		۳۱.۹۷۱
هزینه‌ها	۸۰۰.۰۰۰		② ۱۳۵۰	۵۹۳	
جمع	<u>۸۲.۰۰۰.۰۰۰</u>	<u>۸۲.۰۰۰.۰۰۰</u>		۶۱.۲۱۹	۶۲.۱۴۰
زیان ناشی از تعسیر ارز				۹۲۱	
موجودی پایان دوره	۱۴.۰۰۰.۰۰۰		۱۳۰۰	۱۰.۷۶۹	

① نرخ ارز در تاریخ تنظیم صورت‌های مالی (ترازنامه)

② نرخ ارز میانگین موزون

مسئله شماره ۶ فصل ۲ کتاب:

شرکت سهامی خرداد شعبه‌ای افتتاح و مبادلات زیر طی سال ۱۳×۵ بین اداره مرکزی و شعبه آن در دبی به شرح زیر انجام گرفته است. حساب‌ها در دفاتر شعبه با واحد پول درهم دبی و اداره مرکزی با ریال ثبت و نگه داری می‌شود. نرخ ارز در انجام روز مبادله در داخل پرانتز نشان داده شده است. (روش ثبت کنترل دائم)

- ۱- ارسال حواله ارزی به مبلغ ۱۰.۰۰۰ درهم به شعبه توسط اداره مرکزی (یک درهم برابر ۴۰۰ ریال).
- ۲- خرید اثاثه به مبلغ ۲۰.۰۰۰ درهم به طور نسیه توسط شعبه (حساب اموال و ماشین‌آلات در دفاتر اداره مرکزی نگهداری می‌شود). (یک درهم برابر ۴۱۰ ریال).
- ۳- ارسال کالا از اداره مرکزی به شعبه به بهای تمام شده ۱۵.۷۵۰.۰۰۰ ریال. (یک درهم برابر ۴۲۰ ریال)
- ۴- فروش: نقدی ۳۰۰.۰۰۰ درهم، نسیه ۲۰۰.۰۰۰ درهم (قیمت تمام شده کالای فروخته شده ۳۰۰.۰۰۰ درهم)
- ۵- دریافت مطالبات شعبه ۱۸۰.۰۰۰ درهم.
- ۶- ارسال حواله ارزی از شعبه به اداره مرکزی به مبلغ ۳۲۵.۰۰۰ درهم. (یک درهم برابر ۴۳۰ ریال)
- ۷- پرداخت هزینه‌های عملیاتی شعبه معادل ۹۰.۰۰۰ درهم.
- ۸- اداره مرکزی هزینه استهلاک اثاثه را معادل ۱.۶۴۰.۰۰۰ ریال شناسایی و به شعبه اعلام نمود.
- ۹- اداره مرکزی مبلغ ۱۱.۱۸۰.۰۰۰ ریال هزینه‌های عملیاتی شعبه را پرداخت نمود. (یک درهم برابر ۴۳۰ ریال)
- ۱۰ سایر اطلاعات: نرخ ارز هر درهم دبی در برابر ریال ایران:

- اول فروردین ماه ۱۳×۵ ۴۰۰ ریال
- ۲۹ اسفند ماه ۱۳×۵ ۴۵۰ ریال
- میانگین سال ۴۲۵ ریال

مطلوب است:

۱- ثبت رویدادهای فوق در دفاتر اداره مرکزی و شعبه.

۲- بستن حسابهای شعبه.

۳- تهیه صورت سود و زیان شعبه به ریال برای سال مالی منتهی به ۱۳×۵

پاسخ مسئله شماره ۶ فصل ۲ کتاب:

دفاتر شعبه		دفاتر مرکز	
۱۰.۰۰۰	بانک	۴۰.۰۰۰.۰۰۰	۱- حساب شعبه
۱۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۴۰.۰۰۰.۰۰۰	بانک (۱۰.۰۰۰ × ۴۰۰)
۲۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۸.۲۰۰.۰۰۰	۲- اثاثه
۲۰.۰۰۰	حساب پرداختی	۸.۲۰۰.۰۰۰	حساب شعبه (۲۰.۰۰۰ × ۴۱۰)
۳۷۵.۰۰۰	موجودی کالا	۱۵۷.۵۰۰.۰۰۰	۳- حساب شعبه
۳۷۵.۰۰۰	حساب اداره مرکزی (۱۵۷.۵۰۰.۰۰۰ ÷ ۴۲۰)	۱۵۷.۵۰۰.۰۰۰	موجودی کالا
۳۰۰.۰۰۰	بانک		۴-
۲۰۰.۰۰۰	حساب دریافتی		
۵۰۰.۰۰۰	فروش		
۳۰۰.۰۰۰	ب.ت.ک.ف		
۳۰۰.۰۰۰	موجودی کالا		
۱۸۰.۰۰۰	بانک		۵-
۱۸۰.۰۰۰	حساب دریافتی		
۳۲۵.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۱۳۹.۷۵۰.۰۰۰	۶- بانک
۳۲۵.۰۰۰	بانک	۱۳۹.۷۵۰.۰۰۰	حساب شعبه (۳۲۵.۰۰۰ × ۴۳۰)
۹۰.۰۰۰	ه. عملیاتی		۷-
۹۰.۰۰۰	بانک		
۴.۰۰۰	ه. استهلاک	۱.۶۴۰.۰۰۰	۸- حساب شعبه
۴.۰۰۰	حساب اداره مرکزی (۱.۶۴۰.۰۰۰ ÷ ۴۱۰)	۱.۶۴۰.۰۰۰	ذ. استهلاک انباشته
۲۶.۰۰۰	هزینه عملیاتی	۱۱.۱۸۰.۰۰۰	۹- حساب شعبه
۲۶.۰۰۰	حساب اداره مرکزی (۱.۱۸۰.۰۰۰ ÷ ۴۳۰)	۱۱.۱۸۰.۰۰۰	بانک
۵۰۰.۰۰۰	فروش		۱۰-
۱۱۶.۰۰۰	هزینه عملیاتی (۹۰.۰۰۰ + ۲۶.۰۰۰)		
۴.۰۰۰	هزینه استهلاک		
۳۰۰.۰۰۰	ب.ت.ک.ف		
۸۰.۰۰۰	خ. سود و زیان		
		۸۰.۰۰۰	۱۱- خلاصه سود و زیان
		۸۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی
		۳۸.۸۸۰.۰۰۰	۱۲- حساب شعبه
		۳۸.۸۸۰.۰۰۰	درآمد شعبه

تراز آزمایشی (ریالی)

ریال		درهم		شرح
بس	بد	بس	بد	
	۳۳.۷۵۰.۰۰۰	۴۵۰	۷۵.۰۰۰	صندوق (بانک)
	۹.۰۰۰.۰۰۰	۴۵۰	۲۰.۰۰۰	حساب دریافتی
	۳۱.۵۰۰.۰۰۰	۲۰	۷۵.۰۰۰	موجودی کالا
۹.۰۰۰.۰۰۰		۴۵۰	۲۰.۰۰۰	حساب پرداختی
۲۶.۳۷۰.۰۰۰		نرخ واقعی	۷۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی
۲۱۲.۵۰۰.۰۰۰		۴۲۵	۵۰۰.۰۰۰	فروش
	۱۲۶.۰۰۰.۰۰۰	۴۲۰	۳۰۰.۰۰۰	ب.ت.ک.ف
	۴۹.۳۰۰.۰۰۰	۴۲۵	۱۱۶.۰۰۰	ه. عملیاتی
	۱.۶۴۰.۰۰۰	۴۱۰	۴.۰۰۰	ه. استهلاک
۲۴۷.۸۷۰.۰۰۰	۲۵۱.۱۹۰.۰۰۰		۵۹۰.۰۰۰	جمع
۳.۳۲۰.۰۰۰				سود حاصل از تعسیر ارز
۲۵۱.۱۹۰.۰۰۰	۲۵۱.۱۹۰.۰۰۰			

صورت سود و زیان (ریالی)

۲۱۲.۵۰۰.۰۰۰	درآمد فروش
(۱۲۶.۰۰۰.۰۰۰)	ب. ت. ک. ف:
۸۶.۵۰۰.۰۰۰	سود ناخالص
	- هزینه‌های عملیاتی
	- هزینه استهلاک
(۵۰.۹۴۰.۰۰۰)	جمع هزینه‌ها
۳۵.۵۶۰.۰۰۰	سود عملیاتی
۳.۳۲۰.۰۰۰	سود تعسیر ارز
۳۸.۸۸۰.۰۰۰	سود خالص

مسئله شماره ۷ فصل ۲ کتاب:

شرکت آذر در تهران شعبه‌ای در استرالیا افتتاح کرده است. مبادلات زیر طی آبان ماه سال ۱۳×۲ بین اداره مرکزی و شعبه آن در استرالیا به شرح زیر انجام گرفته است. واحد پول حسابداری شرکت آذر ریال و شعبه استرالیا دلار استرالیا می‌باشد.

- ۱- ارسال کالا به شعبه به بهای تمام شده ۳.۶۴۰.۰۰۰ ریال (نرخ ارز یک دلار برابر ۲۸۰ ریال)
- ۲- خرید کالا به طور نسیه توسط شعبه به مبلغ ۹۸.۲۰۰ دلار
- ۳- ارسال وجه نقد به شعبه به مبلغ ۱۶.۴۰۰.۰۰۰ ریال توسط اداره مرکزی (نرخ ارز یک دلار برابر ۳۲۰ ریال)
- ۴- فروش کالا به طور نقد ۸۰.۰۰۰ دلار.
- ۵- پرداخت بدهی شعبه به مبلغ ۴۵.۰۰۰ دلار.
- ۶- پرداخت هزینه‌های عملیاتی آبان ماه شعبه ۸.۰۰۰ دلار.
- ۷- اداره مرکزی مبلغ ۳۰۰.۰۰۰ ریال هزینه‌های عملیاتی شعبه را پرداخت و طی یادداشتی به شعبه اعلام نمود (نرخ ارز یک دلار برابر ۳۰۰ ریال)

۸- ارسال حواله ارزی معادل ۹۰۰۰ کرون به اداره مرکزی (دلار برابر ۳۱۰ ریال)
 ۹- موجودی کالا آخر آبان ماه شعبه ۷۰.۰۰۰ کرون که تماماً انتقالی از مرکز است
 اطلاعات اضافی:

- اول آبان ماه ۱۳×۲ ۲۸۰ ریال
 - آخر آبان ماه ۱۳×۲ ۳۴۰ ریال
 - میانگین نرخ ارز آبان ماه ۱۳×۲ ۳۱۰ ریال
 مطلوب است:

۱- ثبت رویدادهای فوق در دفاتر روزنامه شعبه و مرکز
 ۲- بستن حسابهای شعبه
 ۳- تهیه صورت سود و زیان شعبه.

پاسخ مسئله شماره ۷ فصل ۲ کتاب:

دفاتر شعبه	دفاتر مرکز
ک. ارسالی از مرکز ۱۳.۰۰۰	۱- حساب شعبه ۳.۶۴۰.۰۰۰
حساب اداره مرکزی ۱۳.۰۰۰	ک. ارسالی به شعبه ۳.۶۴۰.۰۰۰
خرید ۹۸.۲۰۰	۲-
حساب پرداختی ۹۸.۲۰۰	۳- حساب شعبه ۱۶.۴۰۰.۰۰۰
وجه نقد ۵۱.۲۵۰	وجه نقد ۱۶.۴۰۰.۰۰۰
حساب اداره مرکزی ۵۱.۲۵۰	۴-
وجه نقد ۸۰.۰۰۰	۵-
فروش ۸۰.۰۰۰	حساب پرداختی ۱.۰۰۰
حساب پرداختی ۱.۰۰۰	ح/ اداره مرکزی ۱.۰۰۰
۶-	ه. عملیاتی ۸.۰۰۰
وجه نقد ۸.۰۰۰	ه. عملیاتی ۱.۰۰۰
۷-	وجه نقد ۳۰۰.۰۰۰
حساب شعبه ۳۰۰.۰۰۰	وجه نقد ۳۰۰.۰۰۰
۸-	ح/ اداره مرکزی ۹.۰۰۰
وجه نقد ۹.۰۰۰	حساب شعبه ۲.۷۹۰.۰۰۰
فروش ۸۰.۰۰۰	۱۰- بستن حسابها
موجودی پایان دوره ۷۰.۰۰۰	
ک. ارسالی از مرکز ۱۳.۰۰۰	
خرید کالا ۹۸.۲۰۰	
ه. عملیاتی ۹.۰۰۰	
خ. سود و زیان ۲۹.۸۰۰	
	۱۱- خلاصه سود و زیان ۲۹.۸۰۰
	حساب اداره مرکزی ۲۹.۸۰۰

تراز آزمایشی تعسیر شده شعبه

شعبه (ریال)		شعبه (دلار)		عنوان حساب
بس	بد	نرخ ارز	بس	
	۲۳.۵۴۵.۵۰۰	۳۴۰	۶۹.۲۵۰	وجه نقد
	۳.۶۴۰.۰۰۰	۲۸۰ (ارسالی به ش)	۱۳.۰۰۰	کالای ارسالی از مرکز
۱۷.۵۵۰.۰۰۰		حساب شعبه	۵۶.۲۵۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی
	۳.۴۴۲.۰۰۰	۳۱۰	۹۸.۲۰۰	خرید
۱۷.۰۸۸.۰۰۰		۳۴۰	۵۳.۲۰۰	حساب پرداختنی
۲۴.۸۰۰.۰۰۰		۳۱۰	۸۰.۰۰۰	فروش
	۲.۷۹۰.۰۰۰	۳۱۰	۹.۰۰۰	ه. عملیاتی
	۴۹.۳۰۰.۰۰۰	۴۲۵	۱۱۶.۰۰۰	ه. عملیاتی
۶۰.۴۳۸.۰۰۰	۶۰.۴۱۷.۰۰۰		۱۸۹.۴۵۰	جمع
	۲۱.۰۰۰			زیان ناشی از تعسیر ارز
۶۰.۴۳۸.۰۰۰	۶۰.۴۳۸.۰۰۰			
	۱۹.۶۰۰.۰۰۰	۲۸۰ (زمان ارسال)	۷۰.۰۰۰	م. کالای پایان دوره

صورت سود و زیان

۱۳×۲/۸/۳۰

۲۴.۸۰۰.۰۰۰	درآمد فروش
(۱۲۶.۰۰۰.۰۰۰)	ب. ت. ک. ف:
	کالای ارسالی از مرکز
	خرید
	بهای آماده برای فروش
	م. کالای پایان دوره
	ب. ت. ک. ف
	سود ناخالص
	زیان ناشی از تعسیر
	- هزینه عملیاتی
	سود خالص

مسئله شماره ۸ فصل ۲ کتاب:

شرکت سهامی فرش ایران در اول سال ۱۳×۵ شعبه‌ای در آنکارا (ترکیه) افتتاح کرد، کلیه خریدها توسط اداره مرکزی در تهران انجام می‌گیرد. شعبه کلیه وجوه دریافتی خود را به مرکز حواله می‌نماید. هزینه‌های شعبه از محل تنخواه گردانی که اداره مرکزی در اختیار شعبه قرار داده پرداخت و سند هزینه را به اداره مرکزی ارسال و تنخواه گردان تجدید می‌شود. تراز آزمایشی شعبه در پایان اسفند ماه ۱۳×۵ شامل ارقام زیر است: (نرخ ارز روز ارسال کالا از مرکز به شعبه ۷۳ ریال است)

تراز آزمایشی	۱۳×۵/۱۲/۲۹	واحد پول لیر
تنخواه گردان	۱۰۰	
حساب‌های دریافتی	۱۹۰۰	
فروش	۶۶۰۰	
کالای ارسالی از مرکز	۵۸۰۰	
هزینه‌ها	۷۶۰	
اداره مرکزی	۱۹۶۰	
	<u>۸۵۶۰</u>	<u>۸۵۶۰</u>

نرخ ارز در ۱۳×۵/۱۲/۲۹ هر لیر معادل ۰/۷۳ ریال، میانگین نرخ ارز ۰/۷۰، موجودی کالا آخر دوره شعبه ۲۴۰۰ لیر ارزیابی شده است.

ترازنامه آزمایشی اداره مرکزی در پایان سال ۱۳×۵ شامل ارقام زیر است. (واحد پول - ریال)

تراز آزمایشی	۱۳×۵/۱۲/۲۹	واحد پول ریال
وجوه نقد	۲۵۰۰	
حساب‌های دریافتی	۳۸۰۰	
موجودی کالا	۲۵۰۰	
دارایی اموال و ماشین‌آلات	۳۵۰۰	
اموال و ماشین‌آلات شعبه	۱۵۰۰	
استهلاک انباشته	۱۰۰۰	
حساب‌های پرداختی	۱۸۰۰	
کالای ارسالی به شعبه به بهای تمام شده	۴۰۷۰	
فروش	۱۴.۱۳۰	
قیمت تمام شده کالای فروخته شده	۱۰.۰۰۰	
هزینه‌های عملیاتی	۱۵۰۰	
سهام عادی	۵۰۰۰	
سود انباشته	۷۰۰	
حساب شعبه	۱۴۰۰	
	<u>۲۶.۷۰۰</u>	<u>۲۶.۷۰۰</u>

مطلوب است:

- تهیه تراز آزمایشی تسعیر شده به ریال ایران
- تکمیل کاربرگ صورت‌های مالی ترکیبی اداره مرکزی و شعبه
- تهیه صورت‌های مالی ترکیبی اداره مرکزی و شعبه.

پاسخ مسئله شماره ۸ فصل ۲ کتاب:

تراز آزمایشی تعسیر شده شعبه آنکار

شعبه (ریال)		شعبه (لیر)		عنوان حساب
بس	بد	نرخ ارز	بس	
	۷۳	۰/۷۳		تنخواه گردان
	۱.۳۸۷	۰/۷۳		ح/ دریافتنی
۴.۶۲۰		۰/۷۰	۶.۶۰۰	فروش
	۴۰۷۰	ارسالی به شعبه		کالای ارسالی از مرکز
	۵۳۲	۰/۷۰		هزینه‌ها
۱.۴۰۰		حساب شعبه	۱.۹۶۰	ح/ اداره مرکزی
۶.۰۲۰	۶.۰۶۲		۸.۵۶۰	جمع
	۴۲			زیان ناشی از تعسیر ارز
۶.۰۲۰	۶.۰۲۰			
	۱.۷۵۲	۰/۷۳		م. کالای پایان دوره

صورت سود و زیان

۱۳×۲/۸/۳۰

۴.۶۲۰	درآمد فروش
	ب. ت. ک. ف:
	۴.۰۷۰
	کالای ارسالی از مرکز
	۴.۰۷۰
	بهای آماده برای فروش
	(۱.۷۵۲)
	م. کالای پایان دوره
	ب. ت. ک. ف
(۲.۳۱۸)	سود ناخالص
۲.۳۰۲	-: هزینه عملیاتی
(۵۳۲)	سود خالص
<u>۱.۷۷۰</u>	

کاربرگ مسئله شماره ۸ فصل ۲:

عنوان حساب		اداره مرکزی		شعبه		حذف و تعدیلات		اقلام ترکیبی	
بده	بسر	بده	بسر	بده	بسر	بده	بسر	بده	بسر
صورت سود و زیان									
فروش									
ب.ت.ک.ف									
ک. ارسالی از مرکز									
ک. ارسالی به شعبه									
ه. عملیاتی									
م. پایان دوره									
تعدیل ارز									
۱۰.۰۰۰	۱۴.۱۳۰	۴.۰۷۰	۴.۶۲۰	۱.۷۵۲	۱.۷۵۲	۲۰.۳۲	۱۰.۰۰۰	۱۸.۷۵۰	۴۲
۱.۵۰۰	۴.۰۷۰	۵۳۲	۴.۶۰۲	۴۲	۶.۴۱۴	۱۲.۰۳۲	① ۴.۰۷۰	۲۰.۵۴۴	۴۲
۱۱.۵۰۰	۱۸.۲۰۰	۱.۸۱۲	۶.۴۱۴	۴۲	۶.۴۱۴	۸.۵۱۲		۲۰.۵۴۴	۴۲
۶.۷۰۰	۱۸.۲۰۰	۶.۴۱۴	۶.۴۱۴	۴۲	۶.۴۱۴	۲۰.۵۴۴		۲۰.۵۴۴	۴۲
سود ویژه نقل به سود انباشته									
گردش سود و زیان انباشته:									
سود انباشته									
سود نا ویژه نقل از بالا									
سود انباشته نقل به ترازنامه									
۷۰۰	۷۰۰		۱.۸۱۲		۱.۸۱۲			۷۰۰	۸.۵۱۲
۶.۷۰۰	۷.۴۰۰		۱.۱۸۲		۱.۱۸۲			۹.۲۱۲	۹.۲۱۲
ترازنامه									
وجوه نقد									
حساب‌های دریافتی									
موجودی کالا پ دوره									
اموال و ماشین‌آلات									
استهلاک انباشته									
حساب پرداختی									
حساب اداره مرکزی									
حساب شعبه									
سهام عادی									
سود انباشته نقل از بالا									
۲.۵۰۰	۱.۰۰۰	۱.۴۰۰	۱.۴۰۰	۱.۴۰۰	۱.۴۰۰	۲.۵۷۳	③ ۱.۴۰۰	۱۷.۰۱۲	۱.۰۰۰
۳.۸۰۰	۱.۸۰۰	۱.۴۰۰	۱.۴۰۰	۱.۴۰۰	۱.۴۰۰	۵.۱۸۷		۱۷.۰۱۲	۱.۸۰۰
۲.۵۰۰						۴.۴۵۲		۱۷.۰۱۲	
۵.۰۰۰						۵.۰۰۰		۱۷.۰۱۲	
۱.۴۰۰	۵.۰۰۰		۱.۸۱۲		۱.۸۱۲			۱۷.۰۱۲	
۷.۴۰۰	۱۵.۲۰۰		۳.۲۱۲		۳.۲۱۲			۱۷.۰۱۲	
۱۵.۲۰۰	۱۵.۲۰۰		۳.۲۱۲		۳.۲۱۲			۱۷.۰۱۲	
جمع									

مسئله شماره ۹ فصل ۲ کتاب:

فرض کنید شرکت الف واقع در تهران شعبه‌ای در کراچی جهت فروش کالا افتتاح نمود. ترازنامه شرکت الف قبل از افتتاح بشرح زیر است:

شرکت الف		ترازنامه	
۱۳×۱/۱۲/۲۹			
۱۶۰.۰۰۰	حساب‌های پرداختنی	۶۵.۰۰۰	وجوه نقد
۲۰۰.۰۰۰	سهام عادی	۱۶۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتنی
۱۰۵.۰۰۰	سود انباشته	۱۸۵.۰۰۰	موجودی کالا
		۸۵.۰۰۰	اموال و ماشین‌آلات
		(۳۰.۰۰۰)	استهلاک انباشته
<u>۴۶۵.۰۰۰</u>		<u>۴۶۵.۰۰۰</u>	

مبادلات اداره مرکزی و شعبه طی سال ۱۳×۲ به شرح زیر است:

- ۱- ارسال حواله ارزی به مبلغ ۱۰.۰۰۰ روپیه به شعبه (نرخ ارز ۲/۸۱ ریال)
- ۲- ارسال حواله به مبلغ ۱۴.۰۰۰ ریال به شعبه (نرخ ارز ۲/۸۰ ریال)
- ۳- ارسال کالا به شعبه به بهای تمام شده ۷۰.۰۰۰ ریال (نرخ ارز ۲/۸۰ ریال)
- ۴- خرید اثاثه توسط شعبه به مبلغ ۳۵۰۰ روپیه (نرخ ارز در روز خرید ۲/۸۰ ریال)
- ۵- خرید کالا به طور نسیه: اداره مرکزی ۲۰۰.۰۰۰ ریال و شعبه ۱۲.۰۰۰ روپیه
- ۶- فروش نسیه: اداره مرکزی ۳۶۰.۰۰۰ ریال و شعبه ۳۰.۰۰۰ روپیه
- ۷- وصول مطالبات: اداره مرکزی ۳۴۵.۰۰۰ ریال و شعبه ۲۵.۰۰۰ روپیه
- ۸- پرداخت بدهی: اداره مرکزی ۲۴۵.۰۰۰ ریال و شعبه ۹.۵۰۰ روپیه
- ۹- پرداخت هزینه‌های عملیاتی: اداره مرکزی ۷۵.۰۰۰ ریال و شعبه ۹.۰۰۰ روپیه
- ۱۰- ارسال حواله ارزی از شعبه به مرکز به مبلغ ۲۸.۰۰۰ ریال (نرخ ارز در زمان ارسال ۲/۸۰ ریال)
- ۱۱- ارسال حواله ارزی توسط شعبه به مرکز ۱.۰۰۰ روپیه (نرخ ارز در زمان ارسال ۲/۷۸ ریال)
- ۱۲- استهلاک سال جاری: اداره مرکزی ۸.۵۰۰ ریال و شعبه ۳۵۰ روپیه
- ۱۳- موجودی کالا آخر دوره:

- اداره مرکزی ۱۰۰.۰۰۰ ریال
 - شعبه (دریافتی از مرکز) ۱۲.۰۰۰ روپیه
 - شعبه (خرید از فروشندگان کالا) ۶.۵۰۰ روپیه
- اطلاعات اضافی:

نرخ ارز در تاریخ خرید کالا و تنظیم ترازنامه ۲/۷۷ ریال و میانگین نرخ ارز ۲/۷۸ ریال. مطلوب است:

۱- ثبت رویدادهای فوق در دفاتر شعبه و مرکز

۲- بستن حساب‌ها

۳- تهیه کاربرگ اداره مرکزی و شعبه در ۱۳×۲/۱۲/۲۹

پاسخ مسئله شماره ۹ فصل ۲ کتاب:

دفاتر شعبه		دفاتر مرکز	
۱۰.۰۰۰	وجه نقد	۲۸.۱۰۰	حساب شعبه
۱۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۲۸.۱۰۰	وجه نقد
۵.۰۰۰	وجه نقد	۱۴.۰۰۰	حساب شعبه
۵.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۱۴.۰۰۰	وجه نقد
۲۵.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز	۷۰.۰۰۰	حساب شعبه
۲۵.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۷۰.۰۰۰	ک. ارسالی به شعبه
۳.۵۰۰	اثاثه		
۳.۵۰۰	وجه نقد		
۱۲.۰۰۰	خرید	۲۰۰.۰۰۰	خرید
۱۲.۰۰۰	حساب پرداختی	۲۰۰.۰۰۰	حساب پرداختی
۳۰.۰۰۰	حساب دریافتی	۳۶۰.۰۰۰	حساب دریافتی
۳۰.۰۰۰	فروش	۳۶۰.۰۰۰	فروش
۲۵.۰۰۰	وجه نقد	۳۴۵.۰۰۰	وجه نقد
۲۵.۰۰۰	حساب دریافتی	۳۴۵.۰۰۰	حساب دریافتی
۹.۵۰۰	حساب پرداختی	۲۴۵.۰۰۰	حساب پرداختی
۹.۵۰۰	وجه نقد	۲۴۵.۰۰۰	وجه نقد
۹.۰۰۰	ه. عملیاتی	۷۵.۰۰۰	ه. عملیاتی
۹.۰۰۰	وجه نقد	۷۵.۰۰۰	وجه نقد
۱۰.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۲۸.۰۰۰	۱۰- وجه نقد
۱۰.۰۰۰	وجه نقد	۲۸.۰۰۰	حساب شعبه
۱.۰۰۰	حساب اداره مرکزی	۲.۷۸۰	۱۱- وجه نقد
۱.۰۰۰	وجه نقد	۲.۷۸۰	حساب شعبه
۳۵۰	ه. استهلاک	۸.۵۰۰	۱۲- ه. استهلاک
۳۵۰	استهلاک انباشته	۸.۵۰۰	استهلاک انباشته
۳۰.۰۰۰	فروش	۳۶۰.۰۰۰	۱۳- فروش
۱۸.۵۰۰	موجودی پایان دوره	۱۰۰.۰۰۰	م. کالای پایان دوره
۲۵.۰۰۰	ک. ارسالی از مرکز	۷۰.۰۰۰	کالای ارسالی به شعبه
۱۲.۰۰۰	خرید کالا	۱۸۵.۰۰۰	م. کالای اول دوره
۹.۰۰۰	ه. عملیاتی	۲۰۰.۰۰۰	خرید
۳۵۰	ه. استهلاک	۷۵.۰۰۰	ه. عملیاتی
۲.۱۵۰	خ. سود و زیان	۸.۵۰۰	ه. استهلاک
		۶۱.۵۰۰	خ. سود و زیان
۲.۱۵۰	۱۴- خ. سود و زیان		
۲.۱۵۰	حساب اداره مرکزی		

		ثبت بعد از تهیه کاربرگ	
درآمد شعبه	۵.۴۲۰	حساب شعبه	۵.۴۲۰
سود انباشته	۵.۴۲۰	درآمد شعبه	۵.۴۲۰

تراز آزمایشی تعسیر شده شعبه

شعبه (ریال)		شعبه (روپیه)		عنوان حساب
بس	بد	بس	بد	
	۱۹.۳۹۰	۲/۷۷	۷.۰۰۰	وجه نقد
۸۱.۳۲۰		ح/شعبه	۲۹.۰۰۰	حساب اداره مرکزی
	۷۰.۰۰۰	ارسالی به شعبه	۲۵.۰۰۰	کالای ارسالی از مرکز
	۹.۸۰۰	۲/۸۰	۳.۵۰۰	اثاثه
	۳۳.۳۶۰	۲/۷۸	۱۲.۰۰۰	خرید
۶.۹۲۵		۲/۷۷	۲.۵۰۰	حساب پرداختنی
	۱۳.۸۵۰	۲/۷۷	۵.۰۰۰	حساب دریافتنی
	۸۵۰/۱۳	۲/۷۸	۳۰.۰۰۰	فروش
	۲۵.۰۲۰	۲/۸۰	۹.۰۰۰	ه. عملیاتی
	۹۸۰	۲/۸۰	۳۵۰	ه. استهلاک
۹۸۰		۲/۸۰	۳۵۰	استهلاک انباشته
۱۷۲.۶۲۵	۱۷۲.۴۰۰		۶۱.۸۵۰	جمع
	۲۲۵			زیان ناشی از تعسیر ارز
۱۷۲.۶۲۵	۱۷۲.۶۲۵			
	۳۳.۶۰۰	۲/۸۰ (ارسال)	۱۲.۰۰۰	موجودی پایان دوره
	۱۸.۰۰۵	۲/۷۷ (خرید)	۶.۵۰۰	خرید شعبه

کاربرگ مسئله شماره ۹ فصل ۲:

اقلام ترکیبی		حذف و تعدیلات		شعبه		اداره مرکزی		عنوان حساب
بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد	
۴۴۳.۴۰۰	۱۸۵.۰۰۰	①۷۰.۰۰۰	①۷۰.۰۰۰	۸۳.۴۰۰	۷۰.۰۰۰	۳۶۰.۰۰۰	۱۸۵.۰۰۰	صورت سود و زیان فروش م. اول دوره ک. ارسالی از مرکز ک. ارسالی به شعبه خرید ه. عملیاتی تعدیل ارز
	۲۳۳.۳۶۰ ۱۰۹.۵۰۰ ۲۲۵				۳۳.۳۶۰ ۲۶.۰۰۰ ۲۲۵	۷۰.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰ ۸۳.۵۰۰	
۵۹۵.۰۰۵	۵۲۸.۰۸۵ ۶۶.۹۲۰			۱۳۵.۰۰۵	۱۲۹.۵۸۵ ۵.۴۲۰	۵۳۰.۰۰۰	۴۶۸.۵۰۰ ۶۱.۵۰۰	سود ویژه نقل به سود انباشته
۵۹۵.۰۰۵	۵۹۵.۰۰۵			۱۳۵.۰۰۵	۱۳۵.۰۰۵	۵۳۰.۰۰۰	۵۳۰.۰۰۰	
۱۰۵.۰۰۰ ۶۶.۹۲۰				۵.۴۲۰		۱۰۵.۰۰۰		گردش سود و زیان انباشته: سود انباشته سود نا ویژه نقل از بالا سود انباشته نقل به ترازنامه
۱۷۱.۹۲۰				۵.۴۲۰		۱۶۶.۵۰۰		
	۹۸.۰۷۰ ۱۸۸.۸۵۰ ۱۵۱.۶۰۵ ۸۵.۰۰۰ ۹.۸۰۰				۱۹.۳۹۰ ۱۳.۸۵۰ ۵۱.۶۰۵ ۹.۸۰۰		۷۸.۶۸۰ ۱۷۵.۰۰۰ ۱۰۰.۰۰۰ ۸۵.۰۰۰	ترازنامه وجوه نقد حساب‌های دریافتی موجودی کالا پ دوره اموال و ماشین‌آلات اثاثه
۳۹.۴۸۰ ۱۲۱.۹۲۵			②۸۱.۳۲۰	۹۸۰ ۶.۹۲۵ ۸۱.۳۲۰		۳۸.۵۰۰ ۱۱۵.۰۰۰		استهلاک انباشته حساب پرداختی حساب اداره مرکزی حساب شعبه
۲۰۰.۰۰۰ ۱۷۱.۹۲۰		②۸۱.۳۲۰		۵.۴۲۰		۲۰۰.۰۰۰ ۱۶۶.۵۰۰	۸۱.۳۲۰	سهم عادی سود انباشته نقل از بالا
<u>۵۳۳.۳۲۵</u>	<u>۵۳۳.۳۲۵</u>	<u>۱۵۱.۳۲۰</u>	<u>۱۵۱.۳۲۰</u>	<u>۹۴.۶۴۵</u>	<u>۹۴.۶۴۵</u>	<u>۵۲۰.۰۰۰</u>	<u>۵۲۰.۰۰۰</u>	جمع

مسئله شماره ۱ فصل ۳ کتاب:

شرکت همیاران کالای خود را با شرایط زیر به مشتری می‌فروشد. بهای فروش اقساطی، بهای تمام شده فروش اقساطی و وصولی‌ها برای سال‌های ۱۳×۱، ۱۳×۲، و ۱۳×۳ به شرح زیر است:

۱۳×۳	۱۳×۲	۱۳×۱	
۱۲.۰۰۰	۱۵.۰۰۰	۱۰.۰۰۰	بهای فروش اقساطی
	۹.۸۴۰	۸.۰۰۰	بهای تمام شده فروش اقساطی
۲.۱۶۰	۳.۷۵۰	۲.۰۰۰	سود ناخالص
%۱۸	%۲۵	%۲۰	درصد سود ناخالص
			جدول وصولی:
۱.۰۰۰	۳.۰۰۰	۴.۰۰۰	از فروش سال ۱۳×۱
۵.۵۰۰	۶.۵۰۰	-	از فروش سال ۱۳×۲
۶.۲۰۰	-	-	از فروش سال ۱۳×۳

مطلوب است:

۱- ثبت رویدادهای فوق در دفاتر به روش اقساطی طی سال‌های ۱۳×۱، ۱۳×۲ و ۱۳×۳ و شناسایی سود ناخالص هر دوره مالی.

۲- ثبت رویدادهای فوق به روش باز یافت بهای تمام شده.

پاسخ مسئله شماره ۱ فصل ۳ کتاب:

روش باز یافت بهای تمام شده		روش اقساطی	
سال ۱×		سال ۱×	
۱۰.۰۰۰	(۱) ح/دریافتنی اقساطی	۱۰.۰۰۰	(۱) ح/دریافتنی اقساطی
۱۰.۰۰۰	فروش اقساطی	۱۰.۰۰۰	فروش اقساطی
۸.۰۰۰	ب. ت. ک. ف اقساطی	۴.۰۰۰	(۲) وجوه نقد دریافتنی
۸.۰۰۰	موجودی کالا	۴.۰۰۰	ح/دریافتنی ۱×
۴.۰۰۰	(۲) وجوه نقد	۸.۰۰۰	ب. ت. ک. ف
۴.۰۰۰	ح/دریافتنی اقساطی	۸.۰۰۰	موجودی کالا
سال ۲×		سال ۲×	
۱۰.۰۰۰	(۳) فروش اقساطی	۱۰.۰۰۰	(۳) فروش اقساطی
۸.۰۰۰	ب. ت. ک. ف	۸.۰۰۰	ب. ت. ک. ف
۲.۰۰۰	س. ت. ن. ف.	۲.۰۰۰	س. ت. ن. ف. اقساطی
		(۴) س. ت. ن. ف	۸.۰۰۰
		۸.۰۰۰	س. ت. ی. ف
سال ۳×		سال ۳×	
۱۵.۰۰۰	(۱) ح/دریافتنی اقساطی	۱۵.۰۰۰	(۵) ح/دریافتنی اقساطی
۱۵.۰۰۰	فروش اقساطی	۱۵.۰۰۰	فروش اقساطی
۱۱.۲۵۰	ب. ت. ک. ف	۹.۵۰۰	(۶) وجوه نقد دریافتنی
۱۱.۲۵۰	موجودی کالا	۳.۰۰۰	ح/دریافتنی ۱×
۹.۵۰۰	(۲) وجوه نقد	۶.۵۰۰	ح/دریافتنی ۲×
۳.۰۰۰	ح/د/اقساطی ۱×	۱۱.۲۵۰	ب. ت. ک. ف
۶.۵۰۰	ح/د/اقساطی ۲×	۱۱.۲۵۰	موجودی کالا

۱۵.۰۰۰	فروش اقساطی (۳)	۱۵.۰۰۰	فروش اقساطی (۷)
۱۱.۲۵۰	ب. ت. ک. ف	۱۱.۲۵۰	ب. ت. ک. ف
۳.۷۵۰	س. ت. ن. ف.	۳.۷۵۰	س. ت. ن. ف. اقساطی
		۶.۰۰۰	۸) س. ت. ن. ف ۱ ×
		۱.۶۲۵	س. ت. ن. ف ۲ ×
		۲.۲۲۵	س. ت. ی. ف
	سال ۳ ×		سال ۳ ×
۱۲.۰۰۰	ح/د/اقساطی (۱)	۱۲.۰۰۰	ح/د/دریافتنی اقساطی (۹)
۱۲.۰۰۰	فروش اقساطی	۱۲.۰۰۰	فروش اقساطی
۹.۸۴۰	ب. ت. ک. ف	۱۲.۷۰۰	۱۰) وجوه نقد دریافتنی
۹.۸۴۰	موجودی کالا	۱.۰۰۰	ح/دریافتنی ۱ ×
		۵.۵۰۰	ح/دریافتنی ۲ ×
		۶.۲۰۰	ح/دریافتنی ۳ ×
		۹.۸۴۰	ب. ت. ک. ف
		۹.۸۴۰	موجودی کالا
۱۲.۷۰۰	۲) وجوه نقد		
۱.۰۰۰	ح/د/اقساطی ۱ ×		
۵.۵۰۰	ح/د/اقساطی ۲ ×		
۶.۲۰۰	ح/د/اقساطی ۳ ×		
۱۲.۰۰۰	۳) فروش اقساطی	۱۲.۰۰۰	۱۱) فروش اقساطی
۹.۸۴۰	ب. ت. ک. ف	۹.۸۴۰	ب. ت. ک. ف
۲.۱۶۰	س. ت. ن. ف.	۲.۱۶۰	س. ت. ن. ف. اقساطی
۷۵۰	۴) س. ت. ن	۲.۰۰۰	۱۲) س. ت. ن. ف ۱ ×
۷۵۰	س. ت. ی	۱.۳۷۵	س. ت. ن. ف ۲ ×
$۶.۵۰۰ + ۵.۵۰۰ = ۱۲.۰۰۰ - ۱۱.۲۵۰ = ۷۵۰$		۱.۱۱۶	س. ت. ن. ف ۳ ×
		۲.۶۹۱	س. ت. ی. ف
		۷۵۰	۱۳) س. ت. ن
		۷۵۰	س. ت. ی
		$۶.۵۰۰ + ۵.۵۰۰ = ۱۲.۰۰۰ - ۱۱.۲۵۰ = ۷۵۰$	

مسئله شماره ۴ فصل ۳ کتاب:

شرکت رضا قطعه زمین به مبلغ ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال در مورخه ۱۳/۶/۱۱ بفروش می‌رساند. بهای تمام شده زمین ۶۰۰.۰۰۰ ریال، طبق شرایط پیمان خریدار مبلغ ۲۵۰.۰۰۰ ریال بعنوان پیش پرداخت و بقیه بصورت ده برگ سفته ۷۵.۰۰۰ ریالی بعلاوه سود تضمین شده با نرخ ۱۰٪ در سال برای باقیمانده اصل سفته‌های پرداخت نشده می‌پردازد. اقساط قابل پرداخت در اول هر فصل سال، و شروع پرداخت اولین قسط اول تابستان ۱۳×۶ می‌باشد.

مطلوب است:

ثبت رویدادهای فوق به روش اقساطی و بازیافت بهای تمام شده در دفاتر شرکت رضا.

پاسخ مسئله شماره ۴ فصل ۳ کتاب:

روش باز یافت بهای تمام شده	روش اقساطی
۱۳×۶/۱/۱ وجه نقد ۲۵۰.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۷۵۰.۰۰۰ م. اموال غیر منقول ۶۰۰.۰۰۰ س. ت. ن. ف ۴۰۰.۰۰۰ ثابت ندارد ثابت ندارد	۱۳×۶/۱/۱ وجه نقد ۲۵۰.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۷۵۰.۰۰۰ م. اموال غیر منقول ۶۰۰.۰۰۰ س. ت. ن. ف ۴۰۰.۰۰۰ س. ت. ن. ف ۱۰۰.۰۰۰ س. ت. ی. ف (۲۵۰.۰۰۰ × %۴۰)
۱۳×۶/۴/۱ وجه نقد ۹۳.۷۵۰ ح/د/اقساطی ۷۵.۰۰۰ س. ت. ن. ف ۱۸.۷۵۰ ثابت ندارد ثابت ندارد $\leftarrow ۷۵.۰۰۰ \times \%۱۰ \times \frac{3}{12}$	۱۳×۶/۴/۱ وجه نقد ۹۳.۷۵۰ ح/د/اقساطی ۷۵.۰۰۰ سود تضمین شده ۱۸.۷۵۰ س. ت. ن. ف ۳۰.۰۰۰ س. ت. ی. ف (۷۵.۰۰۰ × %۴۰) ←
۱۳×۶/۷/۱ وجه نقد ۹۱.۸۷۵ ح/د/اقساطی ۷۵.۰۰۰ س. ت. ن. ف ۱۶.۸۷۵ ثابت ندارد $(۷۵۰.۰۰۰ - ۷۵.۰۰۰ = ۶۷۵.۰۰۰ \times \%۱۰ \times \frac{3}{12} = ۱۶.۸۷۵)$	۱۳×۶/۷/۱ وجه نقد ۹۱.۸۷۵ ح/د/اقساطی ۷۵.۰۰۰ سود تضمین شده ۱۶.۸۷۵ س. ت. ن. ف ۳۰.۰۰۰ س. ت. ی. ف (۷۵.۰۰۰ × %۴۰) ←
۱۳×۶/۱۰/۱ وجه نقد ۹۰.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۷۵.۰۰۰ س. ت. ن. ف ۱۵.۰۰۰ $(۶۷۵.۰۰۰ - ۷۵.۰۰۰ = ۶۰۰.۰۰۰ \times \%۱۰ \times \frac{3}{12} = ۱۵.۰۰۰)$	۱۳×۶/۱۰/۱ وجه نقد ۹۰.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۷۵.۰۰۰ سود تضمین شده ۱۵.۰۰۰
۱۳×۷/۱/۱ وجه نقد ۸۸.۱۲۵ ح/د/اقساطی ۷۵.۰۰۰ سود تضمین شده ۱۳.۱۲۵ س. ت. ن. ف ۶۲۵ س. ت. ی. ف ۶۲۵ $(۶۰۰.۰۰۰ - ۷۵.۰۰۰ = ۵۲۵.۰۰۰ \times \%۱۰ \times \frac{3}{12} = ۱۳.۱۲۵)$ $۲۵۰.۰۰۰ + ۹۳.۷۵۰ + ۹۱.۸۷۵ + ۹۰.۰۰۰ + ۸۸.۱۲۵ = ۶۱۳.۷۵۰$ $۶۱۳.۷۵۰ - ۶۰۰.۰۰۰ = ۱۳.۷۵۰$ مازاد دریافتی	۱۳×۷/۱/۱ وجه نقد ۸۸.۱۲۵ ح/د/اقساطی ۷۵.۰۰۰ سود تضمین شده ۱۳.۱۲۵ س. ت. ن. ف ۳۰.۰۰۰ س. ت. ی. ف (۷۵.۰۰۰ × %۴۰) ←
۱۳×۷/۴/۱ وجه نقد ۸۶.۲۵۰ ح/د/اقساطی ۷۵.۰۰۰ سود تضمین شده ۱۱.۲۵۰	۱۳×۷/۴/۱ وجه نقد ۸۶.۲۵۰ ح/د/اقساطی ۷۵.۰۰۰ سود تضمین شده ۱۱.۲۵۰

$(525.000 - 75.000 = 450.000 \times 1.1 \times \frac{3}{12} = 11.250)$ ۷۵.۰۰۰ س.ت.ن.ف ۷۵.۰۰۰ س.ت.ی.ف	۳۰.۰۰۰ ۳۰.۰۰۰ س.ت.ی.ف	س.ت.ن.ف $(75.000 \times 40\%) \leftarrow$
$13 \times 7/7/1$ ۸۴.۳۷۵ وجه نقد ۷۵.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۹.۳۷۵ سود تضمین شده $(450.000 - 75.000 = 375.000 \times 1.1 \times \frac{3}{12} = 9.375)$ ۷۵.۰۰۰ س.ت.ن.ف ۷۵.۰۰۰ س.ت.ی.ف	$13 \times 7/7/1$ ۸۴.۳۷۵ وجه نقد ۷۵.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۹.۳۷۵ سود تضمین شده ۳۰.۰۰۰ ۳۰.۰۰۰ س.ت.ی.ف	س.ت.ن.ف $(75.000 \times 40\%) \leftarrow$
$13 \times 7/10/1$ ۸۲.۵۰۰ وجه نقد ۷۵.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۷.۵۰۰ سود تضمین شده $(375.000 - 75.000 = 300.000 \times 1.1 \times \frac{3}{12} = 7.500)$ ۷۵.۰۰۰ س.ت.ن.ف ۷۵.۰۰۰ س.ت.ی.ف	$13 \times 7/10/1$ ۸۲.۵۰۰ وجه نقد ۷۵.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۷.۵۰۰ سود تضمین شده ۳۰.۰۰۰ ۳۰.۰۰۰ س.ت.ی.ف	س.ت.ن.ف $(75.000 \times 40\%) \leftarrow$
$13 \times 8/1/1$ ۸۰.۶۲۵ وجه نقد ۷۵.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۵.۶۲۵ سود تضمین شده $(300.000 - 75.000 = 225.000 \times 1.1 \times \frac{3}{12} = 5.625)$ ۷۵.۰۰۰ س.ت.ن.ف ۷۵.۰۰۰ س.ت.ی.ف	$13 \times 8/1/1$ ۸۰.۶۲۵ وجه نقد ۷۵.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۵.۶۲۵ سود تضمین شده ۳۰.۰۰۰ ۳۰.۰۰۰ س.ت.ی.ف	س.ت.ن.ف $(75.000 \times 40\%) \leftarrow$
$13 \times 8/4/1$ ۷۸.۷۵۰ وجه نقد ۷۵.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۳.۷۵۰ سود تضمین شده $(225.000 - 75.000 = 150.000 \times 1.1 \times \frac{3}{12} = 3.750)$ ۷۵.۰۰۰ س.ت.ن.ف ۷۵.۰۰۰ س.ت.ی.ف	$13 \times 8/4/1$ ۷۸.۷۵۰ وجه نقد ۷۵.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۳.۷۵۰ سود تضمین شده ۳۰.۰۰۰ ۳۰.۰۰۰ س.ت.ی.ف	س.ت.ن.ف $(75.000 \times 40\%) \leftarrow$
$13 \times 8/7/1$ ۷۶.۸۷۵ وجه نقد ۷۵.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۱.۸۷۵ سود تضمین شده $(150.000 - 75.000 = 75.000 \times 1.1 \times \frac{3}{12} = 1.875)$ ۷۵.۰۰۰ س.ت.ن.ف ۷۵.۰۰۰ س.ت.ی.ف	$13 \times 8/7/1$ ۷۶.۸۷۵ وجه نقد ۷۵.۰۰۰ ح/د/اقساطی ۱.۸۷۵ سود تضمین شده ۳۰.۰۰۰ ۳۰.۰۰۰ س.ت.ی.ف	س.ت.ن.ف $(75.000 \times 40\%) \leftarrow$

مسئله شماره ۵ فصل ۳ کتاب:

شرکت احمد و شرکا قراردادی برای فروش زمین به صورت تقسیطی با خریدار منعقد نمود. اطلاعات در ارتباط با فروش زمین در تاریخ ۱۳/۵/۱۱ به شرح زیر است:

بهای فروش زمین ۳۹۰.۰۰۰

بهای تمام شده زمین ۲۴۰.۰۰۰

پیش دریافت در مقطع فروش ۱۱۰.۰۰۰

اقساط سالانه قابل دریافت در اول سال مالی ؟

نرخ سود تضمین شده قابل دریافت در اول سال مالی ۱۲٪ در سال

تعداد اقساط: ۵ قسط

مطلوب است:

ثبت روزنامه فروش زمین به روش بازبافت بهای تمام شده و اقساطی.

پاسخ مسئله شماره ۵ فصل ۳ کتاب:

$$PVIF_a = \left(\frac{1}{(1+i)^n} \right) \rightarrow PVIF_a = \left(\frac{1}{(1+12\%)^5} \right) = 3/605$$

$$390.000 - 110.000 = 280.000 \rightarrow \frac{280.000}{3.605} = 77.670 \text{ اقساط سالانه}$$

$$\text{نرخ سود ناخالص} = \frac{390.000 - 240.000}{390.000} \times 100 = 12.82\%$$

روش بازبافت بهای تمام شده		روش اقساطی	
۱۳×۵/۱/۱	وجه نقد	۱۳×۵/۱/۱	وجه نقد
۱۱۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی	۱۱۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی
۲۸۰.۰۰۰	زمین	۲۸۰.۰۰۰	زمین
۲۴۰.۰۰۰	س.ت.ن.ف	۲۴۰.۰۰۰	س.ت.ن.ف
۱۵۰.۰۰۰		۱۵۰.۰۰۰	
۱۳×۶/۱/۱	وجه نقد	۱۳×۶/۱/۱	وجه نقد
۷۷.۶۷۰	ح/د/اقساطی	۷۷.۶۷۰	ح/د/اقساطی
۴۴.۰۷۰	سود تضمین شده (۲۸۰.۰۰۰ × ٪۳۸/۴)	۴۴.۰۷۰	سود تضمین شده (۲۸۰.۰۰۰ × ٪۳۸/۴)
---	س.ت.ن.ف	---	س.ت.ن.ف
۳۳.۶۰۰	ثبت ندارد	۱۳×۶/۱۲/۲۹	س.ت.ن.ف
	ثبت ندارد	۵۸.۵۴۷	س.ت.ی.ف
		۵۸.۵۴۷	
۱۳×۷/۱/۱	وجه نقد	۱۳×۷/۱/۱	وجه نقد
۷۷.۶۷۰	ح/د/اقساطی	۷۷.۶۷۰	ح/د/اقساطی
۴۹.۳۵۸	سود تضمین شده	۴۹.۳۵۸	سود تضمین شده
۲۵.۳۵۰	س.ت.ن.ف	۲۸.۳۱۲	س.ت.ن.ف
۲.۹۶۱		---	
(۱۱۰.۰۰۰ + (۲×۷۷.۶۷۰)) = ۲۶۵.۳۵۰			

$265.350 - 240.000 = 25.350 \rightarrow 28.312 - 25.350 = 2.961$				۱۳×۷/۱۲/۲۹
ثابت ندارد	ثابت ندارد	۱۸.۷۵۶	س.ت.ی.ف	س.ت.ن.ف
$13 \times 8/1/1$				۱۳×۸/۱/۱
وجه نقد	۷۷.۶۷۰	۷۷.۶۷۰	س.ت.ی.ف	وجه نقد
ح/د/اقساطی	۵۵.۲۸۱	ح/د/اقساطی	۵۵.۲۸۱	ح/د/اقساطی
سود تضمین شده	۲۲.۳۸۹	سود تضمین شده	۲۲.۳۸۹	سود تضمین شده
		---	س.ت.ن.ف	س.ت.ن.ف
$13 \times 8/12/29$				۱۳×۸/۱۲/۲۹
س.ت.ن.ف	۵۵.۲۸۱	س.ت.ی.ف	۲۱.۰۰۷	س.ت.ن.ف
س.ت.ی.ف	۵۵.۲۸۱	س.ت.ی.ف	۲۱.۰۰۷	س.ت.ی.ف
$13 \times 9/1/1$				۱۳×۹/۱/۱
وجه نقد	۷۷.۶۷۰	۷۷.۶۷۰	س.ت.ی.ف	وجه نقد
ح/د/اقساطی	۶۱.۹۱۵	ح/د/اقساطی	۶۱.۹۱۵	ح/د/اقساطی
سود تضمین شده	۱۵.۷۵۵	سود تضمین شده	۱۵.۷۵۵	سود تضمین شده
		---	س.ت.ن.ف	س.ت.ن.ف
$13 \times 9/12/29$				۱۳×۹/۱۲/۲۹
س.ت.ن.ف	۶۱.۹۱۵	س.ت.ی.ف	۲۳.۵۲۷	س.ت.ن.ف
س.ت.ی.ف	۶۱.۹۱۵	س.ت.ی.ف	۲۳.۵۲۷	س.ت.ی.ف
$13 \times 10/1/1$				۱۳×۱۰/۱/۱
وجه نقد	۷۷.۶۷۰	۷۷.۶۷۰	س.ت.ی.ف	وجه نقد
ح/د/اقساطی	۶۹.۳۴۵	ح/د/اقساطی	*۶۹.۳۴۵	ح/د/اقساطی
سود تضمین شده	۸.۳۲۵	سود تضمین شده	۸.۳۲۵	سود تضمین شده
		---	س.ت.ن.ف	س.ت.ن.ف
$13 \times 9/12/29$				۱۳×۹/۱۲/۲۹
س.ت.ن.ف	۶۹.۳۴۵	س.ت.ی.ف	۲۶.۳۵۱	س.ت.ن.ف
س.ت.ی.ف	۶۹.۳۴۵	س.ت.ی.ف	۲۶.۳۵۱	س.ت.ی.ف
* برای این که مانده ح/د صفر گردد ح/د/اقساطی رند خواهد شد.				

مسئله شماره ۷ فصل ۳ کتاب:

شرکت (الف) کالای خود را به صورت اقساطی می‌فروشد، در پایان هر سال سود ناخالص را بر مبنای وصولی طی دوره محاسبه و ثبت می‌نماید.

هر وصولی شامل بهای تمام شده و سود ناخالص می‌باشد. مانده کنترل حساب‌های دریافتی اقساطی در اول و پایان سال ۱۳×۳ به شرح زیر می‌باشد:

از فروش سال	۱۳×۳/۱۲/۲۹	۱۳×۳/۱/۱
از فروش سال ۱۳×۱	۰	۲۴۰۰۲۰
از فروش سال ۱۳×۲	۶۷۰۴۴۰	۳۴۴۰۴۶۰
از فروش سال ۱۳×۳	۴۱۰۰۹۰	-

وصول هر قسط، وجوه نقد بدهکار و حساب‌های دریافتی اقساطی بستانکار می‌شود. در سال ۱۳×۲ به علت عدم توانایی در پرداخت اقساط، شرکت (الف) کالای خود را تملیک نمود. برآورد ارزش کالای تملیک شده ۱۰۴۰۰ ریال. موجودی کالای تملیک شده مربوط به فروش اقساطی طی سال ۱۳×۲ به مبلغ ۵۰۴۰۰ ریال بوده، که تا زمان تملیک از مبلغ فوق ۳۰۲۰۰ ریال وصول گردیده است. فروش اقساطی واحد تجاری و بهای تمام شده سه سال متوالی به شرح زیر خلاصه می‌شود:

فروش اقساطی	۱۳×۳	۱۳×۲	۱۳×۱
بهای تمام شده کالای فروخته شده	۶۰۲۰۰۰۰	۴۳۲۰۰۰۰	۳۸۰۰۰۰۰
مطلوب است:	۳۷۹۰۲۶۰	۲۸۵۰۱۲۰	۲۴۷۰۰۰۰

۱- ثبت‌های لازم در ۱۳×۳/۱۲/۲۹ برای شناسایی درآمد.

۲- تعدیلات لازم با توجه به اطلاعات فوق در دفاتر شرکت (الف).

پاسخ مسئله شماره ۷ فصل ۳ کتاب:

$$\begin{aligned} \text{نرخ سود ناخالص سال ۱} &= \frac{380.000}{380.000 - 247.000} = 35\% \\ \text{نرخ سود ناخالص سال ۲} &= \frac{432.000}{432.000 - 285.120} = 34\% \\ \text{نرخ سود ناخالص سال ۳} &= \frac{602.000}{602.000 - 379.260} = 37\% \end{aligned}$$

ح/د/اقساطی		۲۴۰۰۲۰	وجه نقد
۲۴۰۰۲۰	۲۴۰۰۲۰	۲۴۰۰۲۰	ح/د/اقساطی
		۸۰۴۰۷	س.ت.ن. ف ۱
		۸۰۴۰۷	س.ت.ن. ف ۱ ← (۲۴۰۰۲۰ × ۳۵٪)
(۵۰۴۰۰ - ۳۰۲۰۰ = ۲۰۲۰۰)		۱۰۴۰۰	م.ک. تملیک شده
ح/د/اقساطی		۷۴۸	س.ت.ن. ف
۲۰۲۰۰	۳۴۴۰۴۶۰	۵۲	زیان ناشی از تملیک
ح/د/اقساطی	۲۷۴۰۸۲۰	۲۷۴۰۸۲۰	وجه نقد
۲۷۴۰۸۲۰	۳۴۴۰۴۶۰	۲۷۴۰۸۲۰	ح/د/اقساطی
۶۷۰۴۴۰ * پ.دوره	۳۴۴۰۴۶۰	۹۳۰۴۳۹	س.ت.ن. ف ۲
		۹۳۰۴۳۹	س.ت.ن. ف ۲ ← (۲۷۴۰۸۲۰ × ۳۴٪)

ح/د/اقساطی		۶۰۲.۰۰۰	ح/د/اقساطی
۶۰۲.۰۰۰		فروش اقساطی	۶۰۲.۰۰۰
۱۹۱.۹۱۰		۱۹۱.۹۱۰	وجه نقد
۶۰۲.۰۰۰		ح/د/اقساطی	۱۹۱.۹۱۰
۱۹۱.۹۱۰		۷۱.۰۰۷	س.ت.ن. ف ۳ ×
۶۰۲.۰۰۰ - ۴۱۰.۰۹۰ = ۱۹۱.۹۱۰		۷۱.۰۰۷	س.ت.ی. ف ۲ × ← (۱۹۱.۹۱۰ × ۳۷٪)
وجه نقد/د/بابت/ف/اقساطی ۳ × = مانده/د/۳ × = ف/اقساطی ۳ ×			

مسئله شماره ۸ فصل ۳ کتاب:

تراز آزمایشی شرکت فرید در ۱۳×۳/۱۲/۲۹ به شرح زیر است:	
۱.۰۰۰.۰۰۰	وجوه نقد
۴۰۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی اقساطی سال ۱۳×۲
۶۰۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی اقساطی سال ۱۳×۳
۱.۰۰۰.۰۰۰	فروش اقساطی
۷۰۰.۰۰۰	قیمت تمام شده کالای فروخته شده
۳۰۰.۰۰۰	سود تحقق نیافته سال ۱۳×۲
۸۰۰.۰۰۰	سهام عادی
۶۰۰.۰۰۰	سود انباشته
<u>۲.۷۰۰.۰۰۰</u>	<u>۲.۷۰۰.۰۰۰</u>

مطلوب است:

۱- ثبت سود ناخالص تحقق یافته در سال ۱۳×۳ و بستن حساب. نرخ سود ناخالص فروش در سال ۱۳×۲ معادل ۲۵٪ می‌باشد.

۲- در اردیبهشت ماه سال ۱۳×۴ یکی از مشتریان، اقساط را نکول و پرداخت ننموده و کالا توسط شرکت فرید تملیک شد. ثبت روزنامه تملیک را با اطلاعات زیر نشان دهید:

۵.۰۰۰ ریال	- فروش
	- سال فروش خرداد ماه سال ۱۳×۲
۳.۰۰۰ ریال	- وجوه دریافتی تا تاریخ تملیک
۱.۰۰۰ ریال	- ارزش متعارف کالای تملیک شده

پاسخ مسئله شماره ۸ فصل ۳ کتاب:

$\text{نرخ سود ناخالص } ۳ \times = \frac{1.000.000 - 700.000}{1.000.000} = ۳۰\%$	۴۰۰.۰۰۰	(۱) وجه نقد
	۴۰۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی
$۱.۰۰۰.۰۰۰ - ۶۰۰.۰۰۰ = ۴۰۰.۰۰۰$	۱.۰۰۰.۰۰۰	(۲) فروش اقساطی
دریافتی از فروش ۳ × = ح/د/اقساطی ۳ × - کل فروش ۳ ×	۷۰۰.۰۰۰	ب.ت.ک.ف اقساطی
	۳۰۰.۰۰۰	س.ت.ن. ف ۳ ×

$400.000 \times 30\% = 120.000$ س. ت. ن. ف. اقساطی $600.000 \times 30\% = 180.000$ $300.000 - 180.000 = 120.000$	120.000 س. ت. ی. ف. $\times 3$ 120.000	س. ت. ن. ف. $\times 3$ 120.000
س. ت. ن. ف. باقی مانده اقساطی $400.000 \times 25\% = 100.000$ $300.000 - 200.000 = 100.000$ س. ت. ی. ف. - س. ت. ن. تراز آزمایشی	200.000 س. ت. ی. ف. $\times 3$ 200.000	س. ت. ن. ف. $\times 3$ 200.000
$(200.000 + 120.000 = 320.000)$ س. ت. ن. ف. $2.000 \times 25\% = 500$ زیان ناشی از تملیک $2.000 - 500 - 1.000 = 500$ باقی مانده اقساط $5.000 - 3.000 = 2.000$ کل فروش	320.000 خلاصه سود و زیان 1.000 500 500 2.000 ح/د/اقساطی	س. ت. ن. ف. م. کالای تملیک شده س. ت. ن. ف. زیان ناشی از تملیک ح/د/اقساطی

مسئله شماره ۱۱ فصل ۳ کتاب:

بعضی از رویدادهای شرکت تجاری رهرو طی سالهای 13×2 و 13×3 به شرح زیر است:

13×3	13×2	
112.000	100.000	فروش عادی (نسیه)
50.000	60.000	فروش اقساطی
24.000	23.000	هزینه فروش
		وصول مطالبات:
96.000	83.000	عادی
12.000	42.000	اقساطی سال 13×2
30.000	-	اقساطی سال 13×3
		قیمت تمام شده کالای فروخته شده:
47.300	42.000	عادی
21.000	24.600	اقساطی

مطلوب است:

- ثبت رویدادهای فوق در دفاتر شرکت رهرو به روش اقساطی و باز یافت بهای تمام شده طی سال 13×2 و 13×3 .
- بستن حسابهای موقت در دفاتر شرکت.
- تهیه ماندههای مطالبات، سود ناخالص تحقق نیافته، سود تحقق یافته فروش اقساطی، درآمد خالص.

پاسخ مسئله شماره ۱۱ فصل ۳ کتاب:

روش بازیافت بهای تمام شده		روش اقساطی	
سال ۲ ×	سال ۲ ×	سال ۲ ×	سال ۲ ×
ح/د/عادی ۱۰۰.۰۰۰	ح/د/عادی ۱۰۰.۰۰۰	ح/د/عادی ۱۰۰.۰۰۰	ح/د/عادی ۱۰۰.۰۰۰
ح/د/اقساطی ۶۰.۰۰۰	حساب فروش ۱۰۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی ۶۰.۰۰۰	حساب فروش ۱۰۰.۰۰۰
ب.ت.ک.ف عادی ۴۲.۰۰۰	ب.ت.ک.ف ۴۲.۰۰۰	ب.ت.ک.ف ۴۲.۰۰۰	ب.ت.ک.ف ۴۲.۰۰۰
فروش عادی ۱۰۰.۰۰۰	موجودی کالا ۴۲.۰۰۰	موجودی کالا ۴۲.۰۰۰	موجودی کالا ۴۲.۰۰۰
فروش اقساطی ۶۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی ۶۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی ۶۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی ۶۰.۰۰۰
موجودی کالا ۶۶.۶۰۰	فروش اقساطی ۶۰.۰۰۰	فروش اقساطی ۶۰.۰۰۰	فروش اقساطی ۶۰.۰۰۰
ه. فروش ۲۳.۰۰۰	ب.ت.ک.ف ۲۴.۶۰۰	ب.ت.ک.ف ۲۴.۶۰۰	ب.ت.ک.ف ۲۴.۶۰۰
ح/پرداختنی ۲۳.۰۰۰	موجودی کالا ۲۴.۶۰۰	موجودی کالا ۲۴.۶۰۰	موجودی کالا ۲۴.۶۰۰
وجه نقد ۱۲۵.۰۰۰	۳ هزینه فروش ۲۳.۰۰۰	وجه نقد ۲۳.۰۰۰	۳ هزینه فروش ۲۳.۰۰۰
ح/د/عادی ۸۳.۰۰۰	وجه نقد ۲۳.۰۰۰	وجه نقد ۲۳.۰۰۰	وجه نقد ۲۳.۰۰۰
ح/د/اقساطی ۴۲.۰۰۰	۴ وجه نقد ۸۳.۰۰۰	ح/د/عادی ۸۳.۰۰۰	۴ وجه نقد ۸۳.۰۰۰
فروش اقساطی ۶۰.۰۰۰	۵ وجه نقد ۴۲.۰۰۰	فروش اقساطی ۸۳.۰۰۰	۵ وجه نقد ۴۲.۰۰۰
ب.ت.ک.ف. اقساطی ۲۴.۶۰۰	ح/د/عادی ۴۲.۰۰۰	ب.ت.ک.ف. اقساطی ۲۴.۶۰۰	ح/د/عادی ۴۲.۰۰۰
س.ت.ن.ف ۳۵.۴۰۰	ح/د/عادی ۴۲.۰۰۰	س.ت.ن.ف ۳۵.۴۰۰	ح/د/عادی ۴۲.۰۰۰
س.ت.ن.ف ۱۷.۴۰۰	۶ فروش اقساطی ۶۰.۰۰۰	س.ت.ن.ف ۱۷.۴۰۰	۶ فروش اقساطی ۶۰.۰۰۰
س.ت.ی.ف ۱۷.۴۰۰	ب.ت.ک.ف ۲۴.۶۰۰	س.ت.ی.ف ۱۷.۴۰۰	ب.ت.ک.ف ۲۴.۶۰۰
۴۲.۰۰۰ - ۲۴.۶۰۰ = ۱۷.۴۰۰	س.ت.ن.ف ۳۵.۴۰۰	۴۲.۰۰۰ - ۲۴.۶۰۰ = ۱۷.۴۰۰	س.ت.ن.ف ۳۵.۴۰۰
فروش عادی ۱۰۰.۰۰۰	نرخ سود ناخالص $= \frac{60.000 - 24.600}{60.000} \times 100 = 59\%$	فروش عادی ۱۰۰.۰۰۰	نرخ سود ناخالص $= \frac{60.000 - 24.600}{60.000} \times 100 = 59\%$
س.ت.ن.ف ۱۷.۴۰۰	۷ س.ت.ن.ف ۲۴.۷۸۰	س.ت.ن.ف ۱۷.۴۰۰	۷ س.ت.ن.ف ۲۴.۷۸۰
ب.ت.ک.ف عادی ۴۲.۰۰۰	س.ت.ی.ف. ۲ × ۲۴.۷۸۰	ب.ت.ک.ف عادی ۴۲.۰۰۰	س.ت.ی.ف. ۲ × ۲۴.۷۸۰
هزینه عملیاتی ۲۳.۰۰۰	۴۲.۰۰۰ × ۵۹٪ = ۲۴.۷۸۰	هزینه عملیاتی ۲۳.۰۰۰	۴۲.۰۰۰ × ۵۹٪ = ۲۴.۷۸۰
خ. سود و زیان ۵۲.۴۰۰	۸ فروش عادی ۱۰۰.۰۰۰	خ. سود و زیان ۵۲.۴۰۰	۸ فروش عادی ۱۰۰.۰۰۰
خلاصه سود و زیان ۵۲.۴۰۰	س.ت.ن.ف ۲۴.۷۸۰	خلاصه سود و زیان ۵۲.۴۰۰	س.ت.ن.ف ۲۴.۷۸۰
سود و زیان انباشته ۵۲.۴۰۰	ب.ت.ک.ف ۴۲.۰۰۰	سود و زیان انباشته ۵۲.۴۰۰	ب.ت.ک.ف ۴۲.۰۰۰
	هزینه فروش ۲۳.۰۰۰		هزینه فروش ۲۳.۰۰۰
	خ. سود و زیان ۵۹.۷۸۰		خ. سود و زیان ۵۹.۷۸۰
	۹ خلاصه سود و زیان ۵۹.۷۸۰		۹ خلاصه سود و زیان ۵۹.۷۸۰
	سود انباشته ۵۹.۷۸۰		سود انباشته ۵۹.۷۸۰
سال ۳ ×	سال ۳ ×	سال ۳ ×	سال ۳ ×
ح/د/عادی ۱۱۲.۰۰۰	ح/د/عادی ۱۱۲.۰۰۰	ح/د/عادی ۱۱۲.۰۰۰	ح/د/عادی ۱۱۲.۰۰۰
ح/د/اقساطی ۵۰.۰۰۰	فروش عادی ۱۱۲.۰۰۰	ح/د/اقساطی ۵۰.۰۰۰	فروش عادی ۱۱۲.۰۰۰
ب.ت.ک.ف عادی ۴۷.۳۰۰	ب.ت.ک.ف ۴۷.۳۰۰	ب.ت.ک.ف عادی ۴۷.۳۰۰	ب.ت.ک.ف ۴۷.۳۰۰
ب.ت.ک.ف اقساطی ۲۱.۰۰۰	موجودی کالا ۴۷.۳۰۰	ب.ت.ک.ف اقساطی ۲۱.۰۰۰	موجودی کالا ۴۷.۳۰۰
فروش عادی ۱۱۲.۰۰۰	ح/د/اقساطی ۵۰.۰۰۰	فروش عادی ۱۱۲.۰۰۰	ح/د/اقساطی ۵۰.۰۰۰
فروش اقساطی ۵۰.۰۰۰	فروش اقساطی ۵۰.۰۰۰	فروش اقساطی ۵۰.۰۰۰	فروش اقساطی ۵۰.۰۰۰
موجودی کالا ۶۸.۳۰۰	ب.ت.ک.ف ۲۱.۰۰۰	موجودی کالا ۶۸.۳۰۰	ب.ت.ک.ف ۲۱.۰۰۰
ه. فروش ۲۴.۰۰۰	موجودی کالا ۲۱.۰۰۰	ه. فروش ۲۴.۰۰۰	موجودی کالا ۲۱.۰۰۰
ح/پرداختنی ۲۴.۰۰۰	موجودی کالا ۲۱.۰۰۰	ح/پرداختنی ۲۴.۰۰۰	موجودی کالا ۲۱.۰۰۰

۱۱۱.۰۰۰	وجه نقد	۲۴.۰۰۰	هزینه فروش (۳)
۶۹.۰۰۰	ح/د/ عادی	۲۴.۰۰۰	وجه نقد
۱۲.۰۰۰	ح/د/ اقساطی ×۲	۴۲.۰۰۰	وجه نقد (۴)
۳۰.۰۰۰	ح/د/ اقساطی ×۳	۱۲.۰۰۰	ح/د/ عادی ×۲
۵۰.۰۰۰	فروش اقساطی	۳۰.۰۰۰	ح/د/ اقساطی ×۳
۲۱.۰۰۰	ب.ت.ک.ف. اقساطی	۵۰.۰۰۰	فروش اقساطی (۶)
۲۹.۰۰۰	س.ت.ن. ف	۲۱.۰۰۰	ب.ت.ک.ف
۱۲.۰۰۰	س.ت.ن. ف ×۲	۲۹.۰۰۰	س.ت.ن. ف
۹.۰۰۰	س.ت.ن. ف ×۳	(۱۲.۰۰۰×٪۵۹)	س.ت.ن. ف ×۲
۲۱.۰۰۰	س.ت.ی. ف	۱۷.۴۰۰	س.ت.ن. ف ×۳
۱۱۲.۰۰۰	فروش عادی	۲۴.۴۸۰	س.ت.ی.ف
۲۱.۰۰۰	س.ت.ن. ف	۱۱۲.۰۰۰	فروش عادی
۴۷.۳۰۰	ب.ت.ک.ف عادی	۲۴.۴۸۰	س.ت.ن. ف
۲۴.۰۰۰	هزینه عملیاتی	۴۷.۳۰۰	ب.ت.ک.ف عادی
۶۱.۷۰۰	خ. سود و زیان	۲۴.۰۰۰	هزینه عملیاتی
۶۱.۷۰۰	خلاصه سود و زیان	۶۵.۱۸۰	خ. سود و زیان
۶۱.۷۰۰	سود و زیان انباشته		

صورت سود و زیان:

صورت سود و زیان روش اقساطی
منتهی به سال ×۳

جمع	عادی	اقساطی	شرح
۱۶۲.۰۰۰	۱۱۲.۰۰۰	۵۰.۰۰۰	فروش
(۶۸.۳۰۰)	(۴۷.۳۰۰)	(۲۱.۰۰۰)	-: ب.ت.ک.ف
۹۳.۷۰۰	۶۴.۷۰۰	۲۹.۰۰۰	سود ناخالص
(۱۱.۶۰۰)	(-----)	(۱۱.۶۰۰)	سود تحقق نیافته فروش
۸۲.۱۰۰	۶۴.۷۰۰	۱۷.۴۰۰	سود تحقق یافته فروش ×۲
۷.۰۸۰	-----	۷.۰۸۰	سود تحقق یافته فروش ×۳
۸۹.۱۸۰	۶۴.۷۰۰	۲۴.۴۸۰	جمع سود ناخالص
(۲۴.۰۰۰)	(۲۴.۰۰۰)	-----	-: هزینه عملیاتی
<u>۶۵.۱۸۰</u>	<u>۴۰.۷۰۰</u>	<u>۲۴.۴۸۰</u>	سود خالص قبل از کسر مالیات

صورت سود و زیان روش باز یافت

منتهی به سال ۳×

شرح	اقساطی	عادی	جمع
فروش	۵۰.۰۰۰	۱۱۲.۰۰۰	۱۶۲.۰۰۰
- ب. ت. ک. ف	(۲۱.۰۰۰)	(۴۷.۳۰۰)	(۶۸.۳۰۰)
سود ناخالص	۲۹.۰۰۰	۶۴.۷۰۰	۹۳.۷۰۰
سود تحقق نیافته فروش	(۲۰.۰۰۰)	(-----)	(۲۰.۰۰۰)
سود تحقق یافته فروش ۲×	۹.۰۰۰	۶۴.۷۰۰	۷۳.۷۰۰
سود تحقق یافته فروش ۳×	۱۲.۰۰۰	-----	۱۲.۰۰۰
جمع سود ناخالص	۲۱.۰۰۰	۶۴.۷۰۰	۸۵.۷۰۰
- هزینه عملیاتی	-----	(۲۴.۰۰۰)	(۲۴.۰۰۰)
سود خالص قبل از کسر مالیات	۲۱.۰۰۰	۴۰.۷۰۰	۶۱.۷۰۰

مسئله شماره ۱۲ فصل ۳ کتاب:

مانده‌های زیر در اول فروردین ماه ۱۳×۴ از دفاتر شرکت تجاری امیر فرخ استخراج گردیده است:			
وجوه نقد	۲۰۰.۰۰۰	حساب‌های پرداختی	۳۰۰.۰۰۰
موجودی کالا	۱.۲۰۰.۰۰۰	سود تحقق نیافته فروش اقساطی ۲×	۱۲۰.۰۰۰
حساب‌های دریافتی (عادی)	۱۱۰.۰۰۰	سود تحقق نیافته فروش اقساطی ۳×	۲۹۴.۰۰۰
ذ. م. و	(۱۰۰.۰۰۰)	سهم عادی	۲.۰۳۰.۰۰۰
حساب‌های دریافتی اقساطی ۲×	۳۰۰.۰۰۰	سود انباشته	۷۵۶.۰۰۰
حساب‌های دریافتی اقساطی ۳×	۷۰۰.۰۰۰		
سایر دارایی‌ها	۱.۰۰۰.۰۰۰		
جمع	۳.۵۰۰.۰۰۰	جمع	۳.۵۰۰.۰۰۰

خلاصه مبادلات طی سال ۱۳×۴ به شرح زیر می‌باشد:

فروش عادی	۳.۰۰۰.۰۰۰
فروش اقساطی	۱.۰۰۰.۰۰۰
خرید نقدی کالا	۲.۳۸۰.۰۰۰
موجودی کالا (ادواری)	۱.۳۰۰.۰۰۰
بهای تمام شده فروش اقساطی	۵۷۰.۰۰۰
هزینه‌های فروش	۱.۰۵۰.۰۰۰
ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول	$\frac{1}{4}$ یک درصد فروش عادی
وصول اقساط:	
حساب‌های سال ۱۳×۲	۲۰۰.۰۰۰
حساب‌های سال ۱۳×۳	۴۴۰.۰۰۰
حساب‌های سال ۱۳×۴	۵۵۰.۰۰۰
حساب‌های دریافتی عادی	۲.۸۰۰.۰۰۰
مطلوب است:	

۱- نرخ سود ناخالص برای فروش سالی ۱۳×۲، ۱۳×۳ و ۱۳×۴.

۲- ثبت رویدادهای فوق در دفتر روزنامه شرکت برای سال ۱۳×۴، شامل تعدیلات و بستن حساب‌ها در ۱۳×۴/۱۲/۲۹.

۳- تهیه صورت سود و زیان برای سال ۱۳×۴

۴- تهیه ترازنامه در مورخه ۱۳×۴/۱۲/۲۹

پاسخ مسئله شماره ۱۲ فصل ۳ کتاب:

- (۱) حساب‌های دریافتنی عادی ۳.۰۰۰.۰۰۰
حساب‌های دریافتنی اقساطی ۱.۰۰۰.۰۰۰
فروش عادی ۳.۰۰۰.۰۰۰
فروش اقساطی ۱.۰۰۰.۰۰۰
- (۲) خرید نقدی کالای ۲.۳۸۰.۰۰۰
وجه نقد ۲.۳۸۰.۰۰۰
- (۳) ب. ت. ک. ف. اقساطی ۵۷۰.۰۰۰
موجودی کالا ۵۷۰.۰۰۰
- (۴) ب. ت. ک. ف. عادی ۱.۷۱۰.۰۰۰
موجودی کالا ۱.۷۱۰.۰۰۰
- ب. ت. ک. ف.:
- + خرید ۲.۳۸۰.۰۰۰
+ م. ک. ابتدای دوره ۱.۲۰۰.۰۰۰
بهای آماده برای فروش ۳.۵۸۰.۰۰۰
- م. ک. پ. اقساطی (۵۷۰.۰۰۰)
- م. ک. پ. عادی (۱.۳۰۰.۰۰۰)
سود ۱.۷۱۰.۰۰۰
- (۵) هزینه‌های فروش ۱.۰۵۰.۰۰۰
وجه نقد ۱.۰۵۰.۰۰۰
- (۶) ذ. م. م. و ۲.۵۰۰
 $(۳.۰۰۰.۰۰۰ \times \frac{1}{4} \times 0.1 = 7500 \rightarrow 10000 - 7500 = 2500)$
سایر درآمدها ۲.۵۰۰
- (۷) فروش اقساطی ۱.۰۰۰.۰۰۰
ب. ت. ک. ف. ۵۷۰.۰۰۰
س. ت. ن. ف. اقساطی $\times 3$ ۴۳۰.۰۰۰
- (۸) وجه نقد ۳.۵۹۰.۰۰۰
حساب‌های دریافتنی عادی ۲.۸۰۰.۰۰۰
حساب‌های دریافتنی اقساطی $\times 2$ ۲۰۰.۰۰۰
حساب‌های دریافتنی اقساطی $\times 3$ ۴۰۰.۰۰۰
حساب‌های دریافتنی اقساطی $\times 4$ ۵۵۰.۰۰۰
- (۹) س. ت. ن. $\times 2$ ۸۰.۰۰۰
 $(\frac{120.000}{300.000} \times 100 = 40\% \rightarrow 40\% \times 200.000 = 80.000)$
س. ت. ن. $\times 3$ ۱۶۸.۰۰۰
 $(\frac{294.000}{700.000} \times 100 = 42\% \rightarrow 42\% \times 400.000 = 168.000)$
س. ت. ن. $\times 4$ ۲۳۶.۵۰۰
 $(\frac{1.000.000 - 570.000}{1.000.000} \times 100 = 43\% \rightarrow 43\% \times 550.000 = 236.500)$
س. ت. ی. ف. ۴۸۴.۵۰۰

وجه نقد		۴۸۴.۵۰۰	(۱۰) س. ت. ن
۲.۳۸۰.۰۰۰	م ۲۰۰.۰۰۰	۴۸۴.۵۰۰	خلاصه سود و زیان
	۳.۹۵۰.۰۰۰	۳.۰۰۰.۰۰۰	(۱۱) فروش عادی
	۱.۷۷۰.۰۰۰	۲.۵۰۰	سایر درآمدها
		۱.۷۱۰.۰۰۰	ب. ت. ک. ف
		۱.۰۵۰.۰۰۰	هزینه‌های فروش
		۲۴۲.۵۰۰	خلاصه سود و زیان
س. ت. ن		۷۲۷.۰۰۰	(۱۲) خلاصه سود و زیان
۴۳۰.۰۰۰	۲۳۶.۵۰۰	(۲۴۲.۵۰۰ + ۴۸۴.۵۰۰)	سود و زیان انباشته
		۷۲۷.۰۰۰	
م ۱۹۳.۵۰۰			

شرکت امیر فرخ
صورت سود و زیان
برای منتهی به سال ۱۳×۴

شرح	اقساطی	عادی	جمع
فروش	۱.۰۰۰.۰۰۰	۳.۰۰۰.۰۰۰	۴.۰۰۰.۰۰۰
- ب. ت. ک. ف	(۵۷۰.۰۰۰)	(۱.۷۱۰.۰۰۰)	(۲.۲۸۰.۰۰۰)
سود ناخالص	۴۳۰.۰۰۰	۱.۲۹۰.۰۰۰	۱.۷۲۰.۰۰۰
سود تحقق نیافته فروش	(۱۹۳.۵۰۰)	-----	(۱۹۳.۵۰۰)
سود تحقق یافته فروش × ۲	۸۰.۰۰۰	-----	۸۰.۰۰۰
سود تحقق یافته فروش × ۳	۱۶۸.۰۰۰	-----	۱۶۸.۰۰۰
جمع سود ناخالص	۴۸۴.۵۰۰	۱.۲۹۰.۰۰۰	۱.۷۷۴.۵۰۰
+ سایر درآمدها	-----	۲.۵۰۰	۲.۵۰۰
- هزینه‌های فروش	-----	(۱.۰۵۰.۰۰۰)	(۱.۰۵۰.۰۰۰)
سود خالص	۴۸۴.۵۰۰	۲۴۲.۵۰۰	۷۲۷.۰۰۰

شرکت امیر فرخ

ترازنامه

برای منتهی به سال ۱۳×۴

۱.۳۵۰.۰۰۰	حساب‌های پرداختی	۱.۷۷۰.۰۰۰	وجوه نقد
۴۰.۰۰۰	س.ت.ن. ۲×	۳۱۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی
۱۲۶.۰۰۰	س.ت.ن. ۳×	(۷.۵۰۰)	ذ.م.و
۱۹۳.۵۰۰	س.ت.ن. ۴×	۳۰۲.۵۰۰	خالص حساب‌های دریافتی
		۱۰۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی ۲×
		۳۰۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی ۳×
	ح.ص.س	۴۵۰.۰۰۰	حساب‌های دریافتی ۴×
۲.۰۳۰.۰۰۰	سهام عادی	۱.۳۰۰.۰۰۰	موجودی کالا
۱.۴۸۳.۰۰۰	سود و زیان انباشته	۱.۰۰۰.۰۰۰	سایر دارایی‌ها
<u>۵.۲۲۲.۵۰۰</u>	جمع بدهی‌ها و ح.ص.س	<u>۵.۲۲۲.۵۰۰</u>	جمع دارایی‌ها

مسئله شماره ۱۴ فصل ۳ کتاب:

شرکت هدی کالای خود را بر مبنای امانی به فروش می‌رساند. در طی سال ۱۳×۹، شرکت تعداد ۶.۲۵۰ واحد کالای ب را به شرکت حق‌العمل کاری هادی ارسال نمود. بهای تمام شده هر واحد ۱.۵۰۰ ریال، بهای فروش ۵.۰۰۰ ریال، مخارج حمل کالای ارسالی پرداختی توسط آمر ۲۵۰.۰۰۰ ریال. شرکت هادی ۱۰٪ کارمزد در مقابل فروش هر واحد دریافت می‌دارد. در طی سال ۱۳×۹، شرکت حق‌العمل کاری هادی ۴.۱۰۰ واحد از کالای ب به طور نقد و ۱.۰۰۰ واحد آن را به طور نسبه می‌فروشد. (حق‌العمل کار فروش نسبه را تضمین نموده است)

مخارج در ارتباط با کالای امانی پرداختی توسط حق‌العمل کار ۱۱۷.۵۰۰ ریال و حق‌العمل کار درآمد حاصل از فروش نقدی کالای امانی را پس از کسر هزینه‌ها و کمیسیون به شرکت ارسال می‌دارد. حق‌التضمین بابت فروش نسبه ۵٪:

مطلوب است:

- ۱- ثبت مبادلات فوق در دفاتر حق‌العمل کار و تهیه صورت حساب فروش.
- ۲- ثبت مبادلات فوق در دفاتر آمر و محاسبه سود فروش کالای امانی به روش سیستم کنترل دائمی.

پاسخ مسئله شماره ۱۴ فصل ۳ کتاب:

دفاتر حق العمل کار و سیستم دائمی

کالای امانی دریافتی	
۲۵.۵۰۰.۰۰۰	۱۱۷.۵۰۰
	۲۵۰.۰۰۰
	۲.۵۵۰.۰۰۰
۲۲.۵۲۸.۵۰۰	۱۷.۵۸۲.۰۰۰
۵.۰۰۰.۰۰۰	
	طلب آمر

- (۱) یادداشت: دریافت ۶.۲۵۰ واحد کالای ب و بهای فروش هر دستگاه ۵.۰۰۰ ریال با کارمزد ۱۰٪
- (۲) کالای امانی دریافتی/هزینه ۱۱۷.۵۰۰
وجوه نقد ۱۱۷.۵۰۰
- (۳) وجوه نقد ۲۰.۵۰۰.۰۰۰ (۴.۱۰۰×۵.۰۰۰)
ح/ دریافتی ۵.۰۰۰.۰۰۰ (۱.۰۰۰×۵.۰۰۰)
- (۴) کالای دریافتی امانی ۲۵.۵۰۰.۰۰۰
درآمد حق التضمین ۲۵۰.۰۰۰ (۵.۰۰۰.۰۰۰×/۵)
- (۵) کالای دریافتی امانی ۲.۵۵۰.۰۰۰ (۲۵.۵۰۰.۰۰۰×/۱۰)
وجوه نقد ۲.۵۵۰.۰۰۰
- (۶) کالای دریافتی امانی ۱۷.۵۸۲.۵۰۰
وجوه نقد ۱۷.۵۸۲.۵۰۰
- (۷) صورت حساب فروش

شرح	تعداد	مبلغ
کالای امانی دریافتی	۶.۲۵۰	
فروش نقد	(۴۱۰۰)	۲۰.۵۰۰.۰۰۰
فروش نسیه	(۱.۰۰۰)	۵.۰۰۰.۰۰۰
جمع فروش:	(۵.۱۰۰)	۲۵.۵۰۰.۰۰۰
- هزینه‌ها:		
مخارج ک. امانی		۱۱۷.۵۰۰
هزینه کارمزد		۲.۵۵۰.۰۰۰
حق التضمین		۲۵۰.۰۰۰
طلب آمر		۲۲.۵۸۲.۵۰۰
وجه ارسالی		(۱۷.۵۸۲.۵۰۰)
مانده طلب آمر	۱۱۵۰	۵.۰۰۰.۰۰۰

دفاتر آمر و سیستم دائمی

کالای امانی ارسالی		۹.۳۷۵.۰۰۰	کالای امانی ارسالی (۱)
۲۵.۵۰۰.۰۰۰	۹.۳۷۵.۰۰۰	۹.۳۷۵.۰۰۰ (۶.۲۵۰×۱.۵۰۰)	موجودی کالا
	۲۵۰.۰۰۰	۲۵۰.۰۰۰	کالای امانی ارسالی (۲)
	۲.۹۱۷.۵۰۰	۲۵۰.۰۰۰	وجوه نقد
۲۵.۵۰۰.۰۰۰	۱۲.۵۱۵.۵۰۰		بابت مخارج حمل
	۱۴.۷۵۰.۱۲۰		ثبت صورت حساب فروش (۳)
۱۲.۹۵۷.۵۰۰	درآمد ف	۱۷.۵۸۲.۵۰۰	وجوه نقد
	۱.۷۹۲.۶۲۰	۲.۹۱۷.۵۰۰	کالای امانی ارسالی
	ف.ن	۵.۰۰۰.۰۰۰	حسابهای دریافتنی
		کالای امانی ارسالی (درآمد فروش) ۲۵.۵۰۰.۰۰۰	
		$9.375.000 + 250.000 + 117.500 = 9.742.500 \rightarrow 9.742.500 \times \frac{1150}{6250} = 1.792.620$	
		۱۴.۷۵۰.۱۲۰	کالای امانی ارسالی (۴)
		۱۴.۷۵۰.۱۲۰	درآمد کالای امانی
		۱۴.۷۵۰.۱۲۰	درآمد ک. امانی ارسالی (۵)
		۱۴.۷۵۰.۱۲۰	خلاصه سود و زیان
		۱۴.۷۵۰.۱۲۰	خلاصه سود و زیان (۶)
		۱۴.۷۵۰.۱۲۰	سود و زیان انباشته

مسئله شماره ۱۵ فصل ۳ کتاب:

مبادلات زیر بین شرکت آمر و حق العمل کار طی تیرماه ۱۳×۱ به قرار زیر است:

- ۱- کالای امانی ارسالی ۱۰۰ واحد به بهای تمام شده ۹۰۰.۰۰۰ ریال
- ۲- کالای زیان دیده در بین راه ۲ واحد تحت پوشش بیمه ۲۵.۰۰۰ ریال
- ۳- فروش کالای امانی نقدی (۶۰ واحد) ۸۸۰.۰۰۰ ریال
- ۴- فروش کالای امانی نسبی (۲۰ واحد) ۲۰۰.۰۰۰ ریال
- ۵- هزینه‌های آمر ۶۰.۰۰۰ ریال
- ۶- هزینه‌های حق العمل کار (شامل ۲۰.۰۰۰ ریال هزینه فروش، ۵۰.۰۰۰ ریال کارمزد و ۴۰.۰۰۰ ریال حق التضمین و ۲۱.۰۰۰ ریال مخارج حمل، که از این مبلغ ۵.۰۰۰ ریال آن مربوط به کالای برگشتی است.) ۹۵.۰۰۰ ریال
- ۷- کالای برگشتی به آمر (۲ واحد) ؟

مطلوب است:

۱- ثبت مبادلات فوق در دفاتر آمر و حق العمل کار و تهیه صورت حساب فروش به روش سیستم کنترل دائمی.

پاسخ مسئله شماره ۱۵ فصل ۳ کتاب:

دفتر حق العمل کار و سیستم دائمی

کالای امانی دریافتی	
۱.۰۸۰.۰۰۰	۹۵.۰۰۰
۹۸۵.۰۰۰	
	طلب آمر

(۱) یادداشت: دریافت ۹۸ واحد کالای به بهای فروش

هر دستگاه ۹۰۰.۰۰۰ ریال با کارمزد ۵۰.۰۰۰ ریال

(۲) وجوه نقد ۸۸۰.۰۰۰

ح/ دریافتنی ۲۰۰.۰۰۰

۱.۰۸۰.۰۰۰ کالای دریافتی امانی

(۳) کالای دریافتی امانی ۹۵.۰۰۰

درآمد کارمزد ۵۰.۰۰۰

درآمد حق التضمین ۴.۰۰۰

وجه نقد ۴۱.۰۰۰ (ه. ف و ه. حمل)

(۴) صورت حساب فروش

شرح	تعداد	مبلغ
کالای امانی دریافتی	۱۰۰	
زیان دیده	(۲)	
مانده	(۹۸)	
فروش نقد	(۶۰)	۸۸۰.۰۰۰
فروش نسیه	(۲۰)	۲۰۰.۰۰۰
جمع فروش:	(۸۰)	۱.۰۸۰.۰۰۰
کالای برگشتی به آمر	(۲)	

- هزینه‌ها:

کارمزد ۵۰.۰۰۰

هزینه فروش ۲۰.۰۰۰

مخارج حمل ۲۱.۰۰۰

حق التضمین ۴.۰۰۰

(۹۵.۰۰۰)

۹۸۵.۰۰۰

۱۶

مانده طلب آمر

کالای امانی ارسالی	
۲۵.۰۰۰	۹۰۰.۰۰۰
۱.۰۹۸.۰۰۰	۶۰.۰۰۰
	۹۵.۰۰۰
۱.۱۲۳.۰۰۰	۱.۰۵۵.۰۰۰
۶۸.۰۰۰ م.ق.ت	۲۲۴.۱۶۰
	درآمد ف
	۱۵۶.۱۶۰
	م.ک. امانی

دفتر آمر و سیستم دائمی

(۱) کالای امانی ارسالی ۹۰۰.۰۰۰

موجودی کالا ۹۰۰.۰۰۰

(۲) کالای امانی ارسالی (هزینه آمر) ۶۰.۰۰۰

وجه نقد ۶۰.۰۰۰

(۳) حساب بیمه ۲۵.۰۰۰

کالای امانی ارسالی ۲۵.۰۰۰

۹۰۰.۰۰۰	۱۸.۰۰۰	موجودی کالا
$(\frac{900.000}{100} \rightarrow ۲ \times ۹۰۰۰)$	۹۵.۰۰۰	کالای امانی ارسالی
	۹۸۵.۰۰۰	حساب‌های دریافتی
	۱.۰۹۸.۰۰۰	کالای امانی ارسالی
۹۰۰.۰۰۰ + ۶۰.۰۰۰ + (۲۱.۰۰۰ - ۵.۰۰۰) برگشتی = ۹۷۶.۰۰۰	$\rightarrow ۹۷۶.۰۰۰ \times \frac{16}{100} = ۱۵۶.۱۶۰$	
	۲۲۴.۱۶۰	کالای امانی ارسالی
۲۲۴.۱۶۰		درآمد فروش
	۲۲۴.۱۶۰	درآمد ک. امانی ارسالی
۲۲۴.۱۶۰		خلاصه سود و زیان
	۲۲۴.۱۶۰	خلاصه سود و زیان
۲۲۴.۱۶۰		سود و زیان انباشته

مسئله شماره ۱۶ فصل ۳ کتاب:

کارخانه تولید دوچرخه، تولیدات خود را به صورت امانی نزد حق‌العمل کار به فروش می‌رساند: اطلاعات در ارتباط با کالای امانی طی سال ۱۳×۵ به شرح زیر است:

- حمل ۱۰۰ دستگاه دوچرخه، بهای تمام شده هر واحد ۸.۰۰۰ ریال و بهای فروش هر واحد ۱۲.۰۰۰ ریال.
- مخارج حمل کالای ارسالی پرداختی توسط آمر به مبلغ ۱۸.۰۰۰ ریال.
- دریافت صورت حساب فروش از حق‌العمل کار در پایان دوره مالی:

۱۰۰ واحد	دوچرخه دریافتی
(۴۰)	فروخته نشده
۶۰	فروخته شده (۶۰ × ۱۲.۰۰۰)
۷۲۰.۰۰۰ ریال	کسر می‌شود:
۱۰۸.۰۰۰	کارمزد (قابل انتقال)
۵.۰۰۰	تبلیغات (قابل انتقال)
<u>۱۱۳.۰۰۰</u>	جمع
۶۰۷.۰۰۰	بدهی به آمر
<u>۵۰۰.۰۰۰</u>	وجه ارسالی
<u>۱۰۷.۰۰۰</u>	مانده بدهی (فروش نرفته ۴۰ واحد)

مطلوب است:

ثبت رویدادهای فوق در دفاتر حق‌العمل کار.

ثبت رویدادهای فوق در دفاتر آمر به روش سیستم کنترل دائمی

پاسخ مسئله شماره ۱۶ فصل ۳ کتاب:

دفتر حق العمل کار و سیستم دائمی

(۱) یادداشت: دریافت ۱۰۰۰ دستگاه دوچرخه

بهای فروش هر دستگاه ۱۲۰.۰۰۰ ریال

(۲) وجوه نقد ۷۲۰.۰۰۰ (۶۰×۱۲.۰۰۰)

کالای دریافتی امانی ۷۲۰.۰۰۰

(۳) کالای امانی دریافتی/تبلیغات ۵.۰۰۰

کالای امانی دریافتی/کارمزد ۱۰۸.۰۰۰

وجوه نقد ۵.۰۰۰

درآمد کارمزد ۱۰۸.۰۰۰

(۴) کالای دریافتی امانی ۵۰۰.۰۰۰

وجوه نقد ۵۰۰.۰۰۰

دفتر آمر و سیستم دائمی

(۱) کالای امانی ارسالی ۸۰۰.۰۰۰

موجودی کالا ۸۰۰.۰۰۰

کالای امانی ارسالی ۱۸.۰۰۰

وجوه نقد ۱۸.۰۰۰

بابت مخارج حمل

(۲) ثبت صورت حساب فروش

وجوه نقد ۵۰۰.۰۰۰

کالای امانی ارسالی ۱۱۳.۰۰۰

حسابهای دریافتی ۱۰۷.۰۰۰

کالای امانی ارسالی ۷۲۰.۰۰۰ (درآمد فروش)

(۳) کالای امانی ارسالی ۱۱۶.۲۰۰

درآمد فروش کالای امانی ۱۱۶.۲۰۰

(۴) درآمد فروش کالای امانی ۱۱۶.۲۰۰

خلاصه سود و زیان ۱۱۶.۲۰۰

محاسبات:

$$۸۰۰.۰۰۰ + ۱۸.۰۰۰ = ۸۱۸.۰۰۰ \rightarrow \text{بهای تمام شده موجودی کالا}$$

$$۸۱۸.۰۰۰ \times \frac{40}{100} = ۳۲۷.۲۰۰ \rightarrow \text{کالای فروش نرفته (امانی)}$$

$$۳۲۷.۲۰۰ - ۲۱۱.۰۰۰ = ۱۱۶.۲۰۰ \rightarrow \text{درآمد فروش کالای امانی}$$

نکات قابل توجه حل مسئله ۱۶ بر اساس سیستم ادواری

۱- در روش ادواری آنچه در ارتباط با مخارج قابل انتقال توسط آمر یا حق العمل کار پرداخت شده (می شود) به حساب کالای امانی ارسالی ثبت می گردد و بقیه هزینه ها به طور جداگانه تحت عنوان هزینه مربوطه ثبت و با خلاصه سود و زیان کالای امانی بسته می شود.

۲- درآمد فروش کالای امانی نیز تحت همین عنوان با خلاصه سود و زیان کالای امانی بسته می شود. در حالی که در سیستم دائمی کلیه مخارج اعم از قابل انتقال و غیر قابل انتقال به بهای تمام شده به حساب کالای امانی ارسالی منظور و هنگام تعیین بهای موجودی کالای فروش نرفته از طریق تجزیه و تحلیل اعمال حساب می گردد.

دفتر آمر و سیستم ادواری

کالای امانی ارسالی	۸۰۰.۰۰۰	(۱) کالای امانی ارسالی	۸۰۰.۰۰۰
توسط حق العمل کار	۸۰۰.۰۰۰	موجودی کالا	۸۰۰.۰۰۰
④ ۳۲۷.۲۰۰	① ۸۰۰.۰۰۰	(۲) کالای امانی ارسالی	۱۸.۰۰۰
	② ۱۸.۰۰۰	وجوه نقد	۱۸.۰۰۰
۳۲۷.۲۰۰	۸۱۸.۰۰۰	بابت مخارج حمل	
⑥ ۴۹۰.۸۰۰	④ ۴۹۰.۸۰۰	(۳) ثبت صورت حساب فروش	
		وجوه نقد	۵۰۰.۰۰۰
		کالای امانی ارسالی	۱۰۷.۰۰۰
		هزینه کارمزد	۱۰۸.۰۰۰
		هزینه تبلیغات	۵.۰۰۰
		فروش کالای امانی	۷۲۰.۰۰۰
		(۴) م. پ. کالای امانی	۳۲۷.۲۰۰
		کالای امانی ارسالی	۳۲۷.۲۰۰
		(۵) بستن حسابها	
		فروش کالای امانی	۷۲۰.۰۰۰
		خلاصه سود و زیان	۷۲۰.۰۰۰
		(۶) خلاصه سود و زیان	۶۰۳.۸۰۰
		هزینه کارمزد	۱۰۸.۰۰۰
		هزینه تبلیغات	۵.۰۰۰
		کالای امانی ارسالی	۴۹۰.۸۰۰
		(۷) خلاصه سود و زیان	۱۱۶.۲۰۰
		سود و زیان انباشته	۱۱۶.۲۰۰

خلاصه سود و زیان	
⑤ ۷۲۰.۰۰۰	⑥ ۶۰۳.۸۰۰
⑦ ۱۱۶.۲۰۰	⑦ ۱۱۶.۲۰۰
سود ک. امانی	

مسئله شماره ۱۸ فصل ۳ کتاب:

شرکت فرشید در اول خرداد ماه سال ۱۳×۴ تعداد ۵۰۰ واحد کالای الف را به شرکت حق‌العمل کاری حمید ارسال نمود. بهای تمام شده هر واحد ۲۰۰۰ ریال، مخارج حمل هر واحد ۳۰ ریال پرداختی توسط آمر. در آخر خرداد ماه ۱۳×۴، گزارش صورت حساب فروش توسط حق‌العمل کار ارسال، که حاوی اطلاعات زیر می‌باشد:

- فروش نقدی ۴۵ واحد، هر واحد ۳.۵۰۰ ریال
- فروش نسبه ۳۰ واحد، هر واحد ۳.۷۰۰ ریال
- حق کارمزد ۱۵٪ کل فروش
- حق‌التضمین مبادلات نسبه ۵٪
- هزینه‌های پرداختی توسط حق‌العمل کار:
- تعمیر ۴.۰۰۰ ریال
- تبلیغات ۹.۵۰۰ ریال

حق‌العمل کار از مجموع درآمد حاصل از فروش پس از کسر هزینه‌ها و کارمزد مبلغ بدهی را به آمر ارسال نمود.

مطلوب است:

- ۱- ثبت رویدادهای فوق در دفاتر حق‌العمل کار.
- ۲- ثبت رویدادهای فوق در دفاتر آمر به روش سیستم کنترل دائم با دو فرض (ثبت مبادلات کالای امانی جدا از سایر حساب‌های عادی و همراه با حساب‌های عادی)
- ۳- محاسبه ارزش کالای فروخته نشده در پایان خرداد ماه.
- ۴- محاسبه سود کالای فروخته شده.

پاسخ مسئله شماره ۱۸ فصل ۳ کتاب:**دفاتر حق‌العمل کار و سیستم دائمی**

کالای امانی دریافتی		(۴.۰۰۰+۹.۵۰۰) ۱۳.۵۰۰	کالای امانی دریافتی (۱)
۲۶۸.۵۰۰	۱۳.۵۰۰	۱۳.۵۰۰	وجه نقد
	۴۵.۸۲۵	(۴۵×۳.۵۰۰) ۱۵۷.۵۰۰	وجه نقد (۲)
	۹۸.۱۷۵	(۳۰×۳.۷۰۰) ۱۱۱.۰۰۰	حساب دریافتی
۲۶۸.۵۰۰	۱۵۷.۵۰۰	۲۶۸.۵۰۰	کالای امانی دریافتی
۱۱۱.۰۰۰		۴۵.۸۲۵	کالای امانی دریافتی (۳)
		(۲۶۸.۵۰۰×٪۱۵) ۴۰.۲۷۵	درآمد کارمزد
		(۱۱۱.۰۰۰×٪۵) ۵.۵۵۰	درآمد حق‌التضمین
		۹۸.۱۷۵	کالای امانی دریافتی (۴)
		۱۵۷.۵۰۰-(۱۳.۵۰۰+۴۵.۸۲۵) ۹۸.۱۷۵	وجه نقد

کالای امانی ارسالی		تعداد	شرح
۲۶۸.۵۰۰	۱.۰۰۰.۰۰۰	(۶۵)	فروش نقد
	۱۵.۰۰۰	(۳۰)	فروش نسیه
۲۶۸.۵۰۰	۱.۰۷۴.۳۲۵		جمع فروش:
	۵۹.۳۲۵		- هزینه‌ها:
			هزینه کارمزد ۴۰.۲۷۵
			ه. حق التضمین ۵.۵۵۰
			هزینه تعمیر ۴.۰۰۰
			هزینه تبلیغات ۹.۵۰۰
			طلب آمر
			وجه ارسالی به آمر
			مانده طلب آمر
		۴۲۵	
		(۵۹.۳۲۵)	
		۲۰۹.۱۷۵	
		(۹۸.۱۷۵)	
		۱۱۱.۰۰۰	

دفاتر آمر و سیستم دائمی

۱.۰۰۰.۰۰۰	(۵۰۰×۲.۰۰۰)	کالای امانی ارسالی	(۱)
۱.۰۰۰.۰۰۰		موجودی کالا	
۱۵.۰۰۰	(۵۰۰×۳۰)	کالای امانی ارسالی	(۲)
۱۵.۰۰۰		وجوه نقد	
		ثبت دریافت صورت حساب:	(۳)
۵۹.۳۲۵	(۴۰.۲۷۵+۵.۵۵۰+۴.۰۰۰+۹.۵۰۰)	کالای امانی ارسالی	
۱۱۱.۰۰۰		حساب دریافتنی	
۹۸.۱۷۵		وجوه نقد	
۲۶۸.۵۰۰		کالای امانی ارسالی	
۵۶.۹۲۵		کالای امانی ارسالی	(۴)
۵۶.۹۲۵		درآمد کالای امانی	
۵۶.۹۲۵		درآمد کالای امانی	(۵)
۵۶.۹۲۵		خلاصه سود و زیان	
۵۶.۹۲۵		خلاصه سود و زیان	(۶)
۵۶.۹۲۵		سود و زیان انباشته	

$$۱.۰۰۰.۰۰۰ + ۱۵.۰۰۰ = ۱.۰۱۵.۰۰۰ \times \frac{425}{500} = ۸۶۲.۷۵۰ \rightarrow ۸۶۲.۷۵۰ - ۸۰۵.۸۲۵ = ۵۶.۹۲۵ = \text{م.ق.ت.} = \text{درآمد فروش}$$

مسئله شماره ۱۹ فصل ۳ کتاب:

- کارخانه لوازم خانگی امید قسمتی از تولیدات خود را به صورت امانی به فروش می‌رساند. طی سال مالی ۱۳×۸ کارخانه لوازم خانگی کالای الف را به شرکت حق‌العمل کاری آرزو ارسال می‌دارد. شرایط قرارداد به شرح زیر است:
- ۱- ارسال کالای الف به حق‌العمل کار ۱۴۰ واحد
 - ۲- بهای فروش هر واحد ۱۸.۰۰۰ ریال
 - ۳- بهای تمام شده هر واحد ۱۲.۰۰۰ ریال
 - ۴- کالای فروش نرفته در ۱۳×۸/۱۲/۲۹ تعداد ۶۰ واحد
 - ۵- هزینه حمل و بارگیری به حساب آمر پرداختی توسط حق‌العمل کار ۸.۴۰۰ ریال
 - ۶- هزینه حمل پرداختی توسط حق‌العمل کار ۲.۳۰۰ ریال
 - ۷- حق‌العمل کار، در مقطع دریافت اولین ۱۰۰ واحد کالای (الف) مبلغ ۴۰۰.۰۰۰ ریال به عنوان پیش‌پرداخت ارسال می‌دارد
 - ۸- وجوه ارسالی به آمر توسط حق‌العمل کار ۵۹۷.۰۰۰ ریال
 - ۹- تعداد آسیب‌دیدگی کالای الف ۵ واحد
 - ۱۰- تعداد برگشت کالا به آمر ۱۰ واحد
 - ۱۱- هزینه حمل برگشتی کالا به آمر پرداختی توسط حق‌العمل کار ۱۲۰ واحد
- مطلوب است:
- ۱- ثبت رویدادهای فوق در دفاتر آمر و حق‌العمل کار طی سال ۱۳×۸ به روش سیستم کنترل دائمی.

پاسخ مسئله شماره ۱۹ فصل ۳ کتاب:

دفاتر حق‌العمل کار و سیستم دائمی

کالای امانی دریافتی			
۱۰.۷۰۰	۱.۴۴۰.۰۰۰ ف	۱) حساب انتظامی کالای امانی	۲.۵۲۰.۰۰۰ (۱۴۰×۱۸.۰۰۰)
۹۹۷.۰۰۰		طرف حساب انتظامی کالای امانی	۲.۵۲۰.۰۰۰
۱۲۰.۰۰۰		۲) کالای امانی دریافتی	۱۰.۷۰۰ (۸.۴۰۰+۲.۳۰۰)
۲۸۸.۰۰۰		وجه نقد	۱۰.۷۰۰
۱.۲۴۰.۰۰۰	۱.۲۹۵.۸۲۰	۳) دریافتی آمر	۴۰۰.۰۰۰ (بابت پ.پ)
۱۴۴.۱۸۰		وجه نقد	۴۰۰.۰۰۰
طلب آمر		۴) وجه نقد	۱.۴۴۰.۰۰۰ (۱۴۰-۶۰=۸۰→۸۰×۱۸.۰۰۰)
		کالای امانی دریافتی	۱.۴۴۰.۰۰۰
		۵) کالای امانی دریافتی	۹۹۷.۰۰۰
		وجه نقد	۵۹۷.۰۰۰
		حساب‌های دریافتی	۴۰۰.۰۰۰
		۶) کالای امانی دریافتی	۱۲۰ (ه. حمل برگشتی)
		وجه نقد	۱۲۰
		۷) کالای امانی دریافتی	۲۸۸.۰۰۰
		درآمد کارمزد	۲۸۸.۰۰۰

۸) طرف حساب انتظامی کالای امانی $(۱.۷۱۰.۰۰۰ - ۸۱۰.۰۰۰ - ۲.۵۲۰.۰۰۰ \rightarrow ۴۵ \times ۱۸.۰۰۰)$

۱.۷۱۰.۰۰۰

حساب انتظامی کالای امانی

۹) صورت حساب فروش

شرح	تعداد	مبلغ
کالای امانی دریافتی	۱۴۰	۱.۴۴۰.۰۰۰
زیان دیده	(۵)	
مانده	(۱۳۵)	
فروش نقد	(۸۰)	
کالای برگشتی	(۱۰)	
-: هزینه‌ها:		

هزینه حمل ۲.۳۰۰

هزینه بارگیری ۸.۴۰۰

حمل برگشتی ۱۲۰.۰۰۰

کارمزد ۲۸۸.۰۰۰

طلب آمر

پیش پرداخت به آمر

وجه ارسالی به آمر

مانده طلب آمر

(۲۹۸.۸۲۰)

۱.۱۴۱.۱۸۰

(۴۰۰.۰۰۰)

(۵۹۷.۰۰۰)

۱۴۴.۱۸۰

۴۵

کالای امانی ارسالی

۶۰.۳۰۰	۱.۶۸۰.۰۰۰ ارسال
۱۲۰.۰۰۰	۲۹۸.۸۲۰ هزینه
۱.۴۴۰.۰۰۰	
۱.۶۲۰.۳۰۰	۱.۹۷۸.۸۲۰
	۳۵۸.۵۲۰
	۱۸۴.۹۲۰
	درآمد ف.ک.ا
	۵۴۳.۴۴۰

دفاتر آمر و سیستم دائمی

۱) کالای امانی ارسالی $(۱.۶۸۰.۰۰۰ - ۱۴۰ \times ۲.۰۰۰)$

۱.۶۸۰.۰۰۰ موجودی کالا

۲) وجه نقد ۴۰۰.۰۰۰ (دریافت پ.پ)

حساب پرداختی حق العمل کار ۴۰۰.۰۰۰

۳) ضایعات غیرعادی ۶۰.۳۰۰

کالای امانی ارسالی ۶۰.۳۰۰ $(۶۰.۳۰۰ + ۳۰۰ - ۳۰۰ = ۶۰.۳۰۰)$ $(۸.۴۰۰ \times \frac{5}{140} = ۳۰۰)$ و (۵×۱۲.۰۰۰)

۴) موجودی کالا ۱۲۰.۰۰۰ (۱۰×۱۲.۰۰۰) برگشت کالا

کالای امانی ارسالی ۱۲۰.۰۰۰

$۱.۶۸۰.۰۰۰ + ۱۰۷.۰۰۰ = ۱.۶۹۰.۷۰۰ \rightarrow ۱.۶۹۰.۷۰۰ \times \frac{5}{140} = ۵۴۳.۴۴۰$

۵) وجه نقد ۵۹۷.۰۰۰

کالای امانی ارسالی ۲۹۸.۸۲۰

پیش پرداخت ۴۰۰.۰۰۰

حساب دریافتی ۱۴۴.۱۸۰

کالای امانی ارسالی به آمر $۱.۴۴۰.۰۰۰$

۶) حساب کالای امانی ارسالی ۱۸۴.۹۲۰

درآمد فروش کالای امانی ۱۸۴.۹۲۰

۱۸۴.۹۲۰	درآمد ف. ک. امانی ارسالی ۱۸۴.۹۲۰
۱۸۴.۹۲۰	خلاصه سود و زیان
۶۰.۳۰۰	خلاصه سود و زیان
۶۰.۳۰۰	ضایعات غیرعادی
۱۲۴.۶۲۰	خلاصه سود و زیان (۱۸۴.۹۲۰+۶۰.۳۰۰)
۱۲۴.۶۲۰	سود و زیان انباشته

مسئله شماره ۲۷ فصل ۳ کتاب:

اطلاعات زیر مربوط به فروش اقساطی شرکت آرزو در سال‌های ۱۳×۱ و ۱۳×۲ می‌باشد. شرکت در ثبت رویدادها از روش اقساطی استفاده می‌نماید.

۱۳×۲	۱۳×۱	شرح
۴۵۰.۰۰۰	۴۰۰.۰۰۰	فروش اقساطی
۳۱۵.۰۰۰	۳۰۰.۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروخته شده اقساطی
۵۵.۰۰۰	۳۵.۰۰۰	هزینه‌های عملیاتی
		وجوه دریافتی:
۱۰۰.۰۰۰	۳۰۰.۰۰۰	فروش سال ۱۳×۱
۴۰۰.۰۰۰	-----	فروش سال ۱۳×۲

مطلوب است:

- ثبت مبادلات فوق در دفاتر شرکت تجاری آرزو در سال‌های ۱۳×۱ و ۱۳×۲.
- در صورتی که در سال ۱۳×۳ یکی از مشتریان اقساط خود را که مربوط به فروش سال ۱۳×۱ می‌باشد پرداخت ننماید، شرکت به ناچار طبق شرایط پیمان کالای خود را تملیک نموده ارزش جایگزینی کالا در زمان تملیک ۳۵۰۰ ریال، مانده پرداخت نشده اقساط ۶۰۰۰ ریال می‌باشد. ثبت مجدد کالا را در زمان تملیک در دفاتر شرکت نشان دهید.

پاسخ مسئله شماره ۲۷ فصل ۳ کتاب:

۴۰۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی (۱)
۳۰۰.۰۰۰	ب. ت. ف. اقساطی
۴۰۰.۰۰۰	فروش اقساطی
۳۰۰.۰۰۰	موجودی کالا
۳۵.۰۰۰	هزینه عملیاتی (۲)
۳۵.۰۰۰	وجه نقد
۳۰۰.۰۰۰	وجه نقد (۳)
۳۰۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی ×۱
۴۰۰.۰۰۰	فروش اقساطی (۴)
۳۰۰.۰۰۰	ب. ت. ک. ف
۱۰۰.۰۰۰	س. ت. ن. ف

$$\left(\frac{400.000 - 300.000}{400.000} \times 100 = 25\% \right) \text{ نرخ سود ناخالص}$$

$\frac{400.000-300.000}{400.000} \times 100 + 25\% \rightarrow 300.000 \times 25\% = 75.000$	۷۵.۰۰۰	س.ت.ن. ف	(۵)
	۷۵.۰۰۰	س.ت.ی. ف	
	۷۵.۰۰۰	س.ت.ی. ف	(۶)
	۳۵.۰۰۰	هزینه عملیاتی	
	۴۰.۰۰۰	خ. سود و زیان اقساطی	
		سال ۱۳×۲	
	۴۵۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی	(۱)
	۳۱۵.۰۰۰	ب.ت. ف. اقساطی	
	۱۵۰.۰۰۰	فروش اقساطی	
	۳۱۵.۰۰۰	موجودی کالا	
	۵۵.۰۰۰	هزینه عملیاتی	(۲)
	۵۵.۰۰۰	وجه نقد	
$\frac{450.000-315.000}{450.000} \times 100 = 30\%$	۵۰۰.۰۰۰	وجه نقد	(۳)
	۱۰۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی ×۱	
	۴۰۰.۰۰۰	ح/د/اقساطی ×۲	
	۴۵۰.۰۰۰	فروش اقساطی	(۴)
	۳۱۵.۰۰۰	ب.ت. ک. ف	
	۱۳۵.۰۰۰	س.ت.ن. ف	
$(100.000 \times 25\% = 25.000)$	۲۵.۰۰۰	س.ت.ن. ف ×۱	(۵)
$(400.000 \times 30\% = 120.000)$	۱۲۰.۰۰۰	س.ت.ن. ف ×۲	
	۱۴۵.۰۰۰	س.ت.ی. ف	
	۱۴۵.۰۰۰	س.ت.ی. ف	(۶)
	۵۵.۰۰۰	هزینه عملیاتی	
	۹۰.۰۰۰	خ. سود و زیان اقساطی	
	۳.۵۰۰	م.ک. تملیک شده	(۷)
$(6.000 \times 25\%)$	۱.۵۰۰	س.ت.ن. ف	
	۱.۰۰۰	زیان ناشی از تملیک	
	۶.۰۰۰	ح/د/اقساطی ×۱	

نمونه مسئله امتحانی از فصل ۳ کتاب:

در تاریخ ۹۱/۴/۱ شرکت آمر تعداد ۵۰۰ واحد کالای امانی را که بهای تمام شده هر واحد ۲۰۰۰ ریالی بود برای حق‌العمل کار خود ارسال نمود. هزینه حمل و بارگیری پرداختی توسط آمر ۳۰.۰۰۰ ریال بود و صورت حساب دریافتی از حق‌العمل کار در تاریخ ۹۱/۴/۳۱ حاوی اطلاعاتی به شرح زیر می‌باشد»

تعداد کالای دریافتی	۴۹۵ واحد
تعداد کالای فروخته نشده	۵۰ واحد
قیمت فروش رفته هر واحد	۳۰۰۰ ریال
کارمزد حق‌العمل کار	۱۰٪ مبلغ فروش
هزینه حمل	۶.۰۰۰ ریال
هزینه بسته‌بندی	۱.۰۰۰ ریال

حق‌العمل کار طی حواله بانکی معادل ۸۰٪ بدهی خود را به آمر ارسال نمود و ضمناً کالای مفقود شده تحت پوشش بیمه قرار نداشت. مطلوب است: ثبت رویدادهای فوق در دفاتر آمر و حق‌العمل کار.

پاسخ نمونه مسئله امتحانی فصل ۳ کتاب:**دفاتر حق‌العمل کار و سیستم دائمی**

کالای امانی دریافتی	
۱.۳۳۵.۰۰۰	۱۴۰.۵۰۰
۱.۱۹۴.۵۰۰	۹۵۵.۶۰۰
۲۳۸.۹۰۰ م	

- یادداشت: دریافت ۴۹۵ واحد کالای به بهای فروش هر واحد ۳۰۰۰ ریال با ۱۰٪ کارمزد (۴۴۵×۳۰۰۰)
- وجوه نقد ۱.۳۳۵.۰۰۰ (بابت فروش امانی) کالای دریافتی امانی ۱.۳۳۵.۰۰۰
- کالای امانی دریافتی/هزینه ۱۴۰.۵۰۰ (۱.۳۳۵.۰۰۰×۱۰٪) درآمد کارمزد ۱۳۳.۵۰۰ (ه. حمل) وجوه نقد ۷.۰۰۰
- کالای دریافتی امانی ۹۵۵.۶۰۰ وجوه نقد ۹۵۵.۶۰۰
- صورت حساب فروش

شرح	تعداد	مبلغ
کالای امانی دریافتی	۴۹۵	
فروش نقد	(۴۴۵)	۱.۳۳۵.۰۰۰
- هزینه‌ها:		
کارمزد		۱۳۳.۵۰۰
هزینه حمل		۶.۰۰۰
هزینه بسته‌بندی		۱.۰۰۰
طلب آمر		۱.۱۹۴.۵۰۰
وجه ارسالی		(۹۵۵.۶۰۰)
مانده طلب آمر	۵۰	۲۳۸.۹۰۰

کالای امانی ارسالی	
۱۰.۳۰۰	۱.۰۰۰.۰۰۰
۱.۳۳۵.۰۰۰	۳۰.۰۰۰
	۱۴۰.۵۰۰
۱.۳۴۵.۰۰۰	۱.۱۷۰.۵۰۰
۱۷۴.۸۰۰	۲۷۸.۵۰۷ درآمد
م.ق.تعدیل	
	۱۰۳.۷۰۷

دفتر آمر و سیستم دائمی

۱.۰۰۰.۰۰۰	(۱) کالای امانی ارسالی
۱.۰۰۰.۰۰۰	(ارسالی ۵۰۰ واحد) موجودی کالا
۳۰.۰۰۰	(۲) کالای امانی ارسالی
۳۰.۰۰۰	وجوه نقد
	بابت مخارج حمل
۱۰.۳۰۰	(۳) ضایعات غیرعادی
۱۰.۳۰۰	کالای امانی ارسالی

$$\frac{1.000.000}{500} = ۲.۰۰۰ \times ۵ - ۱۰.۰۰۰ \text{ و } ۳۰.۰۰۰ \times \frac{5}{500} = ۳۰۰ \rightarrow ۱۰.۰۰۰ + ۳۰۰ = ۱۰.۳۰۰$$

(۴) صورت حساب فروش

۲۳۸.۹۰۰	حساب‌های دریافتنی
۱۴۰.۵۰۰	کالای امانی ارسالی
۹۵۵.۶۰۰	وجه نقد

کالای امانی ارسالی ۱.۳۳۵.۰۰۰

$$۱.۰۰۰.۰۰۰ + ۳۰.۰۰۰ = ۱.۰۳۰.۰۰۰ \times \frac{50}{500} = ۱۰۳.۰۰۰ \text{ و } ۷.۰۰۰ \times \frac{50}{495} = ۷۰۷ \rightarrow ۷۰۷ + ۱۰۳.۰۰۰ = ۱۰۳.۷۰۷$$

(۵) کالای امانی ارسالی ۲۷۸.۵۰۷

درآمد کالای امانی ۲۷۸.۵۰۷

(۶) کالای امانی ارسالی ۱۰.۳۰۰

ضایعات غیرعادی ۱۰.۳۰۰

(۷) کالای امانی ارسالی ۲۶۷.۲۰۷

درآمد کالای امانی ۲۶۷.۲۰۷

مسئله شماره ۱ فصل ۵ کتاب:

شرکت (ب) دارای ۶ قسمت عملیاتی است، که سود و زیان عملیاتی آن به قرار زیر می‌باشد:

دارایی‌های قابل شناسایی	سود (زیان) عملیاتی قبل از مالیات	جمع درآمد قسمت‌ها	درآمد به مشتریان خارج از واحد تجاری	درآمد بین قسمت‌ها	قسمت‌های عملیاتی
۷.۰۰۰	۲۷۰	۸.۰۰۰	۸.۰۰۰	-	لوازم یدکی
۳.۰۰۰	۹۰۰	۹.۵۰۰	۶.۵۰۰	۳.۰۰۰	تولید و فروش نرم‌افزار
۱۰۰	۱۰۰	۲۰۰	۲۰۰	-	مشاوره سخت‌افزار
۱۲.۰۰۰	۲.۳۰۰	۱۲.۰۰۰	۱۰.۵۰۰	۱.۵۰۰	تولید و فروش الکترونیک
۱.۰۰۰	۱۰۰	۳۰۰	۳۰۰	-	اجاره تجهیزات الکترونیکی
۶۰۰	(۱۵۰)	۴۰۰	۴۰۰	-	مشاوره املاک
۳۰۰	۵۰	۱۰۰	۱۰۰	-	اجاره‌های بلند مدت
<u>۵۷.۰۰۰</u>	<u>۵۰۰</u>	<u>۵.۰۰۰</u>	<u>۵.۰۰۰</u>	-----	امور مالی
<u>۸۱.۰۰۰</u>	<u>۴.۰۷۰</u>	<u>۳۵.۵۰۰</u>	<u>۳۱.۰۰۰</u>	<u>۴.۵۰۰</u>	جمع

مطلوب است:

تعیین قسمت‌های با اهمیت (قابل گزارش) بر مبنای آزمون‌های مختلف (درآمد، سود و زیان عملیاتی، دارایی، ۷۵ درصد)

پاسخ مسئله شماره ۱ فصل ۵ کتاب:

جمع	امور مالی	اجاره بلندمدت	مشاوره املاک	اجاره تجهیزات	تولید و فروش الکترونیک	مشاوره سخت‌افزار	تولید و فروش نرم‌افزار	لوازم یدکی	آزمون
۳۵.۵۰۰	۵.۰۰۰	۱۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۱۲.۰۰۰	۲۰۰	۹.۵۰۰	۸.۰۰۰	(۱) آزمون درآمد
<u>٪۱۰</u>									جمع درآمد
<u>۳.۵۵۰</u>									درصد مینا
	بلی	خیر	خیر	خیر	بلی	خیر	بلی	بلی	مبلغ مینا
									قسمت قابل گزارش
۴.۲۲۰	۵۰۰	۵۰	--	۱۰۰	۲.۳۰۰	۱۰۰	۹۰۰	۲۷۰	(۲) آزمون سود و زیان
--	--	--	۱۵۰	--	--	--	--	--	سود گزارش شده
<u>۴.۲۲۰</u>									زیان گزارش شده
<u>٪۱۰</u>									قدر مطلق
<u>۴۲۲</u>	بلی	خیر	خیر	خیر	بلی	خیر	بلی	خیر	درصد مینا
									مبلغ مینا
									قسمت قابل گزارش
۸۱.۰۰۰	۵۷.۰۰۰	۳۰۰	۶۰۰	۱.۰۰۰	۱۲.۰۰۰	۱۰۰	۳.۰۰۰	۷.۰۰۰	(۳) آزمون دارایی
<u>٪۱۰</u>									جمع دارایی
<u>۸.۱۰۰</u>									درصد مینا
	بلی	خیر	خیر	خیر	بلی	خیر	خیر	خیر	مبلغ مینا
									قسمت قابل گزارش
	بلی	خیر	خیر	خیر	بلی	خیر	بلی	بلی	نتیجه

قسمت عملیاتی	درآمد وابسته	درآمد غیر وابسته	جمع درآمد	درصد	قسمت بااهمیت
لوازم یدکی	---	۸.۰۰۰	۸.۰۰۰	۲۲/۵٪	بلی
تولید و فروش نرم افزار	۳.۰۰۰	۶.۵۰۰	۹.۵۰۰	۲۶/۸٪	بلی
مشاوره سخت افزار	---	۲۰۰	۲۰۰	۰/۶٪	خیر
تولید و فروش الکترونیک	۱.۵۰۰	۱.۵۰۰	۱۲.۰۰۰	۳۳/۸٪	بلی
اجاره تجهیزات	---	۳۰۰	۳۰۰	۰/۸٪	خیر
مشاوره املاک	---	۴۰۰	۴۰۰	۱/۱٪	خیر
اجاره بلندمدت	---	۱۰۰	۱۰۰	۰/۳٪	خیر
امور مالی	---	۵.۰۰۰	۵.۰۰۰	۱۴/۱٪	بلی
جمع	۴.۵۰۰	۳۱.۰۰۰	۳۵.۵۰۰	۱۰۰٪	

$$۸.۰۰۰ + ۶.۵۰۰ + ۱۰.۵۰۰ + ۵.۰۰۰ = ۳۰.۰۰۰ \rightarrow (۳۰.۰۰۰ - ۳۱.۰۰۰) \times ۱۰۰ = -۹/۶٪$$

مسئله شماره ۵ فصل ۵ کتاب:

شرکت (ج) دارای ۶ قسمت عملیاتی است (واحد میلیون ریال):

واحد	واحد	واحد	واحد	واحد	واحد	واحد
نساجی	تجهیزات	کتاب درسی	سینما	لوازم خانگی	امور مالی	
درآمد:						
فروش به مشتریان						
خارج از واحد تجاری	۳۲/۶	۶/۹	۶/۶	۲۲/۲	۳/۱	۰
فروش بین قسمت‌ها	۶/۶	۱/۲	۰	۰	۱/۹	۰
درآمد بهره - غیر وابسته	۲/۴	۰/۹	۰/۲	۰/۶	۰/۳	۸/۷
درآمد بهره - وابسته	۰	۰	۰	۰	۰	۳/۶
جمع درآمد	۴۱/۶	۹/۰	۶/۸	۲۲/۸	۵/۳	۱۲/۳
هزینه‌ها:						
ه. عملیاتی غیر وابسته	۱۷/۱	۳/۶	۷/۳	۲۴/۵	۳/۶	۲/۳
ه. عملیاتی وابسته	۴/۸	۱/۰	۰	۰	۰/۸	۰/۸
هزینه بهره	۲/۱	۱/۰	۲/۲	۴/۶	۰	۶/۱
مالیات بر درآمد	۶/۶	۱/۴	(۱/۵)	(۳/۱)	۰/۴	۰/۱
جمع هزینه‌ها	۳۰/۶	۷/۰	۸/۰	۲۵/۵	۴/۰	۹/۳
دارایی‌ها:						
مشهود	۹/۹	۱/۱	۰/۸	۱۰/۹	۰/۹	۹/۲
نامشهود	۱/۸	۰/۲	۰/۷	۳/۶	۰/۱	۰
وام بین قسمت‌ها	۰	۰	۰	۰	۰	۵/۴
جمع دارایی‌ها	۱۱/۴	۱/۳	۱/۵	۱۴/۵	۱/۰	۱۴/۶

مطلوب است:

با توجه به اطلاعات فوق آزمون‌های زیر را محاسبه نمایید و مشخص نمایید کدامیک از قسمت‌ها با اهمیت بوده و کدامیک از قسمت‌ها با اهمیت نمی‌باشد:

- (۱) آزمون ۱۰٪ درآمد.
 (۲) آزمون ۱۰٪ سود یا زیان عملیاتی.
 (۳) آزمون ۱۰٪ دارایی قابل شناسایی.
 (۴) آزمون ۷۵٪ درآمدهای غیر وابسته.

پاسخ مسئله شماره ۱ فصل ۵ کتاب:

محاسبه سود و زیان قسمت‌ها:

شرح	واحد نساجی	واحد تجهیزات	واحد کتاب درسی	واحد سینما	واحد لوازم خانگی	واحد امور مالی	درصد مبنا	مبلغ مبنا
جمع درآمد	۴۱/۶	۹/۰	۶/۸	۲۲/۸	۵/۳	۱۲/۳	٪۱۰	۹/۷
جمع هزینه‌ها	۳۰/۶	۷/۰	۸/۰	۲۵/۵	۴/۰	۹/۳	٪۱۰	*۱۷/۳
جمع	۱۱	۲	۱/۲	(۲/۷)	۱/۳	۳	٪۱۰	۳/۸۹
*بزرگ‌ترین قدر مطلق سود (زیان)								
جمع دارایی‌ها	۱۱/۴	۱/۳	۱/۵	۱۴/۵	۱	۱۴/۶		
قسمت‌های قابل گزارش:								
آزمون درآمد	خیر	خیر	خیر	بلی	خیر	بلی		
آزمون سود و زیان	خیر	بلی	خیر	بلی	خیر	بلی		
آزمون دارایی	خیر	خیر	خیر	بلی	خیر	بلی		

توجه مهم در مورد آزمون دارایی:

- دارایی‌هایی که در عملیات هیچ یک از قسمت‌های واحد تجاری مورد استفاده قرار نمی‌گیرد مانند دارایی‌های دفتر مرکزی، اوراق بهادار قابل داد و ستد، پیش‌پرداخت‌ها و وام پرداختنی بین قسمت‌ها جزء دارایی قابل شناسایی به شمار نمی‌آیند.
- دارایی‌هایی که به طور مشترک توسط دو یا چند قسمت مورد استفاده می‌شود فقط در صورتی باید به آن قسمت‌ها تخصیص یابد که درآمدها و هزینه‌های عملیاتی مربوط به آن دارایی‌ها نیز به همان قسمت‌ها اختصاص داده شده.
- سرففلی پس از کسر استهلاک مشمول دارایی‌های قابل شناسایی قسمت‌ها مطرح می‌شود. همچنین دارایی‌های قابل شناسایی قسمت‌های مختلف پس از کسر ذ. م. م، استهلاک انباشته، ذخیره کاهش ارزش موجودی‌ها، تغییرات ارزشیابی اوراق قابل داد و ستد در گزارش منظور می‌گردد.
- چنانچه یک قسمت به تنهایی تأمین کننده ۹۰٪ درآمد فروش، سود و زیان عملیاتی، دارایی قابل شناسایی باشد در صورتی که هیچ یک از قسمت‌های واحد تجاری شرایط آزمون ۱۰٪ را دارا نباشد ارائه گزارش خاص مربوط به آن قسمت جدا از صورت‌های مالی تلفیقی ضرورتی ندارد.